

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik XCI., št. 3
marec – sušec

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava za tisk Delo Repro, d.d.
Tisk Euroadria, d.o.o., v Ljubljani
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Glavni urednik
Marjan Toš

Odgovorni urednik
Boris Leskovic

Tomaž Burazer, Franc Černigoj,
Martin Krajnc, Anton Križ, Ivan
Kuljaj, Boštjan Pokorny, Lojze
Števanec in Branko Vasa

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic

Tehnični urednik Milan Samar

Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovci izhajajo praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5% stopnji.

Besedila za objavo obvezno
pošljite tudi po e-mailu (ali na
disketi + izpis), uradne dopise,
potrjene z žigom in podpisane odgo-
vorne osebe ZLD/LD, in fotografi-
je pa v originalu ali na CD. Pripišite
tudi svojo telefonsko številko.

Nenaročenih rokopisov in fotografij
ne vračamo!

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p.p. 505
1001 Ljubljana
e-mail: lovce@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovska-zveza.si>

Cene malih oglasov:

do 15 besed 4 €,

od 15 do 25 besed 5 €,

od 25 do 30 besed 6 €.

Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.

Male oglase je treba poslati pisno in
plačati vnaprej na transakcijski
račun Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d.d., Ljubljana:
02010-0015687097.

Foto: M. Rovšček – Diana

IZ VSEBINE:

L. Bradač:	Pridobitev koncesij je zdaj naš prednostni cilj!	120
M. Toš:	Zakon po meri lovcev ali bitka je dobljena; vojna še traja?	121

IZ DNEVNEGA TISKA

MNENJA IN PREDLOGI

M. Likar:	Zmešnjava pri Križu	124
M. Toš:	Naš intervju – Srečko F. Krope: Vsi smo na isti barki in vsak naj opravi svoje delo	125
T. Skrbinšek,	Zaključek akcije zbiranja vzorcev medvedjih iztrebkov (2007) za natančnejšo oceno	128
H. Potočnik, M. Jelenčič, I. Kos:	Številčnosti s pomočjo genetike	131
D. Bevk:	Zakaj divjega petelina ogroža nemir?	133
R. E. Širnik:	Kaj vse so o divjadi, lovu in lovcih pisali časopisi na Kranjskem ...	134

PO LOVSKEM SVETU

B. Leskovic:	Gemenc – največje evropsko poplavno lovišče	134
F. Rotar:	Bogata tradicija madžarske lovske kulture	137
J. Mahne:	Na kratko iz tujega tiska	139

LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO

S. Prezelj:	Učiteljica narave	140
-------------	-------------------	-----

LOVSKA ORGANIZACIJA

Uredništvo:	Z ustanovne seje UO LZS	145
F. Rotar:	Komisije so že začele z delom ...	146
R. Markič:	Čestitke in prošnja novemu vodstvu LZS	147
F. Rotar:	LZ Slovenije podpisala deklaracijo	147

A. Globočnik:	Odštevanje 2010	147
J. Samec:	Zahvala darovalcem pomoči!	148
P. Nared:	Lovski objekti	148
P. Nared:	10. srečanje lovskih mojstrov in lovskih čuvajev	149

P. Nared:	ZLD Notranjske - Cerknica	150
F. Ornik:	Deset let sekcije lovskih čuvajev in lovskih mojstrov ZLD Notranjske	151

J. Černač:	Pregled odstrela in izgub divjadi v Slovenskogrskiškem LUO	151
B. Avbar:	Poročilo o podpori peticiji	152

Tudi v Novem mestu proslavili 100-letnico	153
---	-----

lovstva	153
---------	-----

B. Vasa:	Lovske družine Koroške lovske zveze bogatejše	154
B. Kurnik:	za 52 mentorjev	154

B. Žerjal:	Državno prvenstvo LZS za veterane	155
A. Primc:	60 let LD Kras - Dutovlje	155

M. Maršik:	60 let LD Trnovo	156
A. Trkov:	60 let LD Čatež ob Savi	157

R. Gašperšič:	60 let LD Pugalj	157
JUBILANTI	60 let LD Kropa	157

JUBILANTI	159
-----------	-----

MLADI PIŠEJO	160
--------------	-----

LOVSKI OPRTNIK	161
----------------	-----

F. Rotar:	Urejene lovske trofeje – ogledalo	161
S. Lenardič:	LD Prosenjakovci	162

I. Kos, H. Potočnik:	Za divjad, če bo potrebno!	162
M. Kersnik:	Še ena risinja opremljena z ovratnico?!	163

J. Petrič:	»Najprej štal'ca, potem pa krav'ca!«	163
S. Kocutar:	Nori petelin	164

Nove knjiga – Kjer stoletje šepeta ...	165
--	-----

Monografija ob stoletnici	165
---------------------------	-----

B. Ingolič:	Nova knjiga – Dr. Aleksander Guzelj: Spomini na lov	166
-------------	---	-----

V SPOMIN	167
----------	-----

LOVSKA KINOLOGIJA	168
-------------------	-----

F. Turnšek:	Tudi mi smo se predstavili IKP – 2007	168
R. Bandelj:	Tekma v spomin Antona Oselija	169

KZS:	Predvidena legla lovskih psov	169
------	-------------------------------	-----

Slika na naslovnici:	169
----------------------	-----

Medved (<i>Ursus arctos</i>)	169
--------------------------------	-----

Foto: M. Krofel	169
-----------------	-----

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:

1. 5.–31. 10.

srna, mladiči obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta, teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta in teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 4.–31. 1.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica

1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pižmovka

1. 8.–31. 3.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–15. 1.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Šoja

20. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Siva vrana

10. 8.–28. 2.

Pridobitev koncesij je zdaj naš prednostni cilj!

Ko so leta 2004 v parlamentu sprejeli »novi zakon« o divjadi in lovu (ZDLov-1), veliko lovcev ni bilo zadovoljnih z rešitvami, ki jih je prinesel. Posegel je na naše интересно področje in tudi drugi zainteresirani, zlasti nekaj posameznih velikih lastnikov zemljišč, ni bilo navdušenih nad novostmi. Ob vseh spremembah in novostih smo le redki že prej opozarjali, da je treba misliti predvsem na divjad. Žal še zdaj nekateri, ki le slišijo besedo lov, pomislijo na nekakšno gospodarsko dejavnost, ki naj bi prinašala »bajne« zasluge. Lovci dobro vemo, da temu ni tako. Število naših opravljenih ur in drugih aktivnosti dokazuje, da nam ni samo do streljanja, temveč imamo iskren namen ohraniti habitatno pestrost in raznovrstnost divjih živali v slovenskih loviščih. Čeprav nam nekateri očitajo, da je slovenska ureditev nekakšen »unikum« v evropskem prostoru, osebno menim nasprotno; to za nas ni očitek, temveč pohvala! Kdo in zakaj bi si želel takšno rešitev, kot jo imajo naši sosede!? Raje vidim, da smo drugačni, da so slovenska lovišča bolj polna divjadi kakor prazna – kar nam Evropa zavida. Verjetno smo se iz preteklosti že naučili, da je posnemanje drugih kaj slaba rešitev. Dober gospodar ne posnema tistih, ki so svojo kmetijo že spravili na »kant«.

Slovenija je zdaj samostojna. Ali bi morali zato, ker smo vstopili v Evropo, ukiniti slovensko lovsko organizacijo in dosedanje izvirne rešitve na področju lovstva in v slovenski prostor avtomatično uvesti rešitve iz tujih krajev ali držav!? Na tem mestu je treba ponovno, tudi zaradi lanske 100-letnice, ponoviti, da je bil lovski zakon iz leta 1976 najboljša mogoča rešitev za divjad. Ves denar, pridobljen od divjadi, se je moral vračati nazaj v lovišča, k divjadi. V 100 letih se je številčnost divjadi zelo zmanjšala, posegi ljudi v življenjski prostor divjadi so imeli in imajo posledice. Tam, kjer se je včasih polegala in valila divjad, zdaj stojijo stolpnice ali pa se vijejo ograjene avtoceste. V prihodnosti se bo življenjski prostor divjadi še nadalje zoževal in žal ni pričakovati boljših razmer zanj. Zdaj smo z novimi zakonskimi novostmi začeli v negativno smer spreminjati že dosežene naravovarstvene vrednote. Lovci smo bili navajeni, da je treba denar vrniti v lovišče, zase in za dejavnost društva smo posebej plačevali članarino. Tudi za gradnje svojih lovskih domov nismo jemali od izkupička za prodano uplenjeno divjad, pač pa iz svojih žepov. S koncesijami v lovstvu se na novo vnaša povsem materialistični pogled v doslej prostovoljno in ljubiteljsko dejavnost. Zakon nam je prinesel visoke in nerazumne kazni, kopico prepovedi in obveznosti, spremenil organiziranost; zdaj se večina sprašuje, zakaj vse to. Verjetno prav zaradi mneneja nekaj velikih lastnikov gozdov, da je gospodarjenje z divjadjo dobičkonosna dejavnost, in zaradi mišljenja nekaterih, da sploh ni mogoče posegati v lastninsko pravico. Po drugi strani pa je kljub vsem omenjenim pritiskom lovski zakon iz leta 2004 le ohranil temeljno vrednoto. Divjad je ostala naravna dobrina kot državna lastnina in se bo lahko še naprej prosto sprehajala po gozdovih. Odnos do divjadi, varovanja narave, bomo lovci lahko še naprej gojili in tako kot preganjamo nevestne odlagalce smeti in nevarnih odpadkov iz gozdov (zaradi nevdržnih razmer jih celo sami pobiramo), se moramo še naprej truditi preprečiti širitev miselnosti, da dandanes lahko ravnamo z divjadjo

po načelu »Res nullius«, da je nikogaršnja last oz., da »tam, kjer dol pade«, postane lastnina lastnika tistega zemljišča. A divjad ni in ne more biti nikogaršnja last! Ne glede na dosežke civilizacije bi o njej nekateri govorili šele potem, ko že obleži na zemlji. Divjad je v bistvu vse redkejša naravna dobrina, ki mora imeti vseskozi zavzetega in poštenega skrbnika in rešitev, da tudi naprej ostane v lasti države, ki nam omogoča, da si jo vsi državljani nekako štejemo za skupno naravno dobro, da zanj po svojih močeh skrbimo in da smo nanjo lahko ponosni. Ker jo imamo radi!

Ustavno sodišče je že presodilo, da je naša ureditev ustrezna. Stališče, da je naša ureditev celo odlična, zagovarjajo najvidnejši strokovnjaki s področja biologije in ekologije divjih živali v naši državi. Tudi EU nam zaradi naše biotske raznovrstnosti priznava dosežene zasluge na področju varstva divjadi. Slovenija je prepoznavna prav zaradi tega! Le zakaj bi spreminjali stvari, ki dobro delujejo?!

Lovska organizacija se je odzivala na načrtovanje sprememb ZDLov-1, s katerimi se je hotelo z zakonsko novelo še poslabšati nekatere nove rešitve. Pripravili smo predlog amandmajev, se pogovorili z nekaterimi poslanci. Tako kot lani bi lahko tudi letos ponovno zbiral podpisane državnih svetnikov (po prvi obravnavi zakona v parlamentu smo imeli že 22 zbranih podpisov državnih svetnikov za vložitev veta, kar pomeni, da bi bil veto sprejet. So se pa razmere spremenile, ker so bili medtem izvoljeni novi državni svetniki, ki so podali predlog za odločilni veto. Po vseh burnih jesenskih razpravah so se začele stvari na srečo premikati na bolje. Argumentov za in proti je bilo v parlamentu veliko in prav zanimivo je bilo spremljati razpravo z balkona državnega zbora. Nenadna prisotnost lovcev v lovskih oblekah v parlamentu je bila najprej sprejeta s presenečenjem, pa vendar smo se počutili, da smo dobrodošli. Le eden od poslancev si je privoščil pripombo, da smo na balkonu zato, ker nimamo pametnejšega dela. Seveda smo to preslišali z nasmehom. Zdaj si lahko besede vsakega poslanca, ki jih je izrekel ob sprejemanju zakona, lahko preberete na spletni strani Državnega zbora. Za nekatere je škoda zgubljeni besed ... Skratka, Državni zbor ni razveljavil že uzakonjene 20-letne koncesijske dobe; tega ustavno sodišče tudi ni zahtevalo! Naj se ohrani, se je po utemeljitvah odločila tudi večina poslancev. Pri drugih amandmajih ni bilo tako dobrih obetov, a se je na koncu vseeno izkazalo, da bodo tudi pri drugi podelitvi še vedno realne možnosti, da bodo doslej dobro delujoče LD imele le prednost pred nekimi drugimi (novoustanovljenimi) lovskimi organizacijami. Verjetno pa je, da se bo v naslednjih 20 letih lovski zakon še spremenil. Vendar je tudi prav, da se lahko zgodi, da LD, ki slabo gospodari z divjadjo, tudi izgubi pravico do upravljanja z loviščem. Upoštevati bo treba tudi določbe o naslednji podelitvi, po katerih ima prednost lovška organizacija, ki ima več članov, ki so lastniki zemljišč in gozdov na območju lovišča oziroma, ki ima več članov s stalnim bivališčem na območju lovišča. Potem sledijo po vrsti še drugi. Pomembna je omejitev, da lahko prednostni vrstni red uveljavlja lovška organizacija, ki ima najmanj 15 članov.

Vsak slovenski lovec, ki ima prijavljeno prebivališče v Sloveniji, živi v lovišču. Naj je slišati še tako neverjetno, drži kot

pribito. Seveda so naselja nelovne površine. Zakon daje prednost številu članov v LD in ne velikosti zemljišča, kar pomeni, da tudi tisti, ki so v lovišču zunaj kraja svojega stalnega bivališča, lahko pridobijo v posest kakšen ar zemlje in bodo lastniki zemljišča na območju lovišča. Očitek, da spremembe prinašajo pomembnejšo prednost določenim posameznikom (lastnikom gozdov in zemljišč), je do neke mere torej resnična. Določba o obveznem sprejemu lastnika zemljišč ali gozdov z več kot 15 ha je zapisana v zakonu. Vendar pa to še ne pomeni fevdalizacije lova; tudi tak lastnik mora opraviti lovski izpit, z loviščem pa gospodari le lovska organizacija.

Pri sprejetih, omenjenih rešitvah pogrešamo uveljavitev strokovnih določil. V zakonu bi morali za drugo in poznejšo podelitev koncesije jasneje opredeliti izpolnjevanje predpisanih strokovnih, kadrovskih in materialnih pogojev. Presenetilo nas je tudi, da ni bil sprejet amandma (zmanjkal je le 1 glas!), s katerim bi se koncesnina lovske organizacije zmanjšala za znesek izplačanih odškodnin (škoda od divjadi) kmetom. Veliko poslancev je govorilo o tem, da je treba kmetom pomagati in s sprejetjem predlagane rešitve bi LD spodbujali k rednim plačilom škode.

Vendar, kocka je padla ... Ob odsotnosti nekaterih poslancev je bil zakon ZDLov-1A sprejet v večernih urah 6. 2. 2008. Verjetno smo se iz te zgodbe vsi nekaj naučili. Predvsem smo združili svoje interese in po začetnem zmanjševanju vloge našega protestnega shoda pred Cankarjevim domom smo se lovci prostovoljno zbrali in odšli še v parlament. Priznati je treba, da tam, kjer Lovska zveza ni imela ustrezne pobude, je praznino izkoristil Ekološki forum LDS in skupaj s priznanimi strokovnjaki pripravil besedilo peticije, ki je bila dobro sprejeta, in to v širšem krogu, kot smo si mislili; ne le med lovci. Zbranih je bilo kar 30 tisoč podpisov! Ob ustreznih organizaciji bi prav lahko zbrali tudi dovolj podpisov za morebiten uspešen referendum!

Lovska zveza Slovenije pa je po drugi stani znala poiskati stik s poslanci, v interesu zagovora lovskih interesov. Osebnostno sem prepričan, da slovenska lovska organizacija je in mora ostati tudi naprej nepolitično interesno združenje, ki ga morata združevati naša zelena barva in interes do etičnega lova ter trajnostne preudarne rabe naravnih virov – v našem primeru divjadi. Strankarsko politiko dejansko pustimo v parlamentu in pojdemo raje v gozd! Če se bo še kdaj spreminjal lovski zakon v smer, negativno za divjad, moramo tistim, ki bodo o tem odločali, odločno in s strokovnimi argumenti razložiti najprej interese divjadi, nato pa voljo večine lovcev.

Zdaj že vemo, da v državnem svetu ni bila vložena pobuda za odločilni veto na sprejeto novelo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o divjadi in lovu. Zato državni zbor v tem mandatu verjetno tudi ne bo več odločal o lovskem zakonu. A se tudi zavedamo, da se verjetno zgodba o spreminjanju lovskega zakona ni končala. Če se bodo uresničile javne napovedi nekaterih, bo zopet nastala nova pobuda za ustavno presojo.

Pred LZS je zdaj naloga, da čim aktivneje sodeluje pri pripravi Uredbe za podelitev koncesije in kjer bo nudila strokovno pomoč lovskim družinam. LD se boste morale pripraviti oziroma urediti vse potrebno, da boste 20-letno koncesijo tudi pridobile. Pridobitev koncesije, s katero si bomo zagotovili minimalni čas za trajnostno gospodarjenje in upravljanje z divjadjo v dosedanjem lovišču, je naš skupni interes. Pri pridobitvi koncesije bo morala aktivno sodelovati vsaka posamezna LD, tudi tiste, ki so zdaj stale ob strani in čakale, kako se bo razpletlo. Upam, da so pri obravnavah zakona vsi spoznali, da smo le združeni in enotni dovolj močni, da uveljavimo naše skupne interese; le tako bomo lahko uspešno delovali tudi v prihodnje.

Lado Bradač,
podpredsednik LZS

Iz urednikovega zornega kota

ZAKON PO MERI LOVCEV ALI BITKA JE DOBLJENA; VOJNA ŠE TRAJA?

Na pepelnico sredo, 6. februarja 2008, pozno zvečer je Državni zbor republike Slovenije po številnih zgodah in nezgodah sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1A). Navzočih je bilo 60 poslancev, za zakon jih je glasovalo 32, proti pa jih je bilo 28. Podatek, ki se ga splača zapomniti ali vsaj zapisati za poznejšo uporabo in spomin na konec neke zgodbe, ki nam je grenila dneve, povzročala slabo voljo, jezo in še kaj. Za zdaj je zadeva pod streho. Lahko zapišemo, da je ena od pomembnih bitk dobljena, a vojna, kot pravijo poznavalci, še ni končana! Po mnenju mnogih smo dobili zakonske spremembe, ki naj bi bile bolj po meri lovcev in ki bodo zagotovo predmet ostre polemike njegovih nasprotnikov. Zato ne preseneča, da je na predvečer sprejemanja zakonskih sprememb v slovenskem hramu demokracije na TV-zasloneh iz mariborske RTV-hiše prišla napoved predstavnice prizadetih lastnikov gozdov in lovskih upravičencev o iskanju pravice na Ustavnem sodišču in v Evropi. Ob tem ne bo odveč ugotovitev, da je bila TV-oddaja, v kateri sta soočila mnenja in poglede predsednik mariborske območne lovske zveze in drugi človek Lovske zveze Slovenije Brane Kurnik ter predstavnica združenja lastnikov in lovskih upravičencev Inka Stritar, izjemno gledana in odmevna. Večina gledalcev, ki je sodelovala s predlogi in mnenji, se je postavila na stran lovske organizacije in pohvalila dosedanja prizadevanja. Nekateri so seveda menili drugače in prav je bilo, da smo slišali vse strani.

V razpravi pred sprejemanjem Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o divjadi in lovstvu so številni poslanci navedli razloge za podporo predlaganim rešitvam. Nimamo prostora za povzetek razprave, zato v telegrafskem stilu omenjamo le nekaj razmišljanj. Kristijan Janc iz SLS je ocenil, da je treba 4 leta trajajočo zgodbo končno zapreti in menil, naj lovci, ki so svoje poslanstvo uspešno opravljali 60 let, to počnejo še naslednjih 20 let. Vili Rezman iz DESUS-a je izpostavil nevarnost drobitve lovskih organizacij in ustanavljanja novih. Tega problema se je dotaknil tudi Janko Veber iz SD, Zmagor Jelincič iz SNS pa je pripomnil, da bi zasebna lovišča Slovenijo potisnila nazaj, nekam v fevdalni red. Marjetka Uhan iz Nove Slovenije je brez dlake na jeziku poudarila, da je zakon napisan izključno v interesu lovskih organizacij. In še bi lahko naštevali. Sicer pa je mogoče celotno razpravo prebrati na spletnih straneh DZ in te možnosti se bodo številni člani zelene bratovščine tudi poslužili. Zato naj si sodbo o vsem ustvarijo sami; vsak komentar bi bil najbrž odveč ali morda v tej fazi celo nekorekten.

Pač pa je zanimivo medijsko pokrivanje te problematike, ki je bilo novič v ospredju tiskanih in elektronskih medijev. TV-Odmevi so prvič gostili novega predsednika LZS, v oddaji pa smo slišali tudi razmišljanja uglednega pravnika prof. dr. Lojzeta Umeta. V eni izmed prihodnjih števil Lovca jih bomo v pogovoru z njim podrobneje predstavili širši slovenski lovski javnosti. Tiskani mediji so pred sprejemom omenjenega Zakona v DZ dokaj enotno ocenili, »da je Zakon o lovstvu in divjadi vse bolj po meri lovcev«. Poročevalka Dnevnika je 2. februarja opozorila, da je razpravo spremljalo tudi veliko lovcev, ki pa bi jih bilo še več, če bi parlamentarni balkon prenesel večje število. Poročevalka je še zapisala, »da se bo po mučnih in dolgotrajnih, politično obarvanih razpravah o lovskem zakonu na koncu najbolj smejalo prav lovcem. Poslanci vladajoče koalicije nameravajo namreč zakon urediti bolj po njihovi meri, tudi kar zadeva prednostno pravico pri drugi in vseh nadaljnjih podelitvah koncesij.« In pripisali negativno stališče poslanke Marjetke Uhan, da »država ne more podeljevati koncesije na privatni lastnini«. Dovolj razlogov za tehten razmislek, pa tudi za umiritev »žoge«. Tekanje po igrišču nas je namreč dokaj utrudilo, zato bo kratek »time out« prijetno koristil. Vsem!

Dr. Marjan Toš

Foto: M. Kroler

Krokar

O GOZDOVIH VEMO (PRE)MALO

Večer, 5. januar 2008 (Asja Matjaž). – Prve gozdne učne poti so v Sloveniji nastale pred 33 leti, ko je želel profesor **Milan Cigler** v okviru gozdarske fakultete oziroma gozdarskega inštituta študentom bližje predstaviti določene drevesne vrste in gozdne združbe. Gozdarji so kmalu ugotovili, da bi bilo te vsebine dobro predstaviti tudi drugim obiskovalcem. Predvsem zato, ker je Slovenija gozdnata dežela, o gozdu pa povprečen državljan le malo ve. Gozdne učne poti bi bile lahko pomembnejši del mariborske turistične ponudbe. Ne samo za tujce, tudi domačini – kajpak tudi lovci – bi na njih spoznali marsikaj novega.

»Na mariborskem gozdno-gospodarskem območju je bila prva gozdna učna pot pri Svečini,« pravi **Hedvika Jenčič** iz mariborske območne enota Zavoda za gozdove Slovenije. »Z njo smo želeli predstaviti slovenskogoriški gozd in pestrost te krajine ter pokazati pomen gozda v pretežno kmetijski krajini. Gozd ima namreč pomembno vlogo tudi pri zagotavljanju ugodne klime.«

Avtorica sestavka nato podrobno našteje še učne poti, ki so sledile prvi. Med njimi je, na primer, tudi učna gozdna pot v Strážunu, ki jo je v okviru projekta Mladi za napredek Maribora urenila Osnovna šola Martina Konšaka iz Maribora in jo nadgradila

z virtualno učno potjo. Vse poti so opremljene s poučnimi tablam, zanje pa imajo tudi zloženko ali vodnik. Prav tako imajo vse svoje simbole oziroma logotipe. Poti najpogosteje obiskujejo šolarji, pri drugih občanah pa za spoznavanje gozda ni pravega navdušenja.

KAJ BI SE DOGAJALO POZIMI, ČE LOVCI NE BI SKRBELE ZA DIVJAD?

Večer, 17. 1. (Oste Bakal). – V zimskih dneh potekajo stalne aktivnosti lovcev, ki jim ni vseeno, kaj se dogaja v našem naravnem okolju. **Vlado Rojko**, starešina LD Negova, pripoveduje, kako so se njihovi člani zbrali pri svojem lovskem domu ter opravili potrebno in koristno akcijo zbiranja in razdeljevanja hrane za zimsko prehranjevanje divjadi. Že spomladi so na približno šestih hektarjih posadili koruzo, ki jo pridelujejo za zimsko prehranjevanje divjadi, saj izkušnje kažejo, da se divjad zlasti v hudih zimah z visokim snegom težko znajde in je veliko tudi pogine.

Na območju negovskega lovišča so glavne vrste divjadi srnjad, zajci, fazani, lisice, nekaj manj je jerebic, jazbecov, dihurjev, divjih golobov, veveric. **Slavko Lončarič**, starosta negovskih lovcev, pravi: »Na našem območju je trenutno res nekoliko več srnjadi

in to mnoge bode v oči, toda mi s predvidenimi načrti in programi skrbimo za normalen stalež.« Tu pa so še vozniki osebnih vozil, saj praktično ne mine dan, da na območju Negove in okolice ne povozijo kakšne živali.

Časnik Večer je dan prej poročal tudi o novici, da so ruški lovci na dan, ko je na Pohorju potekalo mednarodno smučarsko tekmovanje za Zlato lisico, na skupnem lovu na območju med Arehom in Grizoldovo kmetijo v snegu odkrili stopinje medveda. Verjetno so bile kosmatinčeve, ki so mu lovci po odstrelu enega od medvedov sledili vse poletje in na jesen z njim izgubili stik.

Poročilih časnika Dnevnik medved hlača tudi na Cerkniškem. Tam ga je namreč videl 61-letni voznik osebnega avtomobila iz Trzina med Cajnarji in Topolom.

SPORNI LOVSKI ZAKON SE MEDI V PARLAMENTU

Dnevnik, 14. 1. (Tatjana Pihlar). – Zakon o divjadi in lovstvu bi bilo treba do 24. novembra lani uskladiti z odločbo ustavnega sodišča, vendar se njegovo besedilo, kot pravi poslanec **Alojz Posedal**, še vedno medi v parlamentu. Konec oktobra so ga sicer že obravnavali po skrajšanem postopku, a so ga takrat na pobudo vladajoče SDS tik pred glasovanjem začasno umaknili. **Franc Sušnik** (SDS) zdaj napoveduje: »Ne bomo vztrajali pri

desetletni koncesijski dobi, zato bomo podprli, da se ta člen črta iz novele zakona in torej ostane dvajset let.« **Inka Stritar**, predsednica Združenja lastnikov gozdov in lovskih upravičencev, pa še vedno vztraja: »Tu ne gre več za to, ali bo poslanec za takšen ali drugačen zakon, saj lov pomeni poseg v zasebno lastnino ...«

LOVCI IMAJO NOVEGA PREDSEDNIKA

Večer, 22. 1. (Marjan Toš). – Novi predsednik slovenskih lovcev je **Srečko F. Kropce**, magister kadrovsko-izobraževalnih znanosti, član Lovske družine (LD) Kog in tajnik ptujsko-ormoške lobmočne lovske zveze. Zaposlen je v Ljubljani kot poveljnik specialne policijske enote. Na nedavnem občnem zboru, ki se ga je udeležilo vseh 113 delegatov iz vse Slovenije, so izvolili tudi člane Upravnega in Nadzornega odbora LZS, člane Razsodišča LZS in člane Odbora etičnega kodeksa.

MED PLENILCI JAGNET TUDI KROKARJI

Primorske novice, 14. 1. – Poleg velike ekonomske škode, ki jo ovčarjem na Pivškem povzročajo varovane zveri, kakršni sta volk in medved, je med plenilci njihovih tropov v zadnjem obdobju pogosteje opaziti

tudi krokarje. V uredništvo PN so prejeli fotografije jate krokarjev, ki si je za žrtev izbrala trop ovac na pašniku ob glavni cesti med Pivko in Parjami.

Ko pa smo že na Primorskem, izkoriščamo priložnost, da predstavimo tudi bolj veselo novico, ki jo je 30. januarja posredovala **Alenka Brezovnik** (Dnevnik): »Zaradi klobukov, okrašenih s perjem, je bila mala čaplja v Evropi skoraj iztrebljena, v Solinah pa je našla varen dom in postala njihov simbol. Zaradi podnebnih sprememb že dolgo niso opazili duplinske kozarke, ki je značilna za sredozemske soline, pred dnevi pa so videli par.«

BOBRI SO SE VRNILI

Kmečki glas, 23. 1. (Slavko Mirtič). – Ob reki Krki, natančneje med Dvorom in Žužemberkom, so se med črnimi jelšami in gostim nasadom vrb nedavno naselili bobri. Kaže, da jim je v Suhi krajini na moč všeč, kajti hrane imajo dovolj in tudi Suhokrajčani so jih veseli, četudi bo zmanjkala kakšna vrba ali črna jelša in čeprav bo z bobrovimi ostrimi zobmi oglo dan kakšen koruzni storž več.

PROTI LOVSKEMU FEVDALIZMU

InDirekt, 26. 1. (Gašper Koprivšek). – Ekološki forum LDS je v petek, 25. januarja, v

Državnem zboru RS predstavil poročilo o peticiji z naslovom *Lovski fevdalizem na pohodu*. Podpisale so jo največje avtoritete s področja ekologije živali, poleg njih pa je podpise prispevalo kar 152 lovskih družin ter več kot 6000 posameznikov. Po mnenju pobudnika peticije poskušajo s spreminjanjem zakonodaje razbiti koncept veljavnega zakona, njihov glavni cilj pa je vezati lovsko pravico na lastnino gozdov. Pri tem je jasno, da je največji lastnik RKC, saj je lastnica več kot 15.000 hektarov slovenskih gozdov, hoče pa dobiti še dodatnih 15.000 hektarjev. 31. 1. 2008 bodo peticijo s 30.000 podpisi izročili predsedniku državnega zbora **Francetu Cukjati**ju.

Primož Hieng je 5. januarja v Slovenskih novicah poročal o odločitvi kamniške občine, da bo mamuta v njegovi naravni velikosti postavila ob vhodu v mesto. Letos namreč mineva sedemdeset let, odkar so v Nevljah pri Kamniku odkrili mamutovo okostje. Časnik Jutro je o najdbi poročal 14. 3. 1938. Poslej bo ta mastodont v naravni velikosti stražil Kamnik.

Dnevnik je 15. januarja objavil daljše poročilo **Jane Petkovšek** o ljubljanskem živalskem vrtu, ki je pred temeljito prenovi. Po konceptu, ki je v skladu z najvišjimi standardi za živalske vrtove, bi prenova stala dobrih

56 milijonov €, je povedala direktorica Zoo Ljubljana **Zdenka Ban Fischinger**. Nekatere živali, na primer šimpanzi, bodo dobili povsem nova bivališča na novi lokaciji.

Kmečki glas je 16. januarja poročal o novoletnem lovu lovcev LD Gozdnik - Griže in Žalec. Boginja lova Diana tokrat ni bila preveč naklonjena lovcem, ki so lovili divje race, lisice in fazane. Žalski župan **Lojze Posedel** je v govoru lovcem poudaril, da je vsakoletni lov namenjen predvsem druženju, hkrati pa je priložnost, da se župan zahvali lovcem za delo, ki ga opravljajo, in skrb za divjad.

Marjan Toš je tudi v Štajerskem tedniku poročal o novi knjigi z naslovom Pozdrav rogistom. Založil jo je KUD Prekmurski rogisti iz Murske Sobote pod uredniškim vodstvom **Rudolfa (Rudija) Slogoviča**. Isti avtor je v tedniku poročal tudi o tem, da je pri ugledni dunajski založbi avBuch med »Hubertusovimi« edicijami izšla knjiga **Veljka Varičaka** Ocenjevanje trofej evropskih divjadi.

Nedeljski je 20. 1. obširno poročal, kako podnebne spremembe vplivajo na medvede visoko na severu. O tem je obširno pisal **Peter Seunig**, ki je med drugim ugotovil, da »nobena druga žival na svetu tako dramatično ne kaže posledic na spremembe podnebja kot prav severni medved. Ker parjenje teh živali poteka izključno na ledu, se upravičeno sprašujemo, kam bo šel severni

medved, ko bo na severu čedalje manj ledu«.

In še vest o nepridipravih: v bližini Malega Kala v okolici Novega mesta so se trije osumljenci iz Brezja vozili po travniku in lovili divjad. Novomeški policisti so sporočili, da bodo po končani preiskavi zoper vse ustrezno ukrepali.

STEKLINA NA OBMOČJU SLOVENIJE

V obdobju od 1. do 31. januarja 2008 je bilo z območja 54 občin v naši državi laboratorijsko preiskanih na prisotnost virusa stekline 348 živali.

Virološki laboratorij Enote za diagnostiko kužnih in drugih bolezni živali Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI) v Ljubljani je pregledal 331 lisic, 1 glavo govedi, 5 kun, 3 mačke, 5 psov in 3 glave srnjadi.

Prisotnost virusa stekline je bila ugotovljena pri šestih (6) lisicah na območju občin: Brežice (1) - Drenovec pri Bukovju; Majšperk (2) lisici; Naraplje, Grdina; Videm (1) Dolena; Rogatec (2); Žahemberc, Dobovec pri Rogatcu.

Jedrt Maurer, dr. vet. med.,
vodja Oddelka za zdravstveno varstvo živali

Po Krki se bober počasi razširja in išče nova stanišča.

Zmešnjava pri Križu

V Lovcu, 1/08, sem prebral mnenje **Antona Križa** iz Zg. Brige in poskušal iz njega potegniti kakšen logičen zaključek. Pa mi kar ne gre ... Res zmešnjava, a ne na večni poti, kot je naslovil svoj prispevek, temveč tudi pri Križu.

Edina skupna in jasna točka z mojim mnenjem je njegovo nasprotovanje »vpletanju politike in političnih strank v lovske zadeve«. Ob tem tudi ne morem mimo vzporednega razmišljanja v isti številki našega glasila izpod peresa **Bogdana Mahnet**a, ki pravi, »da bomo morali resno in preudarno premisliti, ali bi se morali »nasloniti« na eno ali več političnih opcij, ki so zastopane v parlamentu«. Kaj je mislil s tem?

Torej, na eni strani, v uvodniku napoved na morebitno povezovanje s politiko, na drugi pa izražen odpor do tega. Čeprav se mi je v ponovnem branju Križevega prispevka vedno bolj dozdevalo, da oba pisca pravzaprav napeljujeta vodo na isti mlin, je njuna voda morda le usmerjena na različna mlinska kamna.

Žal drugače ne morem razumeti Križevega negodovanja in opisovanja pomanjkljivosti pravzaprav le ene stranke. A pustimo to, to so osebne ocene in dozdevanja, osebna politična opredeljevanja, ki so legitimna zadeva posameznikov odločitve.

Bolj me je motilo, da pisec sprašuje in ugotavlja, da nismo sposobni in voljni »v okviru naše stanovske organizacije izpeljati takšne akcije«, obenem pa zapoveduje, da »Podobne aktivnosti morajo voditi organi LZS ...« in očita podpisnikom teh aktivnosti delovanje mimo LZS in menda na škodo slovenskega lovstva!?

Kaže, kot bi pisec prespal zadnjih nekaj let in ne ve, s čim se je vodstvo LZS ukvarjalo v tem času. Vsaj jaz v tem času kakšnih posebnih aktiv-

nosti v prid narave in divjadi nisem zasledil; tudi ne v prid slovenskemu lovcu in njegovi organizaciji. Pa konec koncev: ali je to ob izraženem mnenju po Križevu sporni peticiji sploh pomembno? Sprašujem se, ali je peticijo Lovski fevdalizem na pohodu sploh prebral? Verjetno je samo iskal, kaj v njej po njegovem mnenju vse manjka.

In bistveno vprašanje: **Ali je pomislil, komu je bila peticija sploh namenjena, kaj je njena vsebina?** Na podlagi njegovega pisanja bi si upal trditi, da bi bil njegov odgovor, da je bila namenjena slovenskemu lovstvu. Pa ni tako!

Peticija je in je bila namenjena varstvu slovenske divjadi! In kot taka je bila ponujena v podpis vsem ljudem, ki jim je kaj mar za naravo in prostoživeče živali v njej. Tovariši lovci, saj divjad vendar ni naša last in naš lov ni naša neodtujljiva pravica! Lovili bomo toliko časa in tako, kot nam bo dovoljevala volja vseh državljanov. Je pa naša neizpodbitna naloga in dolžnost med drugim tudi, da svoje članstvo izobražujemo in seznanjamo z dejstvi, da se bodo lovci znali odločati, pa četudi le na volitvah. A na podlagi tega, kako oblast in mi skrbimo za naravo in živali. Le to je tista naša vez s politiko, ki jo moramo lovci vzdrževati. Ne tista, ki nam jo v uvodniku nakazuje Mahne!

Razmišljanja o našem odnosu do politike niso nič novega. V nekaj prejšnjih mandatih je bilo mogoče tudi v našem glasilu prebrati usmeritve, ki so zavračale neposredne povezave s političnimi strankami, vendar pa so vedno zagovarjale za nas koristna povezovanja – lobiranja za določene »zelene« namene. Ne nazadnje nam je to omogočilo sprejetje trenutno aktualnega lovskega zakona, ki je dovolj dober, da se zdaj že bojimo njegovih neupravičenih sprememb.

Čeprav Križ zavrača povezovanje s politiko, pa je napisal stavek v povezavi z veleposestniki; piše: »*Popolnoma legitimna in zakonita je njihova zahteva po zasebnih loviščih in loviščih lastnikov kmetijskih zemljišč.*« Da, legitimna že morda, to je pa tudi vse! Zakonita pa ne more biti, ker zakon ne omogoča zasebnih lovišč.

S tem stavkom se tudi pri njem izkazuje povezava s politiko, in to s tisto, ki zahteva za nas in divjad tako škodljive spremembe obstoječega zakona. Četudi NSi, stranke, ki zahteva omenjene spremembe, ne omenja niti enkrat, jo je z omenjenim stavkom pravzaprav na debelo zapisal v članek.

Lovski tovariš Anton, jaz sem lovec: po duši in namenu, potem šele po pripadnosti lovski organizaciji! Društvena zakonodaja in morala nam v zdajšnjih časih omogočata svobodno miselnost in odločitve, ne pa delovanje po nareku. Če bo LZS delovala v tistih smereh, kamor je bila usmerjena ob 90-letnici in v korist divjadi, bo vedno dobila moj podpis in podporo. Ko pa ne deluje tako in so ji prelomne usmeritve iz leta 1997 le mrtva črka na papirju, bo dobil moj podpis tudi sam hudič, če se odloči delati prav!

Zato sem s prijatelji iz Foruma LOV in iz društva Lovcev Zlatoroga aktivno sodeloval pri zbiranju podpisov za peticijo (na stojnici pred CD), za katero je dal pobudo Ekološki forum in posamezni lovci, ki jim ni vseeno, kaj z njegovo dediščino počno v LZS. V lovski kroj pa sem bil oblečen, ker smo bili na lovski prireditvi. Isti kroj sem imel oblečen tudi na balkonu parlamenta in ga bom zagotovo spet nosil ob naslednji obravnavi našega zakona. Prav tu so bile zasluge, da je bilo glasovanje plašljivo odloženo. Zaradi prizadevanj množice lovcev posameznikov, ki so po svojih vzvodih pritiskali na poslance, pa v prizadevanjih društev in forumov, ki so lobirali in poslance seznanjali s problematiko, tako da so

očitno spremenili smer, v katero je naš zakon peljal MKGP oz. že omenjena stranka. Lovci posamezniki smo v tem primeru »razrahljali« koalicijo, nikakor ne LZS, ki je do zadnjega trenutka nekako zavračala podpis peticije in »pohod« na balkon parlamenta. Vse dokler »vodstvo« ni sprevidelo, da se temu ni mogoče upreti in je hitro podpisalo peticijo »in prispelo« na balkon. Pa še takrat so »namočili« **Lada Bradarč**a, predsednika ZLD Ljubljana, ki je prek te območne zveze, kolikor vem, takrat edini pozival in prosil lovce, naj poskušajo vplivati na svetnike in poslance. To so bile akcije, kjer smo – tisti, ki nas, tovariš Križ, zdaj oštevaš – vsak po svojih močeh vplivali in uspeli. Ne LZS, ne tisti, ki bi si v tej smeri morali že dolgo nazaj prizadevati, da tak predlog zakona sploh ne bi bil uvrščen na dnevni red. To smo naredili tisti nekateri, ki, kot pišeš, »visijo s kljunom navzdol«. Uspeli smo s svojim delom v ozadju in medijih, najsi bo časopisju, različnih forumih. Dokazali smo, da nam je kljub »visenju s kljunom navzdol« pomembno, kaj se z divjadjo dogaja in se trudili v bitki, ki smo jo dobili. A vojna še ni končana! V parlamentu je nova bitka že na obzoru, že ta mesec. In jo bomo bojevali še naprej. Če bo šlo, rade volje z ramo ob rami tudi, tudi z LZS, sicer pa brez njih ali vsak zase! Kajti najprej se borimo za našo divjad; tako smo prisegli!

Marijan Likar,
Dobrova

Naslikal: U. Iff

Vsi smo na isti barki in vsak naj opravi svoje delo

Spoštovani predsednik, čestitke ob izvolitvi za novega predsednika lovske organizacije, tudi v imenu uredništva Založništva LZS in uredništva Lovec. Sami ugotavljate, da ni časa za praznovanje, saj je treba opraviti veliko trdega in predvsem odgovornega dela. Vaši programski poudarki so sicer znani, pa vendarle: Kaj bo rdeča nit štiriletnega mandata in kako boste uresničevali programske usmeritve. Imate že sestavljene vse ekipe?

Hvala za čestitke in hvala vsem lovcem, ki so me vzpodbujali in podprli pri naši skupni odločitvi. Res je, ni časa za praznovanje, to bo prišlo na vrsto po našem mandatu. V našem programu je veliko aktivnosti, ki jih moramo opraviti zato, da bo sistem deloval bolje in učinkoviteje. V Sloveniji je lovstvo prišlo do določene stopnje, ki pa nikakor ni dokončna. Vzpostavljamo delovanje sistema na vseh treh ravneh tako, da bo nekaj časa več poudarka na državnem nivoju, kjer se morajo stvari dvigniti na raven, ki bo zagotavljala optimalno delovanje celotnega sistema. Zadeva je sicer zelo preprosta in rdeča nit mora potekati od lovske družine, v sodelovanju območnih lovske zvez do LZS. Probleme je treba reševati po navedeni poti. Probleme slovenskega lovstva, ki zadevajo naš odnos do drugih vladnih in nevladnih organizacij, mora reševati LZS.

V strokovnih službah LZS poteka analiza delovnih procesov in prilagoditev dela za kar najboljše servisiranje lovske družin in za komunikacijo z zunanjo javnostjo ter institucijami. V pripravi so t. i. podjemne pogodbe oz. prenos posameznih nalog na območne lovske zveze. Reakcijski čas LZS se mora bistveno skrajšati, saj se bomo le tako lahko vključevali v aktivnosti in zagotavljali svoj vpliv na stvari, ki se nanašajo na lov.

Kot sem napovedal na občnem zboru 12. 1. 2008, sem 22. 1. 2008 sklical konstitutivno sejo Nadzornega odbora in Upravnega odbora LZS. Seja je bila pripravljena vnaprej in smo jo končali v dveh urah. Imenovali smo vse organe, ki jih terjajo Pravila LZS. V sedanjem času so bile že ustanovitvene (konstitutivne) seje vseh komisij. Aktivnosti, ki morajo biti opravljene v 30 dneh po občnem zboru, smo v bistvu opravili. Lahko se pohvalimo, da smo v teh 30 dneh opravi-

Predsednik LZS, mag. Srečko F. Kroppe

li celo več, saj je imela večina komisij v tem roku tudi že svoje seje, kjer so opravile najnujnejše stvari in pripravile programe dela, ki so jih tudi finančno ovrednotile. Na večini sej sem bil prisoten in moram reči, da sem bil vesel, ko sem videl zavzetost članov komisij oziroma delovnih teles ter njihovo pripravljenost za aktivno delovanje. Če me občutki ne varajo, imajo vsi veliko voljo za delo, ideje za izboljšanje stanja; skratka, veseli sem ekip, ki so sestavljene in ki so že začele z odgovornim delom.

Novi lovski zakon tako rekoč še ni dobera zaživel, pa je že doživel spremembe in dopolnitve. Celo ustavno presojo in še kaj bi se našlo. Ali se vam ne zdi, da je bilo pri sprejemanju vendarle nekoliko preveč lahkotnega popuščanja, da bi obvarovali strateške interese naše organizacije? Nekateri menijo, da z zdajšnjimi rešitvami to sploh ne bo mogoče in da je treba krivce za marsikaj iskati tudi v lastnih vrstah. Najbrž to ni produktivno delo in je bolje biti obrnjen v prihodnost. Kaj menite in kaj napovedujete za vaš mandat?

Že na občnem zboru sem po izvolitvi izrekal zahvalo vsem lovcem, ki so vodili LZS in njihove organe, pa tudi vsem, ki so veliko storili v dobro naše organizacije. Ne mislim se ozirati nazaj in oce-

njevati dela mojih predhodnikov. Razmišljam predvsem, kaj moramo storiti v prihodnje. Ob tem moram poudariti, da bo v prvi polovici letošnjega leta potreben občni zbor. Na njem bo treba opraviti še nekaj stvari, ki jih na zadnjem nismo spravili pod streho. V mislih imam poročilo o delu LZS za leto 2007, potrditev finančnega načrta za leto 2008 in še kakšno podobno temo. Šele tako bomo postavili stvari na svoje mesto. Hkrati pa si bomo javno povedali, kaj je dobro in kaj slabo ter tako preprečili morebitna in neljuba podtikanja. Tako se bomo izognili morebitnim novim anonimkam, ki pa nikakor ne sodijo v slog demokratičnega komuniciranja.

Ob vseh aktivnostih z novo ekipo, če jo tako imenujem, bomo vzporedno opravljali še en projekt, ki bo usmerjen predvsem v ustreznost lovske zakonodaje in podzakonskih aktov. Nič na vrat in na nos, ampak strpno, z argumenti! Spremembe zakonodaje in aktivnosti, povezane s pridobitvijo 20-letne koncesijske dobe, so bile pomembna tema v začetku februarja. Mogoče so nekateri očitali ali pa si nepravilno predstavljali, da smo se postavili na eno ali drugo politično stran. To nikakor ni res, naša barva je zelena! To pa ne pomeni, da se ne pogovarjamo s tistimi, od katerih pričakujemo pomoč pri ureditvi področja lovstva. Saj je to vendar v našem skupnem interesu! Letošnje leto bo v znamenju koncesij in reševanja problemov, povezanih s tem. To bo v bistvu bolj vidno skozi oči lovcev, čeprav bodo potekale tudi druge aktivnosti, ki so del našega programa.

Krivcev ne bomo iskali v lastnih vrstah. Na enem izmed prvih sprejemov pri ministrih (MKGP), ki sem ga imel 15. 1. 2007, torej že tretji dan po izvolitvi, sem začel z aktivnostmi, da bi odpravil neugodne razmere, ki jih navajate v vprašanju. Kot sem dejal, probleme lovcev do drugih institucij mora in bo reševalo vodstvo LZS. Ministre in druge bom preprosto obvestil o načinu delovanja LZS in želenih načinih reševanja problemov. Povedano po domače: če bo minister dobil od nas tudi kakšno pobudo ali mu bo predstavljen problem LD. Toda če to ne bo prišlo prek LZS, na podlagi mojega dopisa, bo minister lahko kakšno pisanje preprosto vrgel v koš. Če pa bo problem celovito predstavljen, s podpisom LZS,

Foto: F. Rotar

kar pomeni, da problem rešuje vodstvo krovne organizacije lovcev, ga bo pač vzel v roke in v obravnavo. Če imamo LZS, potem moramo vedeti, zakaj jo imamo! Če kakšen vmesni člen ne bo deloval tako, potem si bo pač moral tudi sam pripisati krivdo, če od LZS ne bo dobil kakšne podjemne pogodbe za opravljanje posameznih zadev – v imenu in za ime LZS.

S terena prihajajo opozorila, da novi Zakon o divjadi in lovstvu iz leta 2004 predpisuje obvezno združevanje LD v LUO. Opredeljene so tudi naloge OZUL-ov. Marsikje je nastal »trk« med njimi in območnimi lovskimi zvezami, ki jih sicer zakon ne opredeljuje posebej. Nekateri pripominjajo, da se eni in drugi ukvarjajo sami s seboj. Različna so si celo mnenja o potrebnosti ali nepotrebnosti koordinacije OZUL-ov. Za nekatere je le-ta celo nelegalna. Vaša ocena stanja in kako boste na LZS »presekali« takšna stanja!? Polemika o območnih LZ in njihovi funkciji se tudi še ni povsem polegla. Vaši tovrstni pogledi in razmišljanja?

Območne lovske zveze, kot sem že omenil, bodo opravljale posamezne naloge po podpisani podjemni pogodbi v imenu ter za ime LZS. V mislih imam izobraževanje lovcev, lovsko kulturo, tu je še lovska kinologija, pa lovsko strelstvo in podobno. OZUL po mojem vedenju opravlja strokovne naloge, povezane z divjadjo. Divjad in souporabniki prostora v mojem programu zavzemajo prvo mesto. To želim posebej poudariti. Iz tega izhaja, da se do sedanjih »kolobocij« ne bom opredeljeval, ampak bom oziroma smo že postavili podlage, da bo OZUL imel pogoje za svoje normalno delovanje. V okviru desetih komisij, ki jih ima LZS v okviru UO, je tudi Komisija za upravljanje z divjadjo. To je zelo pomembna komisija in menim, da ni zastonj napisana na prvem mestu v naših pravilih. V pravilih je tudi določeno, da komisije štejejo od 3 do 9 članov. Omenjena komisija ima po sklepu UO LZS 15 članov. Torej, število članov Komisije za upravljanje z divjadjo je prav tolikšno, kolikor je OZUL-ov v Sloveniji. Tako kot za vsako drugo komisijo je tudi za to zadolžen en član UO. V tem v konkretnem primeru je to podpredsednik LZS Brane Kurnik, ki je tudi sicer zadolžen za delovanje vseh komisij.

V tej komisiji bodo predstavniki vseh OZUL; konkretno, kdo pa bo predstavnik posameznega OZUL, se bodo odločili sami. To je tudi edina komisija, ki je UO še ni sestavil z imeni in priimki. S takšno komisijo vidim neposredno povezavo med LZS in OZUL in tako bomo reševali strokovna vprašanja, ki se nana-

šajo na divjad. Torej, gre za neke vrste nosilce najpomembnejše naloge slovenskega lovstva. Ne gre za željo, da s takšnim pristopom zmanjšamo nesoglasja na terenu, ampak za preprosto zadevo, pri kateri se pač moramo zavedati dejstva o namenu ustanovitve teh organov. Tako bo tudi jasna ločnica pri nerazumevanju dosedanjih vlog in nalog. Menim, da bo s strpnostjo in razumevanjem vseh odpravljen medorganizacijski prepad, ki se imenuje »MI – VI«. Na žalost ali na veselje smo vsi na istem vlaku ali barki, vsak naj dela svoje delo, skupek vsega opravljenega dela pa so rezultati, ugled in upoštevanje lovske organizacije.

V LZS je nujno potrebna nadgradnja informacijskega sistema. Veliko je kritik tudi na račun spletnih strani in prepočasnega prilagajanja sodobnim trendom. Kaj boste storili za izboljšanje stanja in razmer in kako izkoristiti bogato dediščino in tradicijo slovenskega lovstva za učinkovitejšo promocijo zdajšnje vloge in pomena zelene bratovščine. Najbrž se strinjate, da je veliko pozitivnih iztočnic in da slovensko lovstvo premore attribute za novo stoletje?

Ja, zanimivo vprašanje, ki bi ga lahko preoblikoval kar v preprosto trditve: Slovensko lovstvo dobro dela, veliko dela, ima pomembno vlogo v sistemu naravovarstvene organizacije in še bi lahko našteval pozitivne attribute. Vendar pa vsega tega ne znamo in na neki način tudi ne moremo prikazati. Zakaj ne? Ker pri vsakodnevnem komuniciranju preprosto nimamo ažurnih, točnih in tudi ne preverljivih podatkov! Lovski informacijski sistem je pomembno področje, s katerim in prek katerega lahko vplivamo na zmanjšanje ali na rast ugleda in veljave naše organizacije!

Komisija za lovski informacijski sistem (Lisjak) je sestavljena iz dobrih strokovnjakov, ki bodo v prihodnosti poskrbeli tudi za to področje. To ni majhen projekt in z njim ni malo dela; vendar bo, ko bo dograjen, zagotavljal veliko večjo uporabno vrednost, kot si mogoče kdo predstavlja zdaj. Naših starejših tovarišev tu ni treba biti ničesar strah. Četudi ne delajo z računalnikom, bodo koristno seznanjeni s podatki in uporabnostjo sistema. Tu nam mora biti jasno, da ne govorim le o aplikaciji Lisjak, ki je zelo pomembna zlasti za sistem vodenja, komunikacij ter pridobivanja sredstev iz skladov EU in podobno. Tukaj govorimo tudi o spletnih straneh LZS, ki bodo pač slej kot prej morale biti zelo podobne spletnim stranem kakšne uradne institucije. Tukaj ne smemo pozabiti na delovanje Foruma, ki poteka, vendar pa je treba najti povezavo tudi na tem segmentu. Vse to je zahtevno delo, ki bo dolgoročno dajalo rezultate.

In ko govoriva o atributih novega stoletja, je prav to področje tudi eno izmed tistih pripomočkov, s katerimi jih bomo sploh lahko uveljavljali!

Kolikšna ostaja vpetost LZS v mednarodne tokove, v CIC in FACE. Ali bo mednarodno sodelovanje izkoristilo možnosti za širšo afirmacijo slovenskih rešitev v lovstvu in s tem opozarjalo na nedoslednosti, ki se dogajajo doma. Interesov je veliko ...

Kot nam je vsem znano, je LZS oziroma slovensko lovstvo že vpeto v mednarodne integracijske tokove, in to še posebej na področju lovstva ter varstva narave nasploh. Če bi rekli, da sodelujemo, bi bilo mogoče preveč skromno. Pripravljamo aktivnosti za še večji vpliv v mednarodnih združenjih in njihovih organih; prav te bodo stekle že aprila letos. Nehote ste me spomnili na pogovor v TV-Odmevih 31. 1. 2008, ko smo med drugim govorili tudi o primerjalni študiji o ureditvi lovstva v posameznih državah avtorja dr. Lojzeta Udeta. Študijo sem prebral tudi sam ob njenem nastanku. Komentiral sem jo kot dobro, vendar pa sem tudi na televiziji javno povedal, da je za lovce neuporabna. Kot razlog za takšno mnenje sem navrgel očitek, da primerjalna študija ne zajema vpliva zakonodaje na stanje divjadi v obravnavanih državah. Kajti če bi, potem bi študija že sama ponujala ustrezen odgovor na glavno vprašanje pri nas, o tem, kateri sistem urejenosti lovstva je ustrenejši. Študija bo zagotovo imela nadaljevanje; verjamem, da bo avtor poskušal vanjo vključiti prav te podatke. Ko bo pripravljena, bo to tudi za nas tehten argument za urejanje novih zakonskih podlag na področju lovstva. Predstavili jo bomo tudi mednarodni javnosti, morda bo o njej in o našem boljšem sistemu slišati še marsikaj.

Na lovski sceni ste dokaj nov obraz. Kako gledate na generacijske menjave in pomladitve, od LD do vrha krovne organizacije? Mnogi še vedno menijo, da so nezamenljivi, da brez njih preprosto ne gre. Ste med tistimi, ki zagovarjate ravnovesje med izkušnjami in programsko »drznostjo«. Pretiravanje z enim ali drugim najbrž ni koristno, a zdi se, da vsake toliko časa tudi lovstvo potrebuje svež veter. Nekaj prepriha skozi včasih preveč zaprta vrata ne more škodovati?

Ja, res je, sem dokaj nov obraz, a zopet ne ravno rosno mlad. Imam tudi nekaj izkušenj z različnimi področji, poznam tudi, kje se sistemi stikajo in kje veljajo kakšne zakonitosti. Mogoče govoriti o prevetritvi ali odpiranju vrat in delanju prepriha ni ravno ustrezna primerjava, pa

vendar. Tukaj prideva do iskanja odgovora na eno glavnih vprašanj, ki se glasi: Kdaj je čas, da se v lovstvu upokojiš? Vprašanje, s katerim se srečuje kar veliko ljudi, ko se odloča za upokojitev. Nekateri so prepričani, da so nenadomestljivi, da brez njih ne gre ali jih mogoče skrbi njihov ugled po upokojitvi ipd. Osebnostno menim, da ko imaš slab tekmovalni čas ali ko ti začne le-ta padati, se je treba pač umakniti in dati prostor drugim. V organizacijski teoriji poznamo t. i. »šefovsko bolezen«, ki jo imajo pač tisti, ki so prepričani o svoji nena- domestljivosti. Sam sem po naravi tudi športnik, kar pomeni, da vem, da se je treba enkrat tudi umakniti, in to takrat, ko si še na vrhu. Ker sem se ukvarjal z borilnimi športi, se ravnam po načelu, da grem iz tatamija in iz tekmovalnih scen takrat, ko sem še dober. Če bi me odnesli iz tatamija takrat, ko sem izgubljal, bi bilo prepozno. Slednjih pa imamo v naših vrstah kar nekaj ali celo preveč. Zase vem zagotovo, da ko bom opravil mandat, v katerem, kot vam je znano, bom porabil veliko energije za uredite zadev, ki bi že morale biti urejene, bom podal zadnje poročilo lovcem in dal prostor drugim. Če me bodo potrebovali, bom z veseljem še pomagal. Kot vam je znano, po naših pravilih lahko kandidiraš največ

dvakrat zapored. V štafetnem teku je pač treba sodelovati in sestavljati ekipo z najboljšimi tekmovalci.

Spoštovani predsednik, začeli ste optimistično. Kakšni so prvi občutki in do kolikšne mere ostajate še naprej angažirani tudi v matični LD Kog in v vaši območni ZLD Ptuj - Ormož. Tam ste tudi tajnik. Pa za lovišče vam bo še ostalo kaj časa?

Sem zmeren optimist, občutki so mešani. Ko sem odprl vrata hiše, ki se imenuje LZS, so me zasipali in me še zasipajo »okostnjaki«. Občutki se takoj izboljšajo, ko vidim pripravljenost lovcev, ki imajo voljo, da bi zadeve uredili. Vesel sem ekipe okrog sebe, vključno s člani komisij, s katerimi sem bil na prvih sejah. Dobro so zastavili delo in verjamem, da bo »setev obrodila tudi žetev«. Težka bo, ampak to je izziv in priložnost! Želim izpolniti pričakovanja in sodelovati v skupnem projektu, na čelu katerega sem kot predsednik LZS.

V matični LD Kog sem bil tajnik do leta 2007 in sem opravljal še nekaj drugih funkcij. Član sem še naprej in delo opravljam povsem enako kot prej. Divjadi ne zanima, kaj sem; krmišča morajo biti po potrebi polna, turist, ki se spreha- ja po Kogu, mora videti urejene lovske

objekte. Starešina, gospodar in lovski čuvaj mi dajejo naloge enako kot prej. Edino, kar se je spremenilo, je, da mi na vsakomesečnem lovskem posvetu starešina postavi vprašanje: »Kaj je novega v našem lovstvu, kam gremo, kaj moramo delati v lovskih družinah?« Pri delu v lovišču in pri deležu načrtovanega odstrela se v matični LD zagotovo ne bo nič spremenilo. In prav je tako.

Na območni lovski zvezi bom do konca mandata še opravljal funkcije, ki jih imam, potem pa bodo imeli priložnost drugi. Ravnam se po načelu: Če si dolgo na enem mestu, zaviraš napredovanje drugih.

Čas za obiske lovišča pa bo še in mora ostati. Če bo tega zmanjkalo, potem ne vem, kje bom dobival energijo. Sprehod po lovišču, fotografiranje, snemanje divjadi, jutranja kava s kmetom, klepet s tovariši v lovskem domu, delo v gorica- h so polnilci mojega akumulatorja! Ne boste verjeli, vse to delam skupaj z mojo ženo in lovcem je že bolj znana kot »zlata prinašalka«.

Uredništvu Lovca hvala za pogovor, vsem lovcem pa dober pogled in lovski zdravo.

*S predsednikom LZS
sem se pogovarjal –
Marjan Toš.*

Foto: M. Krofel

Velika akcija potrebuje veliko ljudi

V Sloveniji se življenjski prostor medveda razteza na več kot 600.000 hektarjev površin. Pojavlja se v večjem delu južne in zahodne Slovenije, od hrvaške meje pa vse do Italije, njegov življenjski prostor sega tudi v Alpe. Trenutno je genetika najboljšo orodje, ki ga imamo na voljo za ocenjevanje številčnosti medveda. Pri tem pa je nujno treba pobirati vzorce po vsem območju. Vendar samo to ni dovolj. Vzorce moramo zbrati v čim krajšem času, hkrati po vsem območju, in zbrati jih moramo dovolj. Potreba po velikem številu vzorcev je razumljiva že sama po sebi, kratek čas in enakomernost vzorčenja pa zagotavljata čim manjše prostorsko prehajanje in mešanje medvedov, kar je ključno za dobro oceno številčnosti. Zaradi naštetega je naloga zelo zahtevna in jo lahko izpeljemo samo na en način: z veliko ljudmi, ki so veliko v gozdu, ki na medvedje iztrebke naletijo med svojimi vsakdanjimi aktivnostmi in ki jim ni težko žrtvovati nekaj svojega časa za skupno dobro in dobro medveda. Pobiranje medvedovega vzorca iztrebka vzame posamezniku nekaj minut in če je takih posameznikov veliko, je končni rezultat zelo pomemben.

Pri nas tako raziskavo lahko izpeljemo le s pomočjo lovcev in gozdarjev. Raziskavo sta podprla **Lovska zveza Slovenije** in **Zavod za gozdove Slovenije**, kar je bilo za izvedbo raziskave neprecenljivo. Tako je bilo v akcijo zbiranja vzorcev vključenih 106 lovskih družin, štiri lovišča s posebnim namenom in pet območnih enot ZGS. Poleg tega se je raziskavi pridružilo tudi nekaj posameznikov, ki sicer niso člani nobene od omenjenih organizacij, jih pa problematika

Zaključek akcije zbiranja vzorcev medvedjih iztrebkov (2007) za natančnejšo oceno številčnosti s pomočjo genetike

S prvim decembrom lani smo končali prvo veliko akcijo zbiranja neinvazivnih vzorcev medvedov za potrebe ocene številčnosti s pomočjo genetike. O akciji in ciljih študije je bilo že veliko napisanega, tudi v Lovcu (št. 7/8 in št. 9 /2007), zato o tem ne bomo izgubljali besed. Na teh straneh bi radi predstavili potek akcije in rezultate zbiranja vzorcev. Prva faza raziskave je končana, za končne rezultate pa bo potrebno še veliko trdega dela in jih pred jesenjo ne moremo pričakovati. Ne glede na to pa menimo, da so že rezultati zbiranja vzorcev dovolj zanimivi za predstavitev.

medveda zelo zanima. **Vzorčenje je trajalo od 7. septembra do 30. novembra 2007.**

Posodice za vzorce, kamor koli pogledaš ...

Razdeljevanje materiala za vzorčenje in prevzem zbranih vzorcev sta potekala prek gospodarjev lovskih družin, s katerimi smo se srečevali na več srečanjih,

organiziranih po območnih zvezah lovskih družin. Tako smo imeli v vsaki območni lovski zvezi po tri srečanja oziroma skupaj 24 srečanj. V loviščih s posebnim namenom so material za odvzem vzorcev prevzeli in razdelili vodje lovišč, pri območnih enotah ZGS pa smo material dostavili vsaki izmed enot. S posameznimi lovišči, zlasti z Idrijskega, na žalost nismo imeli neposrednega stika, ampak smo samo posredovali material za zbiranje vzorcev.

Vsega skupaj smo razdelili 5613 posodic za vzorce, od katerih je bila vsaka opremljena z unikatno črtno kodo, tako da smo za vsako vedeli, kam smo jo oddali. Čeprav se zdi toliko posodic veliko, je presežek nujen. Precej ljudi, ki vzame posodico za vzorec s sabo v gozd, ne najde vzorca, po drugi strani pa mora imeti vsak, ki je pripravljen pobrati vzorec, s sabo posodico, v katero ga lahko spravi. Zato je veliko posodic pravzaprav edina rešitev. Naš mali laboratorij je bil pred predajo materiala podoben odpremnemu skladišču Pošte Slovenije. Med značilnimi rumenimi škatlami smo se komaj premikali.

In začeli so se vračati vzorci ...

Odziv je bil izjemen. Že na vseh sestankih so predstavniki sodelujočih organizacij pokazali veliko zanimanje in kmalu so v laboratorij začeli prihajati vzorci. Vzorec (ali več vzorcev) je našlo

391 sodelujočih, vendar to gotovo niso vsi, ki so sodelovali v raziskavi. Medvedovega iztrebka ponavadi ni mogoče najti vsak dan (če medved ni ravno »privezan« na krmišče). Prav tako se proti robovom vzorčenega območja gostota medvedov manjša, tako da je bilo tam veliko težje najti vzorec kot nekje v središču medvedovega življenjskega prostora. Natančno število ljudi, ki so s seboj v gozd vzeli posodice za vzorec, ni znano, ocenjujemo pa, da je v raziskavi bolj ali manj aktivno sodelovalo več kot 1.500 ljudi, kar akcijo gotovo uvršča med **večje tovrstne raziskave v svetu.**

Zapakiran material za vzorčenje v našem laboratoriju pred razvozom na teren

Foto: T. Skrbinšek

Ko nam zagode narava

Kdor koli je lani jeseni pomolil nos v gozd, ve, da tako obilnega obroda plodonosnega drevja že dolgo ni bilo. Pod bukvami so bila tla nastlana z žirom, po nižinah se je trlo želoda, tudi polhov je bilo kot že dolgo ne. Pravo leto obilja! Medvedi, ki si v jeseni naberejo predvsem izdatno plast tolšče za zimo, so to gotovo dobro izkoristili. Posledično jih krmišča niso preveč zanimala in od marsikoga smo slišali, da to leto položene hrane res nič ne »primek«. Medvedi se verjetno niso pritoževali, za zbiranje vzorcev pa je bilo to vse prej kot ugodno, saj je bilo njihove iztrebke najti mnogo težje. Kot primerjavo lahko vzamemo pilotsko raziskavo, ki smo jo opravljali v letih 2004 in 2005 (predstavljena je bila v Lovcu, št. 9/2007). Če izpustimo LD Iga vas, kjer so na enem samem krmišču pobrali 53 vzorcev, je bilo na krmiščih zelo malo zaznati medveda, saj smo z njih dobili le 15 % vzorcev. Nasprotno smo v pilotski raziskavi na krmiščih pobrali skoraj 35 % vzorcev! Delež vzorcev, nabran po cestah, je podoben v obeh raziskavah (36 % vzorčenje 2007, 39 % 2004/05), medtem ko je delež vzorcev, najden »drugje« (gozdne vlake, brezpotja), v zdajšnji raziskavi mnogo večji (49 % vzorčenje 2007, 26 % v raziskavi 2004/05). Iz tega lahko sklepamo, da so se sodelujoči potrudili in iskali vzorce (iztrebek je mnogo težje najti na brezpotjih kot na krmišču), toda medvedov preprosto ni bilo na krmišča.

In rezultati?

Ob dostavi v laboratorij smo vsak vzorec evidentirali, povzeli z etikete in v podatkovno bazo vpisali vse podatke o njem in ga spravili v zamrzovalnik, kjer je pripravljen za analizo. Vsega skupaj smo zbrali 1.051 neinvazivnih vzorcev medvedov – 1.045 vzorcev iztrebkov in 6 vzorcev dlake.

Cilj vzorčenja je bil zbrati 1.200 vzorcev, kar nam ni čisto uspelo. Pri pogovorih so se sodelujoči na večjem delu območja medveda pritoževali, da je letos težko najti medvedje iztrebke, zlasti na obrobju območja. Gotovo sta temu delno kriva omenjeni obilen obrod in nezanimanje medvedov za krmišča, ni pa izključeno, da so že opazne tudi posledice visokih odstrelnih kvot zadnjih let. Tudi v Lovišču s posebnim namenom, Jelen - Snežnik, s katerim sodelujemo že vrsto let in kjer se vsake podobne naloge lotijo zelo vestno, je bilo število nabranih vzorcev manjše od pričakovanj glede na rezultate pilotske raziskave, ki je tamkaj potekala v letih 2004/05. Verjetno bi si težavnejše leto za izvedbo akcije težko izbrali.

Foto: M. Kofel

V takšnem letu obilja naravnih plodov ima zbiranje vzorcev tudi svoje prednosti. Lahko predvidevamo, da se medvedi dlje zadržujejo na enem območju kot ponavadi, tako da bo napaka zaradi odhajanja medvedov z območja vzorčenja in prihajanja novih medvedov na območje manjša (to zadeva predvsem mejo s Hrvaško, ki za medvede ne pomeni nobene ovire). Večina vzorcev je tudi bolj svežih, kot smo pričakovali, tako da pričakujemo zelo veliko uspešnost analiz, kar

medveda pa to ne bo pomenilo večjih težav.

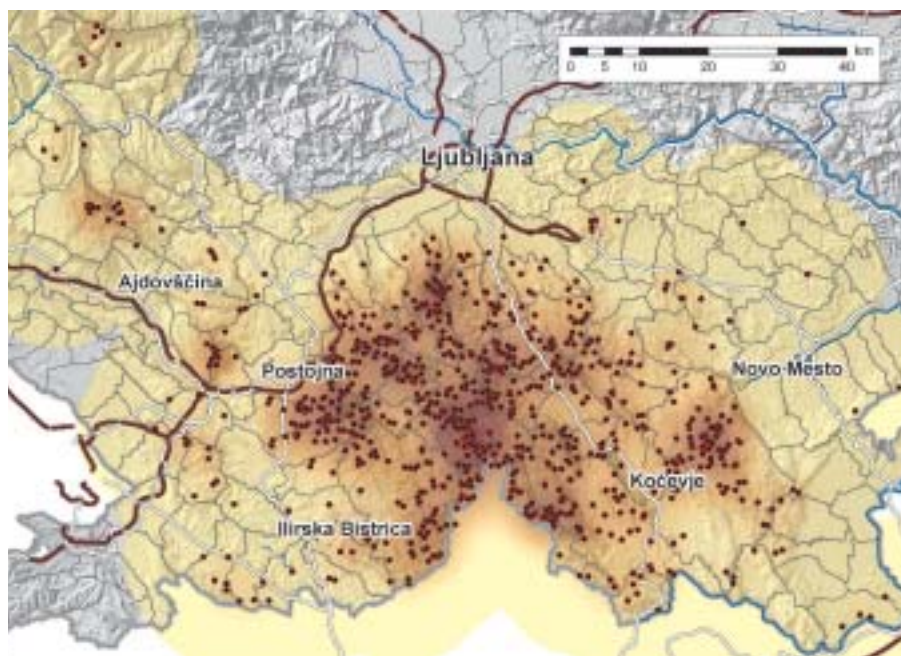
Zanimiv je pogled v prostorsko razporeditev vzorcev (*glej karto*). Na Notranjskem se ni nihče pritoževal, da bi bilo vzorce težko najti in tudi medvedov jim najverjetneje ni manjkalo, podobno velja za južni del Dolenjske. Število pa se začne zmanjševati, ko se bližamo robom območja medveda. Ni dvoma, da so se, na primer, Belokranjci ali Primorci enako zavzeto lotili akcije zbiranja kot

(toliko, da pokrije dno naprstnika) prozorne tekočine s prečiščeno DNK, ki bo temelj vsem nadaljnjim preiskavam. Sledila bo dejanska genotipizacija, ko bomo iz DNK prepoznavali posamezne medvede in dali pikam na karti njihova imena. Ta faza bi morala biti končana najpozneje do sredine poletja. Na koncu nas čakajo še statistične analize, ki bodo omogočile končne rezultate in dobro oceno števila medvedov v Sloveniji. Tako bomo postavili dober temelj za nadaljnje upravljanje z medvedom.

Ker menimo, da znanost ne sme ostati zaprta med zidovi laboratorijev, bomo poskušali čim več rezultatov posredovati javnosti, še zlasti pa ljudem, ki so nam pri raziskavi pomagali in brez katerih rezultatov sploh ne bi bilo. Končno poročilo raziskave bo objavljeno oktobra letos in bo dostopno prek spletne strani projekta, <http://www.medvedi.si>, vsem sodelujočim loviščem pa bomo poslali rezultate za medvede, katerih vzorci so bili najdeni pri njih. Na spletni strani bomo, kolikor bo dopuščal čas, sproti objavljali informacije o poteku raziskave in rezultate, ko bodo nastajali. Ker nas v skupini ni prav veliko in ker je projekt zelo zahteven, se spremembe na strani ne bodo dogajale vsak dan, vendar pa jo bo smotno obiskati vsake toliko časa. Tehnologijo, ki jo uporabljamo na portalu za monitoring risa, <http://portal.dinaris.org> (ki je v izdelavi in bo podrobneje predstavljen v naslednji številki Lovca), bomo poskusili prenesti tudi na stran projekta genetike medvedov, tako da si bo mogoče rezultate podrobno ogledati na kartah in satelitskih posnetkih – kje so bili vzorci najdeni, kam vse so medvedi šli in kje bodo na koncu medvedi odstreljeni oziroma, kje bodo poginili (v takem primeru dobimo njihovo tkivo in vemo, da gre za medveda, ki ga že »poznamo« iz iztrebkov). S sosednjimi državami se dogovarjamo za skupno bazo genotipov (genetskih prstnih odtisov) medvedov. Tako jim bomo lahko sledili tudi prek mej in upamo, da bomo lahko s tem nadaljevali tudi po zaključku projekta.

Toliko o tem, rezultati bodo sledili jeseni.

Tomaž Skrbinšek, Maja Jelenčič, Hubert Potočnik, Ivan Kos

Prostorska razporeditev vzorcev, zbranih v akciji zbiranja neinvazivnih genetskih vzorcev slovenskih medvedov od septembra do decembra 2007. Črne pike so lokacije vzorcev, temnejše ozadje pa kaže na večjo gostoto vzorcev na tistem območju. Za lažjo orientacijo so označene tudi meje lovišč, glavne ceste in nekaj večjih krajev.

začenjajo potrjevati tudi prvi laboratorijski rezultati.

Kje in koliko vzorcev?

Rezultati akcije zbiranja vzorcev so zanimivi že sami po sebi, tudi brez genetske komponente. Ker sodeluje zelo veliko organizacij in posameznikov, posodice za vzorčenje pa so bile enakomerno razporejene po območju vzorčenja, lahko predvidevamo, da je bil po celotnem območju vzorčenja podoben »lovni napor«. Pravzaprav smo tudi brez genetike izpeljali zelo dober »klasičen« monitoring znakov prisotnosti medveda. Tako lahko predvidevamo, da gostota najdenih vzorcev do neke mere sovpadajo z dejansko gostoto medvedov v obdobju od septembra do konca novembra 2008. Na določenih območjih so mogoče »bele lise« brez vzorcev, kjer bi medveda lahko pričakovali, če tam ni bilo nikogar, ki bi bil pripravljen pobrati vzorec. Zato bi lahko nastale težave pri manjši študiji lokalnega značaja, na celotnem območju

Notranjci, ampak če medvedov tam ni, ni iztrebkov. Tako stanje velja samo za obdobje vzorčenja in ob takšnem obrodu, kakršen je bil lani. V drugem letnem času, na primer ko je »v akciji« mlečna koruza, se se razmere lahko zelo spremenijo!

Kaj bomo zdaj z vsemi iztrebki (in kdaj bo od tega kakšna korist)?

Če potegnemo črto, lahko akcijo vzorčenja brez zadržkov ocenimo kot uspešno. Čeprav vzorcev le ni toliko, kot smo si jih želeli, jih bo skoraj gotovo dovolj za dobro oceno številčnosti. Ker pa »leta obilja« niso prav pogosta, bi bila ponovitev akcije bistveno preprostejša.

S končanim vzorčenjem se šele začne pravo delo za nas. Že ob prispetju prvih vzorcev v laboratorij, konec septembra, smo začeli izolirati DNK, kar je prvi in najbolj dolgotrajen korak genetskih analiz. V času objave tega članka se bo faza bližala koncu, iz vsakega iztrebka pa bomo pridobili 200 mikrolitrov

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali pri zbiranju vzorcev. Hvala tudi Lovski zvezi Slovenije in Zavodu za gozdo-ve Slovenije za podporo in sodelovanje ter Agenciji Republike Slovenije za okolje, ki je finančno omogočila raziskavo. Posebna zahvala velja **Blažu Kržetu**, ki se je pri akciji osebno zelo zavzel. Brez njega bi bilo vse mnogo težje.

Zakaj divjega petelina ogroža nemir?

Zadnja desetletja divji petelin nezadržno zapušča naše gozdove. Le redke lovske družine se še lahko pohvalijo z dobro aktivnostjo rastišč v njihovih loviščih, v mnogih pa je Prežihova »kraljeva ptica naših gora« le še lep spomin. Podobno opažajo tudi drugod v Evropi, zato temu pojavu namenjajo veliko pozornosti. Za ogroženost divjega petelina je nedvomno več vzrokov. Eden pomembnejših je večanje nemira v njegovem življenjskem prostoru.

Na negativen vpliv nemira opozarjajo številni raziskovalci divjega petelina, potrdila pa ga je tudi raziskava v Škofjeloškem, Cerkljanskem in Polhograjskem hribovju (Bevk, 2007). Pokazala je, da so rastišča bolj ohranjena na območjih, ki so manj vznemirjena. Glavni povzročitelji nemira so različne oblike rekreacije, nabiralništvo, sečnja, vožnja z motornimi vozili in ponekod tudi fotografiranje ter pre pogosto opazovanje rastišč.

Na nemir se ne navadi

Zakaj nemir nanj vpliv negativno? Pričakovali bi, da se bo divji pete-

lin, ki se že kot mladič srečuje z raznimi viri nemira, nanj privadil, vendar vse kaže, da temu ni tako. Zgovorno je že pričevanje lovca, ki ga navaja Žnidaršič (1998). Lovec je

opazoval divjega petelina, ki se je hranil z robidnicami. Pri tem ga ni motil hrup avtomobila, ki se je peljal po dolini, niti hrup motorja. Ko pa se je z nasprotnega(!) hriba oglasila motorna žaga, se je zdrnil in odletel. Na zvok motorne žage se očitno ni privadil, četudi ga je verjetno slišal že velikokrat.

Kako se divji petelin odziva na nemir, je proučeval švicarski ornitolog dr. **Dominik Thiel**. Ugotavljal je razdaljo, pri kateri zbeži pred človekom. Ugotovil je, da je na območjih, ki so bolj vznemirjena, razdalja večja. Torej se divji petelin na nemir ne privadi, celo nasprotno, zaradi pogostega vznemirjanja je še bolj plašen. Raziskave dr. Thiela so tudi pokazale, da se divji petelin iz vznemirjenih predelov umakne v mirnejše, ki pa so lahko manj primerni za življenje.

Isti raziskovalec je meril tudi količino stresnega hor-

mona glukokortikoida kortikosterona v zimskih iztrebkih. Rezultati meritev so pokazali, da je na območjih z razvitim zimskim turizmom večja koncentracija stresnega hormona, kar neposredno kaže na stres divjega petelina zaradi nemira. Znano je, da stres zmanjša stopnjo preživetja. Živali, ki so pod stresom, so med drugim bolj izpostavljene boleznim in zajedavcem ter porabijo več energije.

Nemir ovira razmnoževanje

Približevanje petelina kuri traja dober teden, šele potem se lahko parita. Če mora divji petelin prevečkrat zapustiti rastišče, na primer zaradi zgodnjih planincev, se sploh ne pari. Pričakovali bi, da se bo zato umaknil in rasil drugje. Zakaj se to večinoma ne zgodi? Za rastišče potrebuje določeno oblikovanost prostora in strukturo gozda, zato ne

more biti kjer koli. Ker so rastišča stalna, so za morebiten nastanek novega (nadomestnega) primerna le območja, kjer več let zapored ni bilo nemira, mirnih predelov pa je vse manj. Skratka, možnosti prilagajanja divjega petelina so v tem pogledu zelo omejene in verjetno večinoma že izčrpane. Zaradi nemira lahko kura zapusti gnezdo.

Pozimi divji petelin živi na meji svojih energetskih zmožnosti. Vzrok temu so dolge noči, nizke temperature in težko prebavljiva ter energijsko revna hrana (predvsem iglice rdečega bora in jelke). Premajhen vnos ali preveliko

»Nori« petelini se pogosteje pojavljajo na vznemirjenih območjih (Menoni in Magnani, 1998).

Foto: D. Bevk

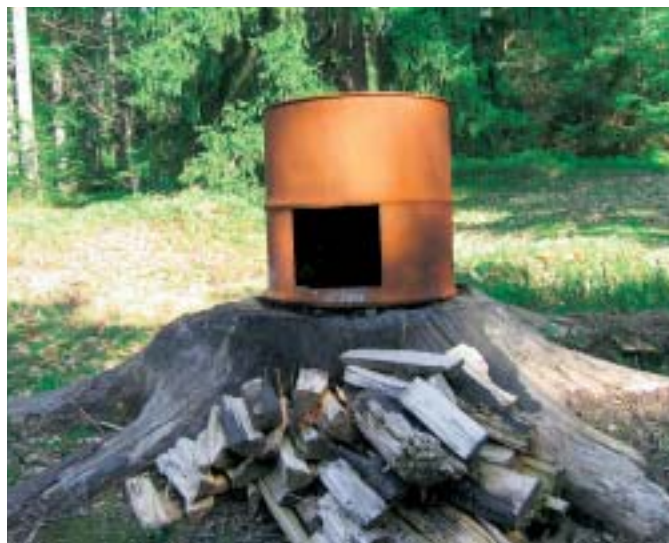

Foto: D. Bevk

Zakaj v Tavčarjevi Zali ni več divjega petelina?

izgubo energije nadomesti s črpanjem energetskih rezerv (Andreev in Linden, 1994). Da preživi, mora varčevati z energijo. To doseže predvsem tako, da se zadržuje na prehranjevalnih drevesih in se čim manj giblje (Storch, 1993). Če je pogosto preganjan, to ni mogoče. Med begom porablja energijo. Če se to zgodi prevečkrat, mu lahko zmanjka energetskih rezerv in zato ne dočaka pomladi. Pozimi ga ogrožajo predvsem: planirjenje, smučanje, vožnja z motornimi sanmi in sečnja.

Nemir in plenilci

Pogosto se kot pomemben vzrok za zmanjšanje številčnosti divjega petelina izpostavlja povečanje števila plenilcev. Redko pa ob tem zve-

mo, da se jim zaradi spremenjenega življenjskega okolja težje skriva in ga zato lažje opazijo oziroma najdejo njegova gnezda. Plenilec olajša gibanje tudi vse gostejša mreža gozdnih prometnic.

Še manj je znano, da je dandanes plenilec bolj izpostavljen tudi zaradi nemira. Divji petelin veliko časa preživi na tleh, kjer tudi gnezdi, zato je razmeroma lahek plen. Razumljivo je, da je ena od njegovih obrambnih strategij – poleg čuječnosti in varovalne barve – tudi skrivanje in tiho, čim bolj neopazno gibanje. Tako želi preprečiti, da bi ga opazili plenilci. Ko ga človek prepodi, je skrivanja konec. Divji petelin, znan po glasnih vzletih, ne le zbeži pred nami, ampak s tem morebitnim plenilec v okolici

tudi izda svojo navzočnost, zato postanejo pozorni nanj (Storch, 2000). Povedano drugače: nemir poveča verjetnost, da bodo divjega petelina opazili plenilci in bo zato postal njihov plen. Zlasti kritično je to pri kuri z mladiči, ki so plenilec še posebno izpostavljeni. Srečanje divjega petelina in človeka je torej lahko mnogo usodnejše, kot bi si mislili na prvi pogled.

Divji petelin za nemir ni enako občutljiv vse leto. Največkrat je kot najbolj občutljivo ali celo kot edino problematično obdobje čas rasti ve, pozablja pa se na pomen miru v času gnezdenja, vodenja mladičev in prezimovanja. Torej je »kritično obdobje« vsaj od januarja do julija. Podobno na to ptico gledamo zelo ozko glede prostorskih potreb. Večinoma se govori le o pomenu rastišč. Res so izjemno pomembna, vendar se na njih ponavadi ne zadržuje vse leto. Ugotovili so, da se med letom giblje na območju, velikem nekaj 100 ha, zato varovanje samo ožjih območij rastišč ne zadostuje (Storch, 1995).

Na podlagi pričujočih spoznanj lahko sklenemo, da nemir vpliva na življenje te skrivnostne ptice na več načinov. Ker se hkrati sooča tudi z izgubo primerne življenjskega prostora, podnebni spremembami in še čim, je negativen vpliv toliko večji.

Daniilo Bevk,
univ. dipl. biolog

Viri:

- Adamič M.** 1987. Ekologija divjega petelina (*Tetrao urogallus* L.) v Sloveniji. Ljubljana, Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo pri Biotehniški fakulteti v Ljubljani: 93 str.
- Andreev A. A., Linden H.** 1994. Winter energetic of the Capercaillie – a methodological approach. *Ornis Fennica*, 71, 2: 33–42.
- Bevk D.** 2007. Upadanje populacije divjega petelina v Škofjeloškem, Cerkljanskem in Polhograjskem hribovju. Diplomsko naloga. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo: 52 str.
- Čas M.** 1999b. Napredujoče izginjanje divjega petelina. *Lovec*, 82: 236–240.
- Menoni E., Magnani Y.** 1998. Human disturbance of grouse in France. *Grouse News*, 15: 4–8.
- Mihelič T.** 2000. Divji petelin. *Svet ptic*, 6, 1: 18–19.
- Storch I.** 1993. Patterns and strategies of winter habitat selection in alpine capercaillie. *Ecography*, 16: 351–359.
- Storch I.** 1995. Annual home ranges and spacing patterns of capercaillie in central Europe. *Journal of wildlife management*, 59, 2: 392–400.
- Storch I.** 2000. Grouse Status Survey and Conservation Action Plan 2000–2004. WPA/BirdLife/SSC Grouse specialist Group. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK and World Pheasant Association, 112 str.
- Thiel D., Jenni-Eiermann S., Palme R.** 2005. Measuring corticosterone metabolites in droppings of Capercaillie (*Tetrao urogallus*). *Ann. N. Y. Acad. Sci.*, 1046: 96–108.
- Thiel D., Menoni E., Brenot J., Jenni L.** 2007. Effects of Recreation and hunting on Flushing Distance of Capercaillie. *Journal of Wildlife Management*, 71: 1784–1792.
- Žnidaršič M.** 1998. Spreminjanje razširjenosti nekaterih vrst divjadi na vzhodnem koncu LGO Doleniti. Višješolska diplomska naloga. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 43 str.

<http://www.vogelwarte.ch>
<http://www.cic-wildlife.org>

ZAHVALA

Za prijazno pomoč in sodelovanje pri zbiranju podatkov za diplomsko nalogo *Upadanje populacije divjega petelina v Škofjeloškem, Cerkljanskem in Polhograjskem hribovju* se zahvaljujem lovcom **LD Sovodenj, Žiri, Gorenja vas, Poljane, Škofja Loka, Polhov Gradec, Dobrova, Medvode, Železniki, Sorica, Cerkno, Otavnik in Podbrdo**. Posebna zahvala za pomoč in naklonenost tovrstnim raziskavam velja lovcu **Ladu Dolencu**. Za podporo se zahvaljujem tudi **Lovski zvezi Slovenije**.

Kaj vse so o divjadi, lovu in lovcih pisali časopisi na Kranjskem ...

Piše: mag. Romana Erhatic Širnik

(Nadaljevanje)

Bohinjska lovišča so bila v lasti obrtno družbe in nekaterih posameznikov. Kranjska industrijska družba pa tudi nekateri posamezniki so imeli zaposlene lovce. V planinskih loviščih so se zadrževali gamsi, srne, divji petelini, zajci in planinske jerebice. Pozimi so se živali pomaknile v nižje ležeče predele. V Savi so precej škode naredile vidre. Občasno so se pojavile divje race in tudi kakšen kljunač. Lastniki lovišč so občasno priredili velike love. Takrat je prišla gospoda, bilo je veliko pokaanja. Četudi ni bilo izdatnega plena, je bilo vedno dovolj dobre volje in imenitne pogostitve (Slovenec, št. 43, 21. februar 1889).

Občasno so poročali tudi o lovih vrhniškega lovskega društva. V začetku decembra 1903 so lovci, člani društva, v Javorču v dveh urah uplenili dvanajst srnjakov in deset srn. Lov je motil lastnika sosednjega lovišča – Galleta iz Bistre. Na mejo svojega lovišča je poslal svoje lovce in hlapce, da so pobili vse, kar je prišlo čez mejo. Kot so zapisali, so pridno pobirali divjad, ki so jo obstrelili vrhniški lovci. Pri Slovencu so zapisali, da tak način pač ni lovski in da takšnega početja od gospoda Galleta niso pričakovali. Gospod Galle se je ponašal kot prvi lovec – kot varuh in gojitelj divjadi (Slovenec, št. 278, 1. december 1903). Ob koncu naslednjega leta so poročali, da je lov na Raskovcu uspel: uplenili so okoli petdeset srn in zajcev (Slovenec, 286, 15. december 1904).

Za divji lov tudi več mesecev zapora

Tokrat bomo povzeli nekatere primere divjega lova, ki ga je bilo precej, kazni za divje lovce pa visoke. Divji lov so obravnavali kot lovsko tatvino. Krivcu so zaplenili uplenjeno divjad, lovsko orožje in druge lovske pripomočke ter ga kaznovali praviloma z zaporno kaznijo. Ljudje divjih lovcev večinoma niso obsojali, divji lovci pa uplenitve živali niso pojmovali kot tatvino. Časopisi so največkrat poročali o divjem lovu in zajetih divjih lovcih v veleposestniških loviščih, kjer je bila dobro urejena lovskočuvajska služba. Redno zaposleni gozdni in lovski čuvaji so varovali interese delodajalcev, s tem pa tudi divjad v njihovih loviščih. Poročila o divjem lovu in divjih lovcih v manjših zasebnih in zakupnih loviščih so bila redka. Lastniki manjših lovišč in zakupniki so za lovske čuvaje, ki so jih po zakonu morali imeti, zadolžili katerega od domačinov, nekateri pa so čuvajsko službo opravljali sami. Zakonu je bilo zadoščeno, nadzora v loviščih pa pogosto sploh ni bilo.

Med divjimi lovci in lovskimi čuvaji so večkrat nastali spopadi. Največkrat so bili to pravi strelski obračuni, ki so se končali s poškodbami ali celo smrtjo. Najbolj odmeven je bil primer iz Bornovih lovišč v Karavankah. Bornovi lovski čuvaji so se namreč spopadli z divjimi lovci na Košuti in enega od njih ranili. Kljub temu jim je uspelo zbežati. Sledilo je maščevanje: Bornovega lovca je na poti domov ustrelil divji lovec. Z zadnjimi močmi je ranjencu uspelo priti do lovske kočice in poklicati pomoč. Lovca so našli nezvestnega in ga odpeljali v bolnišnico. Pri Slovencu so izrazili upanje, da bodo tatinske lovce kmalu izsledili (Slovenec, 2. december 1902). Čez dva tedna so orožniki ujeli posestnika in njegovega hlapca iz sosednje Koroške, tretji je bil še vedno na begu (Slovenec, 16. december 1902). Bornov lovec je nekaj dni zatem poškodbam podlegel, v Železni Kapli pa so zaprli osumljenca, ki mu zara-

di alibija niso mogli dokazati napada (Slovenec, 20. december 1902). Ali so krivca našli in obsodili, podatkov.

Pred divjimi lovci niso bila varna tudi Auerspergovova lovišča. Trije divji lovci so sklenili ubiti vsako žival, ki bi jo izsledili. Imeli so smolo – zajeli so jih orožniki. Obsojeni so bili na pet mesecev strogega zapore (Slovenec, 22. december 1902). V veliki nevarnosti je bil eden od Galetovih lovskih čuvajev. Ovadil je namreč divjega lovca, ki mu je sodišče prisodilo zaporno kazen. Po prestani kazni je obsojenec nadaljeval z lovom in lovski čuvaj ga je ponovno ovadil. Divji lovec mu je zagrozil, da mu bo razparal trebuh. Grožnja ga je stala dva meseca zapore (Slovenec, 16. marec 1903). Na Rakitni sta divja lovca streljala na grofa Lichtenberga. Grof je ostal nepoškodovan, lovca pa sta pobegnila (Slovenec, 10. junij 1902). Divjemu lovcu, ki so ga ujeli v lovišču kneza Windischgraetza, so dosodili sedem let zapore, njegovemu spremljevalcu, štirinajstletnemu fantu, pa štirinajst dni zapore. Divji lovec je bil povratnik, za lovsko tatvino je bil kaznovan že sedemkrat (Slovenec, 2. april 1903). Posestnika iz Koritnic, ki je zasledoval srne v lovišču Schönburga Waldenburga, je presenetil gozdni čuvaj. Divji lovec je s puško nameril vanj, na srečo pa strelskega obračuna ni bilo. Sodišče ga je oprostilo kaznivega dejanja lovske tatvine, zaradi javnega nasilništva pa obsojilo na tri mesece strogega zapore (Slovenec, 18. november 1903).

Vročje je bilo tudi v okolici Trbiža. V tamkajšnja planinska lovišča je zahajal saški kralj, ki je imel tam lovsko kočo. V tista lovišča so redno zahajali tudi italijanski divji lovci, katere so domačini v zameno za kavo in sladkor oskrbovali z informacijami o prisotnosti lovskih čuvajev. Čuvaji so bili tudi Slovenci. Enemu od njih, gospodu Preglu, so bili posebej »gorki«. Pregel je že ustrelil divjega lovca, ki je zato padel v prepad, ustrelil pa tudi dva lovska psa. Divji lovci so mu napovedali maščevanje. V prepričanju, da prenočuje v lovski koči, so jo neke noči zažgali, pred tem pa vrata z zunanje strani utrdili z verigo, da ne bi mogel pobegniti. Na srečo lovca ni bilo v koči (Slovenec, 21. oktober 1905).

Tolpa tatinskih lovcev je pustošila v idrijskih in trnovskih loviščih. Streljali so divjad ne glede na starost, spol in letni čas, v nevarnosti so bili tudi lovski čuvaji. Divji lovci so lovili zamaskirani, sumili so, da jim z informacijami pomagajo domačini. Označili so jih za navadne tatove, ki ne lovijo iz strasti, ampak zaradi dobička. Da bi jim prišli na sled, so čuvaje in orožnike oborožili z avtomatskimi samokresi. S takim orožjem je bilo mogoče ustreliti osemdesetkrat v minuti, izredno učinkoviti so bili tudi naboji (Slovenec, 11. marec 1911).

(Se nadaljuje.)

Gemenc – največje evropsko poplavno lovišče

Foto: J. Pop

Gemenc je najboljše sklenjen poplavni gozdni ekosistem v Evropi.

Madžarska Delniška družba za gozdno in lovsko gospodarstvo **Gemenc, d. d.**, ki deluje od leta 1994 s sedežem v Baji, leži v južnem, nižinskem delu Madžarske (od 80 do 300 m), natanko tam, kjer široka, veličastna Donava zapušča to državo in se njen tok nadaljuje po Hrvaški. To je edinstven sklenjen naravni poplavni gozdni ekosistem, ki je gotovo tudi najboljše v vsej Evropi. Celotno območje obsega 34.400 ha, gozda pa je 33.100 ha. Letnih padavin je 590 do 680 mm, povprečna letna temperatura pa 10,6 do 11,1 °C. Družba gospodari na 33.000 ha poplavnega gozda v državni lasti in na okroglo 72.000 ha površin, ki so v zasebni lasti. Tam živi številna velika podonavska parkljasta divjad (predvsem navadna jelenjad, divji prašiči in nekoliko manj tudi srnjadi). Njena pravna predhodnica je bila ustanovljena že leta 1968 kot državna madžarska gozdarska služba. Območje je obdano z 10.200 ha gozdov, ki rastejo na peščenih podlagi na vzhodu in s 5.400 ha gričevnatega gozda na zahodu. Gozdovi, ki se raztezajo južno od linije Szekszard–Kalocsa do roba obeh bregov Donave, s svojimi stranskimi omejitvami segajo do zaselkov (vasi) Mócsény in Hajós.

Lovišča s posameznimi revirji ležijo na desnem in levem bregu Donave in se

Foto: B. Leskovic

Direktor lovstva Gemenc, d. d., dipl. inž. Vilmos Fodermayer, nam je izčrpno predstavil povezanost lovske in gozdarske dejavnosti v njihovi delniški družbi.

geografsko delijo na tri območja: *Gemenc, Beda-Karapanca* in *Hajos-Baja*. Lovišča so zaradi ustreznega habitata in izjemnih prehranskih razmer svetovno znana predvsem zaradi izjemne kakovosti podonavske navadne jelenjadi (*Cervus elaphus*). Tod so, npr., leta 1986 uplenili jelena z rogovjem, ki je bilo ocenjeno z 271,00 CIC točke. V tistem času je za rogovje nekaj let veljal svetovni trofejni rekord za rogovje navadnega jelena. Na širšem območju lovišča Gemenc je tudi izredno veliko divjih prašičev (*Sus scrofa*).

Upravno in organizacijsko delo za lovišče opravlja 132 dobro usposobljenih lovskih strokovnjakov (večinoma gozdarskih inženirjev), v širša in operativna dela pa je vključenih kar 362 ljudi. Pri uspešnem delu omenjenega lovišča sodelujejo tudi številni podjetniki – delničarji, ki poleg lovskega turizma podpirajo in zagotavljajo ekonomsko moč tamkajšnjih lovišč, ki sem jih obiskal decembra lani.

Določen del poplavnih lovnih površin (okroglo 20.000 ha) je vključenih v poseben varstveni park evropskega pomena, v katerem živi tudi precej redkih zavarovanih živalskih in rastlinskih vrst.

Namen družbe – Gozdnega in lovskega gospodarstva Gemenc – je še naprej vzdrževati in ohranjati značilno podobo te edinstvene poplavne podonavske gozdne pokrajine s svojstvenim rastlinstvom in živalstvom, pa tudi ohranjanje vseh tradicionalnih dejavnosti združene gozdarsko-lovske dejavnosti ter varstvo zavarovanih rastlinskih vrst (npr. glog, perunika, močvirski tulipan, gozdna trta, kukavičnice) in redkih ter ogroženih živalskih vrst (orel belorepec, črna štorklja, krokar, sokol selec, žličarka, velika bela čaplja, vidra, divja mačka in pred nekaj leti uspešno ponovno naseljen evrazijski bober). Nič kaj navdušeni pa niso, so mi povedali, nad novim naravnim prišlekrom, zlatim šakalom (*Canis aureus*), ki se ob velikih rekah vedno bolj širi v notranjost Evrope (na Madžarskem je lovna divjad).

Zaradi ohranitve svetovno znane, telesno in trofejno izjemno močne podonavske populacije navadnega jelena so svoja lovišča, v skrbni po ohranjanju avtohtonih genskih posebnosti tamkajšnje divjadi, razglasili za lovišča s posebnim namenom. V bližji prihodnosti se želijo še bolj vključiti v prizadevanja za izboljšanje razmer in povečanje populacijske gostote srnjadi pa tudi skrbni za ohranitev in povečanje številčnosti temeljnih jat male divjadi.

V bližini vasi Dusnok (Lenes) imajo najpomembnejšo fazanerijo na Madžarskem, od koder s kakovostnimi fazanjimi jajci in kebkami oskrbujejo mnoga lovna gospodarstva v državi in v tujini.

Lovnim turistom, med katerimi je 65 % Nemcev, 20 % domačih madžarskih lovcev, 10 % Skandinavcev in 5 % drugih (vedno pogostejši so Španci, Portugalci, Francozi, Avstrijci, Švicarji in tudi Slovenci) je v treh velikih loviščih lovišče Gemenca na voljo devet lovskih koč, ki so postavljene v čudovitem naravnem okolju. Ob našem obisku (10. do 14. 12. 2007) smo stanovali v prečudovitem in lepo vzdrževanem neobaročnem lovskem dvorcu v Karapanca, ki je tudi sedež uprave lovišča Gemenc in je nekdanj

pripadal tudi cesarju Francu Jožefu in Williamu II. od Nemčije in Prusije. Pred dvorcem stoji bronast kip mogočnega jelena, nekdanjega svetovnega prvaka. Povedali so, da je kip verodostojen odli- tek jelena v naravni velikosti.

Glavna lovska ponudba lovišč je pred- vsem lov na trofejno močne podonavske jelene, poleg tega pa uprava lovcem nudi tudi vzporedni posamičen ali skupinski lov na divje prašiče, kjer nemalokrat na dan uplenijo tudi od 10 do 30 divjih pra- šičev vseh starostnih kategorij. Družba Gemenc ponuja čudovite in svojstvene gozdove tudi nelovcem, ki jih zanima eko- turizem. V njih je razglasila pet naravnih parkov in tamkaj organizira zanje in za študente posebne gozdne ekskurzije ob strokovnem vodstvu. Ob pomoči držav- ne gozdne železnice po parku na leto po- peljejo 40.000 ekoturistov na posebne naravne točke in opazovalne postaje Malomteleo, od koder lahko opazujejo močvirske ptice. Tamkajšnje donavsko poplavno območje ali Naravni park Ge- menc je vključen v veliki Nacionalni park Donava - Drava, ki obsega skupaj 20.000 ha.

Pet (tradicionalnih) združenih dejavnosti v gozdarstvu in tri lovišča

Gozdne površine se raztezajo južno, po desnem in levem bregu Donave, od Szekszard-Kalocsa in vse do državne meje, mejijo pa tudi na zaselka Mőc- seeny in Hajos. Od vzhoda oziroma za- hoda se na poplavno območje navezuje 10.200 ha peščenega nižinskega oziroma gričevnatega gozda. Delniška družba Ge- menc ima pet gozdarskih dejavnosti, ki se ukvarjajo z gozdarsko, lesno, prevoz- no in lovno dejavnostjo in imajo sedeže v

Foto: J. Pap

Foto: J. Pap

Zaradi poplav tudi med divjadjo nemalokrat beležijo velike naravne izgube.

Foto: J. Pap

Bataszeku, Szekszardu, Hajosu, Baji in Pandurju.

Dve gospodarski enoti opravljata storitve in dodatna opravila za tamkaj že tradicionalno gozdarsko dejavnost. Ena od njiju se ukvarja z nakladanjem in prevozom lesa z rečnimi ladjami in po ozkotirni železnici. S pomočjo svojih rečnih tovornih ladij in državne gozdne železnice Gemenc prevažajo podonavsko hlo- dovino na posamezne odpravne postaje z območij, kjer ni primernih transportnih cest, ki bi vzdržale tamkajšnje sezone- ske vremenske nevšečnosti in poplave, ki lah- ko nastanejo kadar koli v letu.

Enota, ki ni neposredno povezana z gozdnim gospodarstvom, je enota za na- kladanje in predelavo, ki deluje kot dve veliki skladišči v Pörbolyju in Dávodu.

Pet posameznih gozdnih gospodar- skih enot je vezanih na tradicionalno seč- njo, ko na leto posekajo skupaj bruto 160 do 180.000 m³ lesa. Okrog 2/3 lesa je meh- kega: 4 % je smreke, preostalo pa je trd les; 1/5 je akacije. Les prodajajo na do- mačem in tujem trgu.

Vsako leto ponovno pogozdijo 540 ha, in sicer po metodah naravnega pomlaj- vanja, poslužujejo pa se tudi tehnik umet- nega pogozdovanja. Družba testira tudi

Foto: J. Pop

V tistem delu Madžarske je lov na jelenjad in divje prašiče s konjsko vprego že tradicija. V snežnih razmerah voz zamenjajo s sanmi.

različne druge tehnike umetnega pogozdovanja, ki so prijazne naravnemu okolju. Leta 1997 je v sodelovanju z OMMI začela z znanstvenoraziskovalnim projektom ohranjanja genoma črnega topola (*Populus nigra*), ki raste na poplavnih rastiščih. Že desetletja opravljajo primerjalne študije za gojenje vrbe in topolov, ki jim služijo tudi za selekcijo in uvajanje najustrežnejših klonov teh rastlin in najprimernejših podvrst.

Še posebno ob poplavnih razmerah, ki so jih tamkajšnji gozdarji in lovci že vajeni, je varovanje in reševanje poplavnega obdonavskega gozda in tamkaj živeče divjadi zelo zahtevna naloga. Neredko zaradi poplav beležijo velike izgube med divjadjo.

Toda očitno zna pet gozdnogospodarskih enot na treh lovni površinah zelo dobro gospodariti z divjadjo, saj so tamkajšnja lovišča po trofejnih jelenih med najbolj znanimi v svetu. Od tam izhajata tudi dva svetovna rekorda za rogove navadnega jelena: leta 1891 iz Szálke in 1986 iz Karapancse. Kot mi je povedal vodja lovstva dipl. inž. **Vilmos Födermayer**, bodo v prihodnosti več pozornosti namenili tudi srnjadi in mali divjadi, saj s stanjem niso najbolj zadovoljni.

Tri lovišča Gemenca Co.Ltd.

Delničarska družba za gozdarstvo in lovstvo Gemenc je ena največjih madžarskih družb v državni lasti, ki se poleg gozdarske dejavnosti ukvarja tudi z lovstvom. Njihova lovišča obsegajo natančno 68,643 ha. Gozdarska družba, ki gos-

Foto: J. Pop

podari z enim največjih poplavnih evropskih gozdnih območij, ima tri lovna območja, ki se raztezajo ob obeh bregovih Donave in so posebno značilna po svojem živalstvu in rastlinstvu: **Gemenc, Béda – Karapancsa** in **Hajós Baja**. Lovišča so izjemni habitati navadne jelenjadi in znana tudi po veliki populacijski gostoti divjih prašičev.

Lovišče Gemenc je pravzaprav po-

plavna gozdna pokrajina, na kateri gospodari gozdnogospodarska enota iz Szekszárd, Bâtaszék, Baja in Pandúr. Razteza se na poplavni ravnini ob reki Donavi in je najboljše povezano evropsko poplavno lovišče in obenem pomemben del Nacionalnega parka Donava - Drava. Veliko lovcev to lovišče dobro pozna po izjemno dobro organiziranih lovih na divje prašiče. Odvisno od vremena in stanja v poplavnem območju se lovci lahko približajo divjim prašičem s konjsko vprego ali terenskim vozilom, pozimi pa tudi s sanmi na konjsko vprego. Opozoriti pa je treba, da je od maja do oktobra nujno treba imeti s seboj učinkovito odvrčalo proti komarjem. To lovno območje obsega 20,703 ha.

Letni odstrel v lovišču Gemenc znaša 75 navadnih jelenov, 260 telet in košut navadne jelenjadi, 20 srnjakov, 80 mladičev in srn, 1000 divjih prašičev; od tega 70 do 100 merjascev. Lovski gosti imajo na voljo različne lovske hiše, ki so v lasti delniške družbe Gemenc in so v Gemencu, Keselyusu, Porbolyju in Pandurju.

Lovišče Hajós - Baja je ravninsko lovišče, s katerim upravlja gozdarska uprava v Hajosu in Baji. Razteza se prek več kot 24,720 ha; 47 % je peščenih ravnin, kjer uspevata črna akacija in smreka. V suhih poletjih, ko lahko zmanjka vode in zavlada suša, se živalske populacije usmerijo k umetno urejenim kalužam.

Lovišče je obdano s kmečkimi hišami, kjer je tudi lovska hiša za goste Hajósszentgyörgy; zgrajena je bila v času, ko je v njej živel in jo uporabljal nekdanji arhipiskop iz Kalocsa. Stoji na čudovitem in nedotaknjenem koščku tamkajšnje narave. Lovski gosti si lahko najejajo tudi kočijo s konjsko vprego (konji so majhne rasti in se ne bojijo strelcev). Tamkajšnje območje je priporočljivo za majhne skupine lovcev, ki jim ugajata predvsem izvirna domačnost in naravno okolje. Druga lovska hiša, zgrajena leta 1967, pa je lovska kočija v Lenesu in jo upravlja gozdarska enota iz Baje. V to območje in lovske hiše prihajajo predvsem lovci na fazane. Fazanerija in obora za divje prašiče, ki sta blizu lovske hiše, obsegata več kot 550 ha, z obema pa upravlja gozdno gospodarstvo iz Baje. V tem lovišču imajo še eno nekoliko slabšo lovsko kočijo, Zöldhegy, ki sicer nudi nekoliko cenejšo nastanitev za manj zahtevne goste, a s prav tako zadostnim udobjem in skupno kopalnico.

V tem lovišču na leto uplenijo 40 navadnih jelenov, 150 telet in košut, 30 srnjakov, 60 mladičev in srn, v prostem delu lovišča 400 divjih prašičev, od tega 50 merjascev (v obori pa 300 divjih prašičev, od katerih je prav tako okrog 50

merjascev), 40 poljskih zajcev, 1000 fazanov in 2.300 divjih rac.

Tretje lovišče je **Beda - Karapanca**, poplavno območje, poraslo s hrastovimi drevesi, s katerim gospodari gozdno-gospodarska enota Bátaszék in Pandúr. Lovišče se razteza po obeh bregovih Donave in kjer uspeva slikovit poplaven hrastov gozd s posameznimi primerki dreves, ki so, kot smo izvedeli, rezervirani kot semenodajalci. To je pravi raj za lovce na divje prašiče in naravovarstvenike. Del lovskih občutkov sem doživel tudi sam na decembrskem pogonu na divje prašiče, ki ga je vodil izkušen poklicni lovski čuvaj **Janos Zilahy**. Odvisno od vremena in lovške skupine 9 do 10 lovcev lahko v odprtem lovišču v enem dnevu včasih uplenijo tudi do 40 divjih prašičev različnih starostnih kategorij. Izjemno pazijo na varnost na lovu, ki jo zagotavljajo tudi tako, da vodniki posta-

vijo lovce strelce na dvignjene lovske odre, da vsi gonjači (brez pušk!) obvezno nosijo signalne telovnike (lovci le široke signalne trakove na pokrivalih) in da začetek in konec pogona naznanijo z lovskim rogom, ki pomeni napolnitev (izpraznitev) puške. Pozimi lovci, ki se odločijo za posamičen lov, lovijo ob pomoči lovškega vodnika in kočije s konjsko vprego ali v snegu s sanmi na konjsko vprego.

V okrožju Beda imajo dve lovski hiši. Obe sta v gozdu, nedaleč od vasice Kölked. Vse pa je tako kazalo, da je največja lovška hiša dvorec delniške družbe Gemenc Co. Ltd. - Karapanca, ki stoji v tem lovišču, v poldivjini, in ki nudi kar 22 sob in 3 apartmaje. Nadvojvoda Albrecht je dvorec zgradil v neobaročnem stilu kot lovski dvorec na prelomu prejšnjih dveh stoletij. To je bilo namreč mesto, kamor se je vedno rad vračal na lov in ki zdaj

pripada Madžarski. Geografsko območje delno pripada tudi južnima sosedoma – Srbiji in Hrvaški. V omenjenem lovišču so uplenili veliko jelenov z rekordnim rogovjem; tudi rekorderja iz leta 1986. Tudi otok Mohács, ki ponuja izjemen lov na malo divjad, pripada Karapancsi. Območje je veliko 23.220 ha in je 25 % pokrito z gozdom.

V tem lovišču na leto odstrelijo 140 navadnih jelenov, 260 telet in košut, 45 srnjakov, 90 mladičev in srn, 700 divjih prašičev; od tega 50 merjascev.

Za vse tiste, ki vas zanima naslov omenjene delniške družbe, ki se ukvarja z gozdarstvom in lovstvom, posredujemo njihov naslov: **Gemenc Forest and Game Co. Ltd.**; H- 6500 Baja, Szent Imre tér 2, Hungary; e-mail: gemenc@mail.mata.hu. Tel.: ++36/79/321-049; 326-387; 324-144; faks: ++36/79/ 324-181.

Boris Leskovic

Bogata tradicija madžarske lovske kulture

Lovska kultura se financira sama, mimo LZ Madžarske

Na lanskem novembrskem sestanku v Lukovici smo slovenski lovski kulturniki (člani komisije za sike z javnostjo in kulturo, predsedniki, pevodje in vodje rogistov) odkrito spregovorili o težavah, s katerimi se zaradi neurejenega financiranja slovenske lovske kulture že leta srečujejo lovski pevci in rogisti. Le nekaj dni potem sem se lahko na Madžarskem, kjer sva se mudila z odgovornim urednikom Lovca **Borisom Leskovicem**, o evropski lovski kulturi odkrito pogovarjal tudi z nekaterimi priznanimi lovskimi novinarji in uredniki evropskih lovskih glasil in revij ter tudi poznavalci lovske kulture. Čeprav je tudi nekaterim slovenskim lovcom bolj ali manj znano, kako imajo lovsko kulturo urejeno v avstrijski, češki, slovaški in hrvaški lovski organizaciji, da lovske glasbene kulture ne gojijo srbski lovci, da tudi po številu lovcev velika Italija premore samo en lovski pev-

ski zbor (DSL FJK – Doberdob), pa do nedavnega nismo veliko vedeli, kako je nasploh lovška kultura organizirana na Madžarskem.

Več stoletno lovsko kulturo nasploh znajo ceniti, širiti in jo sproti tudi dopolnjevati zlasti na tistih območjih, kjer je vladala Marija Terezija, kamor je spadala tudi Madžarska. Bogata madžarska lovišča, dobro ohranjeni, a še bo-

Foto: F. Rolár

Madžarsko lovsko kulturno društvo, ki šteje 1.000 članov, nadvse uspešno in ljubiteljsko vodi predsednik Oláh Csaba.

lje vzdrževani lovski dvorci, zlasti pa pestra lovška kultura iz leta v leto privabljajo vedno več tujih lovcev. Žal so slovenskih lovci, kot smo slišali, zaenkrat še v manjšini; vsaj na Madžarskem. Da lovni turizem nikjer na svetu ne more cveteti brez lovske kulture, dobre hrane, pijače in namestitvenih možnosti, se dobro zavedajo tudi pri madžarski lovski zvezi, zlasti pa še v njihovih državnih loviščih. Čeprav pri zvezi deluje komisija za lovsko kulturo, ki sicer skrbi za politiko lovske kulture, lovsko kulturo na Madžarskem dokaj uspešno vodi njihovo **Kulturno lovsko društvo Vadászati Kulturális Egyesület (VKE)**, ki – presenetljivo – ni neposredno povezano z Lovsko zvezo Madžarske. Tako organizirane lovske kulture menda nima nobena druga evropska ali balkanska lovška zveza! Kako nasploh deluje na Madžarskem, kako je organizirana dokaj pestra in bogata lovška kultura, kako in kdo jo finan-

cira, ni zanimalo samo naju z Borisom, ampak tudi druge evropske lovske novinarje. Madžarski lovski rogisti, ki veljajo za zelo dobre, so kar tri dni, na vsakem našem koraku, spremljali lovske novinarje in urednike. Z res dovršenim igranjem so še posebno navdušili lovška novinarja srbske (novosadske) lovske revije Lorist prof. dr. **Zorana Ristića** in **Steva Petrovića**. Tudi v Vojvodini si namreč, mogoče tudi po madžarskem vzorcu, prizadevajo izboljšati in razvijati lovsko glasbeno kulturo.

V nekaj več kot sto let starem, v zelo dobro ohranjenem lovskemu dvorcu v Karapancsi, ki je bil v davni preteklosti v lasti avstrijskega cesarstva, kjer smo bivali udeleženci ustanovnega združenja evropskega lovskega novinarstva, sem se pogovarjal z **Oláhom Csabatom**, predsednikom madžarskega lovskega kulturnega društva. Kot prevajalec je pri intervjuju sodeloval tudi lovski tovariš in urednik Lorista Stevan Petrović, ki je tudi dober poznavalec zgodovine slovenskega lovstva.

Lovska zveza Madžarske, ki šteje od 54 do 55.000 članov, je bila ustanovljena pred natanko 150 leti in se ponaša

z res bogato tradicijo lovske kulture. Ker se je pred leti voz tamkajšnje lovske kulture nekoliko upočasnili in ni več sledil vedno večjim potrebam po lovski kulturi, je leta 1991 nekaj naprednih lovskih kulturnih somišljenikov ustanovilo *Kulturno lovsko društvo*. Tako se je na Madžarskem začela neka nova organiziranost za ljubiteljsko lovsko kulturo, ki menda iz dneva v dan vedno bolj preseneča.

bi, da se naše vrste ne starajo prehitro. Člani sekcije - lovcev na kljunače skrbijo, da ta, nekoč in pri nas tudi še danes zelo priljubljena oblika lova ne bi šla v pozabo. Lov na kljunače ima več stoletno bogato tradicijo, povezano tudi s tradicijo lovskih šeg in navad, ki so izvirne samo za ta lov. Tudi sekcija literatov, slikarjev, kiparjev in drugih umetnikov je ena tistih, ki s svojim delom do-

vi značilnih lovskih jedi. Ne nazadnje imamo tudi sekcijo igralcev. V pustih zimskih večerih lovci - igralci večkrat poskrbijo za dobro voljo in smeh. S svojimi nastopi gredo tudi po vsej Madžarski. Da je madžarska lovška kultura tako organizirana, kot je, da v njej lahko delujejo tudi nelovci, je še kako prav. Če je lov že od nekdaj rezerviran samo za lovce, naj bo vsaj lovška kultura odprta tudi za druge!« je odločno poudaril sogovornik.

Tako širok in pester program vašega lovskega kulturnega društva nedvomno veliko stane? Kako lovsko kulturo nasploh financirate na Madžarskem?

»Povedati moram, da naše kulturno društvo od LZ Madžarske ali od drugih lovskih organizacij po redni poti ne dobi nobenih sredstev. No, res dober in pester letni lovski kulturni program društva delno pomaga financirati tudi Madžarsko ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo. Sicer pa je skrb za zbiranje potrebnih sredstev samo v rokah članov društva! V blagajno društva se denar steka od raznih lovskih prireditev in srečanj (razstave lovskih trofejev, slikarske in fotografske, mednarodnega tekmovanja v oponašanju jelenjega rukanja), pa tudi od prodaje naših izdelkov. Lovske organizacije nam namreč sproti plačujejo naročene storitve. Omeniti velja, da si dan madžarske lovske kulture, ki poteka v

mestu Várpalota, pride ogledat tudi več kot 10.000 obiskovalcev. Menim, da česa podobnega ni nikjer drugod v Evropi. Med mladimi je najbolj privlačno vsakoletno tekmovanje v pisanju lovskih zgodb, ki poteka na pobudo cenjenega madžarskega pisatelja **Ištvana Baršonja**. Tudi festival o madžarski lovski gastronomiji velja za edinstvenega. Vedeti namreč morate, da sta madžarska domača in lovška kuhinja vedno bolj privlačni tudi za tujce. Tudi s prodajo dobre hrane je mogoče kaj zaslužiti! Ne prav malo denarja zaslužimo tudi s predavanji o lovski kulturi, npr. za lovske pripravnike, ki jih tudi pripravimo za lovski izpit. Lovski strokovnjaki, ki so člani našega društva, jim predavajo o lovstvu in o tradiciji lovske kulture tudi na srednjih in višjih gozdarskih šolah in na fakulteti. Vsako leto organiziramo tudi tečaje za lovce, na katerih se seznanijo s pravilnim načinom(i) klicanja srnjaka v prsku in oponašanjem jelenjega rukanja. Nekaj denarja pride v blagajno tudi od lovskih in drugih simpatizerjev, zlasti od podjetij. Ne nazadnje dobimo denar tudi z letno članarino članov našega društva, ki znaša 1000 forintov oziroma 28 €. Vsak član prejema tudi lovski časopis *Vadaszlap*.«

Madžarsko lovsko kulturno društvo je skoraj podjetje v malem. Koliko ljudi vodi in usklajuje tako obširno področje dela?

»Ker smo v pravem pomenu besede ljubitelji lovske kulture, saj smo člani vendarle tudi lovci oziroma veliki ljubitelji zelene bratovščine, je vse delo bolj ali manj opravljeno ljubiteljsko. Društvo vodi 5-članski upravni odbor, ki ga vodim; sicer sem »v civilu« zasebni gradbenik. Vsa pisarniška in druga dela, ki jih ni malo, opravlja samo en zaposlen. Tudi po tem smo morda madžarski lovski kulturniki prepoznavni in drugačni v evropskem lovskem prostoru.«

Franz Rotar

Foto: F. Rotar

Madžarski lovski rogisti niso ponosni samo na bogato tradicijo, ampak tudi na svoje lovsko kulturno društvo.

»Da smo se leta 1991 pravilno odločili, nam priznavajo tudi mnogi madžarski lovci in naši prijatelji v tujini. Naše res ljubiteljsko kulturno poslanstvo pa pozdravljajo tudi nelovci. Tako v okviru našega društva, ki šteje že več kot 1000 članov – razumljivo je, da niso vsi lovci – dokaj uspešno deluje kar nekaj sekcij,« mi je začel s ponosom razlagati prijazen predsednik Csabata.

Katero ljubiteljsko lovsko kulturo nasploh najbolj širite in negujete madžarski lovski kulturniki?

»Povsem razumljivo je, da so tudi v našem (VKE) na prvem mestu tiste dejavnosti, ki so tipično lovske. Na prvem mestu je sekcija lovskih rogistov, ki združuje 29 skupin, v katerih igra 160 rogistov. Pohvalno je, da so med rogisti tudi ženske. Člani sekcije *Diana* zelo uspešno skrbijo, da imamo na pretek mnogo res izvirnih fotografij iz narave in divjadi. Sekcija mladih lovcev in nelovcev skr-

kazuje, da lovci in lovski kulturniki znamo narediti marsikaj. Člani sekcije namreč izdelujejo srebrn in zlat nakit z lovskimi motivi. Prečudovita so tudi njihova stenska in stropna svetila, ki so izdelana iz odpadlih vej rogovja in umetniško kovanega železa. Sekcija lovskih in nelovskih žena je vsestranska, saj člani- ce ne znajo samo lepo plesti in kvačkati, ampak so večje tudi pri organizaciji lovskih kulturnih prireditev in pripra-

Foto: F. Rotar

Veličasten bronast kip jelena, nekdanjega svetovnega prvaka (1986), stoji pred lovskim dvorcem v Gemencu, kjer je tudi lovška uprava.

Na kratko iz tujega tiska ...

Nemčija: V lovskem letu 2006/07 so uplenili približno 287.000 divjih prašičev, kar pomeni kar 40 % zmanjšanje odstrela v primerjavi z lovskim letom 2005/06 (– 190.000). Po mnenju predstavnikov nemške lovske zveze (Deutscher Jagdschutz-Verband) sta vzroka za to predvsem: zelo mrzla in s snegom bogata zima 2005/06, zaradi česar so bile velike izgube med mladiči, ter zelo mila zima 2006/07, ki je lovcem zelo otežila uspešen lov. Kljub temu pristojni opozarjajo na pomen stalno velikega odstrela pri tej vrsti divjadi, saj se lahko številčnost divjih prašičev zaradi visokega reprodukcijskega potenciala in že omenjene mile zima v razmeroma kratkem času zelo poveča, kar bi posledično povzročilo povečanje škode in konflikte s kmetijci.

(Wild und Hund, 24/2007)

Nemčija: Da pri svojem ravnanju z orožjem nismo nikoli dovolj previdni, opozarja tudi tragični dogodek, ki se je zgodil v kraju Hosenfeld v zvezni deželi Hessen. Medtem ko se je 49-letni oče, ki je bil tudi lovec, kopal, je njegov 11-letni sin vzel ključke varnostne omare, kjer je bilo shranjeno lovsko orožje, ter iz nje vzel malokalibrsko puško. Z njo je potem dvakrat ustrelil svojega očima v glavo, ko se je ta vračal v dnevno sobo. Po dogodku je fant poklical policijo in jim rekel, naj bi njegov oče naredil samomor s puško. Kakšni so bili motivi za dejanje, ni znano, 11-letnika pa so nato sprejeli v zaprti oddelek mladinske psihiatrične ustanove.

(Wild und Hund, 24/2007)

Francija: Na območju državnega lovišča v južnem delu Francije je med lovom z visokonogimi goniči trop 40 psov prignal jelena v stanovanjsko hišo v kraju Larroque. Jelen je v hišo skočil skozi okno, za njim pa je poskakal tudi celoten trop psov. Po pisanju tamkajšnjih časnikov naj bi potem eden od lovcev jelena v hiši tudi ujel. Vse se je dogajalo pred očmi domačih stanovalcev, med katerimi so bili tudi otroci. V lokalnih medijih je dogodek hitro prerasel v pravcati škandal.

(Wild und Hund, 24/2007)

Foto: E. Mihnev – Diana

V Nemčiji so pred nedavnim spet odkrili primer okuženosti mesa divjega prašiča z zajedavsko glistico *Trichinello spiralis*.

Afrika: Raziskovalci šotske univerze St. Andrews so ugotovili, da sloni prepoznajo in razlikujejo med 'nevarnimi' in 'nenevarnimi' domačini. Sloni na območju narodnega parka Amboseli v Keniji prepoznajo vonj med domačini, ki pripadajo dvema različnima plemenoma. Na eni strani so Masaji, ki slone še vedno lovijo, na drugi pa pripadniki plemena Kamba, ki jih ne lovijo. Sloni so namreč hitro in dlje zbežali pred osebo, ki je nosila značilna oblačila Masajev. Prepoznavali naj bi vonj, pa tudi barvo masajskega oblačila, saj so se sloni pred odvržnim rdečim oblačilom, ki je tradicionalno za Masaje, namreč odzivali mnogo bolj agresivno kot pred belim oblačilom plemena Kamba.

(Wild und Hund, 24/2007)

Nemčija: Prvič po letu 1990 so v zvezni deželi Saška ponovno ugotovili okuženost mesa divjih prašičev z zajedavsko glistico (*Trichinella spiralis*). Okuženega divjega prašiča so odkrili med rednim pregledom. Žival so povozili med skupnim lovom, ko je skupaj s tropom bežala prek lokalne ceste. Meso zelo invadiranega divjega prašiča so pre-

dali veterinarsko higienski službi v uničenje.

(Wild und Hund, 24/2007)

Saudska Arabija: Oblasti so zaradi ptičje gripe prepovedale lov na ptice, ki bi se moral začeti 20. decembra minulega leta. Ukrep je naletel na izredno negodovanje med prebivalci, saj je na tak način odpadel tudi tradicionalen in v arabskih krajih izredno cenjen lov s sokoli. Po veljavni zakonodaji lahko vsak državljani lovi nezavarovane vrste ptic brez omejitve, seveda v času, ko je dovoljen lov na take vrste. Na drugi strani pa je dovoljena 'uplenitev' samo enega pripadnika sesalcev (zajec, divji kunec ...) v lovski sezoni. Prav tako je prepovedan lov s strelnim orožjem. Divje kunce je, npr., dovoljeno loviti zgolj s pastmi, psi ali sokoli. Vrste, kot so oriksi, gazele, kozorog ali arabski leopard, so popolnoma zavarovane vse leto. Lov v državi je prepovedan v 16 zavarovanih območjih, pa tudi na območju okrog mest.

(Pirsch, 24/2007)

Turčija: Pristojne oblasti so po več kot 2,5 leta dovolile postavitev in obratovanje obrata

za predelavo mesa divjih prašičev. Ker je v muslimanskih deželah prehranjevanje z mesom prašičev v nasprotju z verskimi načeli, se s takim poslom doslej ni nihče ukvarjal. V kraju Mengen na severu Turčije pa se je neki poslovnež, katerega premoženje izhaja iz poslov s tekstilom in plastiko, hkrati pa že več kot 35 let zaposluje tudi poklicnega lovca, domislil predelave mesa uplenjenih divjih prašičev, ki so v tamkajšnjih predelih zelo pogosti. Pri pridobivanju potrebnih dovoljenj je naletel na izredne težave, poleg tega pa so mu v tistem času grozili celo s smrtjo. V Turčiji bo v novem obratu zaposlenih od 25 oseb. Porabo mesa divjih prašičev ocenjujejo na 30 do 40 ton. Projekt je z namenom izboljšanja gospodarskih razmer v regiji sofinancirala tudi Svetovna banka. Kraj je že dolgo znan po izredni domači kuhinji in odličnih kuharjih, ki so še vedno zelo cenjeni, zapiski o tem pa segajo v čas turškega kraljestva. Od tod izvira tudi najbolj znana turška kuharska šola, ki meso za pripravo jedi iz divjega prašiča dobiva iz lastnega lovišča.

(Pirsch, 24/2007)

Italija: Pokrajina Južna Tirolska je znana po svojem lovstvu, in sicer po zakonodaji pa tudi izobraževanju novih lovcev. V jesenskem izpitnem roku je praktični in teoretični del lovskega izpita uspešno opravilo manj kandidatov kot v prejšnjih letih, kljub tudi siceršnji zahtevnosti, strogosti in doslednosti izpitnih komisij. Praktični preskus iz streljanja je uspešno opravilo le 50 % kandidatov, samo nekaj več pa je bilo uspešnih v teoretičnem delu. Od skupnega števila 199 kandidatov je končni lovski izpit uspešno opravilo zgolj 55 kandidatov, kar je 27,5 %. Če ugotovimo, kakšen odstotek uspešnosti je bil med kandidatkami, ugotovimo, da je izpit uspešno opravilo zgolj 24 % kandidatke (5 od 21). Pristojni menijo, da je odgovornost lovk in lovcev velika, saj sta glavni namen in cilj njihovega 'konjička' gojitev in varstvo divjadi.

(Pirsch, 24/2007)

Pripravil:
mag. Janko Mehle

SLAVKO PREZELJ

Učiteljica narave

2/2. nagrada javnega natečaja revije Lovec (2007) za najboljšo zgodbo z lovsko tematiko

Avtor jo je poslal pod psevdonimom Anžon Žbontar.

V vasi, v kateri živi sedem lovcev, v hiši pri stricu Štefanu dobro leto prebivam tudi jaz. Vas je vse naokrog obdana z gozdovi in živalmi, tako da bi manj kot sedem lovcev pomenilo, da ravnovesje med lovci in živalmi na tej planoti ni idealno. Najstarejši lovec ima štiriinosemdeset let, jaz, ki sem sedmi in najmlajši po vrsti, jih imam sedemindvajset. Mlajšega od mene ni v naši vasi, kar kaže, da je bilo obdobje, ko je začelo primanjkovati kave v naši stari državi, slabo znamenje tudi za lovstvo. Pomanjkanje kave je neposredno uspavalo prastaro

potrebo in skušnjava po lovu med mladimi generacijami, ki so tedaj prihajale na svet. Že dolgo je kave spet dovolj, otrok pa ni toliko, kot jih je bilo včasih, zato je tudi mladih lovcev manj. Moj stric Štefan pravi, da bi morali biti lovci med prvimi, ki bi poskrbeli, da bi se število otrok povečalo in bi tako lovske družine spet napolnili z mladostjo. Stric pri tem vzpodbuja tudi mene, vendar danes dobiti dekline, ki bi hotelo imeti pet otrok, je težko. Če jo bom našel, sem prepričan, da bo moj prvi sin postal lovec. Če pa bo hčerka, jo bom prvih pet let nosil samo po gozdovih. Ni vrag, da ji to ne bi koristilo.

Sedem lovcev v naši vasi je torej tre-

nutno dovolj, da lahko naredimo vse, kar od nas terja naša lovska družina, ki ima sedež v dolini. Zadnje leto smo prihranili približno sto ur dela, ker nam ni bilo treba pripravljati krme za zimsko krmljenje. Zaradi naših prihranjenih ur je srnjad, ko je padlo pol metra januarskega snega, neko sobotno jutro prišla čisto na začetek naše vasi pogledat, če se z lovci ni zgodilo kaj hudega. Z novimi predpisi jih verjetno ni seznanil nihče, tako da jih je upravičeno zaskrbelo, kaj se dogaja z nami. Moj stric je rekel, da je to dobro, ker se je srnjad prišla pokazati, saj bodo še drugi ljudje videli, da na tej planoti gozd ni prazen. V podporo srnjadi je iz gozda stopila tudi jelenjad. Mimoidoči, nekateri so celo prvič videli košute in jelene, so menili, da so lovci verjetno že tako v letih, da v globokem snegu ne morejo do krmilnic. Nihče od ljudi ni vedel, da

pravzaprav lovec s košem in senom ne sme več v gozd. Nekdo od mlajših je celo predlagal, da bi lahko ulovili enega ali dva jelena in bi potem otroke z velikimi sanmi, okrašenimi s kraguljčki, vozili v šolo. »To bi bilo zelo lepo in še poceni,« je rekla ena izmed žensk, vendar ji je druga takoj oponesla, da je ona članica društva za zaščito živali in je treba živali osvoboditi grdih človeških navad. Verjetno zaradi takega ugovora predlog o vožnji z jeleni ni prišel do župana in tudi predsednik naše družine ni dobil prošnje za odlov dveh jelenov. Srnjad in jelenjad je zatem splasil ropot, ki ga je povzročil policijski helikopter, ki je dvakrat zaokrožil nad vasjo. Nihče ni vedel, zakaj je priletel in kdo ga je poslal. Novinar lokalnega glasila je zaklel, »Jeb...«, ker je ravno pripravil fotoaparatus, da bi zabeležil izjemen prizor, vendar je bilo med debli nekoliko sveže obeljenih jesenov vse prazno.

Zadnje leto smo lovci veliko postorili pri obnavljanju prež, očistili smo tudi lovske poti. Opazili smo, da so jih začeli uporabljati tisti, ki po gozdu raje hodijo bolj skrito in potem sadijo konopljo. En vrtiček z desetimi primerki smo slučajno odkrili na sončni poseki, ko smo šli kosit na senožet. Rastline so bile že tik pred trgatvijo. Populili smo jih, ker je stric dejal, da moramo lovci skrbeti, da gozd ostane čist. »Mi lovci lahko edini v državi preprečujemo tajne nasade, ker smo ves čas v gozdu. Država nam bi bila lahko za to hvaležna,« je rekel stric in dodal, da je prepričan da od mladih vrtnarjev zagotovo nihče ne namerava postati lovec. Od vseh ur, ki smo jih postorili v naši lovski družini, smo jih največ naredili pri košnji na senožetih. Tam smo kosili dva dni in grabili en dan. Tako smo lahko kmetu Zahribarju zaradi prašičev, ki so mu prejšnjo pomlad nenaročeno zorali travnik, pripeljali dve toni najboljšega sena. Kmet Zahribar, ki ni lovec, je rekel, da ni verjel, da smo lovci tako plemenitega in dobrega srca. To je rekel tudi zato, ker smo mu seno ročno spravili na skedenj, kar ni bilo v dogovoru. Njegova žena nam je zato na dvorišču postregla z domačo salamo in kruhom. Zahribar je ob njeni dobroti zabljaskal z očmi in potem odšel za kozolec. Nihče ni rekel nič, le videl sem, kako je stric Štefan pomežiknil preostalim. Salama je bila res dobra, saj sem okusil, da je v njej tudi jelenovo meso. Letos Zahribar predsedniku še ni sporočil, da bi ga obiskali divji prašiči. To je za lovce dobro znamenje.

Leto je že minilo, odkar sem prišel živeti v hišo k stricu Štefanu. V tem

času me je pripravil za lovca po svojem kopitu. »Lovec mora biti potrpežljiv,« mi je ves čas govoril. Tega sem se naučil v takšni meri, da sem v pripravljalnem obdobju na enem mestu lahko vzdržal toliko časa, da bi se mi na čevljih kmalu začel nabirati mah. Enkrat mi je zaradi potrpežljivosti začelo v želodcu tako kruliti, da sem bil prepričan, da so na njivo prišli divji prašiči. Ko sem jih iskal med koruzo, se je v gozdu oglasila sova. Vedel sem, da me bo pobralo, če ne bom odšel domov. Moja prva trofeja je bil srnjak (rogovje). Prepričan sem, da je srnjak mislil, da sem mrtev, ko je videl, da se dva dni nisem premaknil s preže. Potem sem ga ustrelil, ker ga nisem hotel še naprej slepiti. Ustrelil sem ga tudi zato, ker sem videl, da je že star in ker je stric rekel: »Če ga ne boš ti, ga bo pobrala zima.« To so bile besede odrešitve. Pritisnil sem in čez en mesec sem imel lovski krst. Občutek imam, kot da se je to zgodilo včeraj. Ob polnoči mi je stric Štefan položil roko na ramo in rekel: »Blaž, dobro si se odrezal. Zdaj si čisto naš. Moja hiša je tvoja hiša.« Objel sem ga, ker ga imam rad in ker me je bolela zadnja plat od udarcev s palico v težkih rokah. Potem sva šla peš skozi vso vas. Kjer ni bilo hiš, sva pogumno zapela: »Ko psi zalajajo, po celi vas na glas, ljudem naznanjajo ...« Vaški psi se niso oglasili. Še vedno se mi zdi, da tako lepega petja v tisti vasi še ni bilo slišati. Bilo je zgodnje jutro, na Jakobovo nedeljo, ko sva stopila čez hišni prag. Spala sva do poldneva. V hiši je spala tudi Maruša, moja leto mlajša sestrčna, ki je pozno prišla z dela v Kremžarjevi gostilni. Na žalost se je prav tisti dan namenila za vedno oditi v mesto. Moram takoj povedati, da ni odšla zato, ker sem v hišo prišel jaz. V mesto se je odselila, ker je menila, da v vasi ne more stopiti nikamor več, da ji ne bi kdo sledil z očmi. Vsi moški so bili ves čas na visoki preži, da so lahko videli vse, kar je nosila na izpostavljenih mestih. Iz prve roke pa lahko rečem, da je nosila veliko, saj sem večkrat videl njene z vrvico povezane košarice viseti na vrtu med dvema starima jablanama. Vanju bi lahko nabral toliko jabolok, da bi petčlanska družina lahko iz njih skuhalo tri litre kompota za kosilo. Maruša je bila lepa kot srna in to, da je stregla v Kremžarjevi gostilni, so že dolgo vedeli tudi moški iz drugih vasi, ki so se na planoto vozili z avtomobili. Že popoldan so prišli delavski fantje, zvečer pa še fantje in nekateri moški z manjših kmetij. Težko bi rekel, da so do konca pomolzli vse kraje. Nazaj so odhajali ponoči in samo v

treh mesecih so na Kozlarjevemu ovinu zbili pet srn. Stric je rekel, da so bili vsi pod vplivom alkohola. Predlagal je, da bi poleg znaka »divjad na cesti« v gozdu postavili še znak »pijan voznik na cesti«. Kremžarju je posel cvetel zaradi prikupne Maruše. Tudi lovci so ob vsakem dobrem ulovu prišli pokazat svojo trofejo h Kremžarju. Zgodilo se je, da je zaradi dolgega proslavljanja trofeja dobila noge. Moj stric Štefan je edinki Maruši, ko je dopolnila dvajset let, vedno govoril: »Vzemi si lovca za moža. On te bo vedno ljubil in čuval in skrbel bo zate, kakor skrbi za divjad v gozdu.«

»Za trofejo bi me vzel marsikdo,« mu je pikro odvrnila.

Od tistih, ki so zvečer dokaj pogosto prihajali v gostilno, je bil lovec samo Smrekarjev Martin, ki pa je bil že poročen. Vsi so govorili, da srečno, ker je imel že dva otroke. Drugi fantje so bili še samski. Če bi jim Maruša rekla, da bo vzela tistega, ki se bo odločil, da bi postal lovec, sem prepričan, da bi se jih najmanj pol odločilo takoj, pol pa potem, če Maruša še vedno ne bi nikogar izbrala.

Maruši ni bilo do tega, da bi imela lovca. Očetu je rekla: »Nikoli ne bom vzela lovca. Zvečer in jutraj bi ga rada imela ob sebi, ne v gozdu. In rada imam tudi morje, lovci pa večinoma ne, vsaj ti ga nimaš rad,« mu je odvrnila. Maruša takrat še ni vedela, da se zarečenega kruha največ poje.

Stric je imel morje res rad le tri dni na leto. Četrty dan se mu je potožilo po domačem gozdu in studencih, v katerih si je s hladno studenčnico lahko umil obraz. Na plaži v vseh letih, odkar sta z ženo Pepco hodila na morje, ni nikoli videl ne jelenov ne gamsov, še lisic ne. Prepričan je bil, da je za to kriv Noe, ki je ob svetovnem potopu vse živali odpeljal na goro Ararat, kjer so potem tudi ostale. Stric je sicer na morju od daleč videval »lisičke«, ki so lovile sonce zgoraj brez, ampak vedno so bile tako oddaljene, da od tega ni imel nič. V takih primerih je zelo pogrešal svoj dvogled. Pepca, ki je imela v družini glavno besedo, mu ga ni nikoli dovolila vzeti s seboj. »Vsaj na morju pozabi na lov,« mu je govorila. Blazino, že dober ožgano od sonca, je že deset let trdo postavljala v senco blizu grmovja pod borovci. »Tukaj bova,« je rekla vsakokrat, ko sta prišla na staro mesto. Stric ji ni upal nikoli predlagati drugega mesta, ker je imel rad mirno ženo. »V vodo grem, pazi na stvari,« mu je naročila dvakrat na dan. Enkrat samkrat, ko je bila Pepca v vodi, si je stric dovolil sprehoditi se malce dlje od nju-

nega mesta. Brisačo je vzel s seboj zaradi sonca. Stezica se je po rdečkasti zemlji čez razjedene skale spuščala k peščenim obali. Na pesku, deset metrov niže, so že ležala tri mlada dekleta. Imel je srečo, da mu ni bilo treba hoditi do zaliva. Sončila so se na ploščatih trebuhih in na hrbtnih niso imela nobenih vrvic. »Slej ali prej se bodo obrnile,« je upajoče pomislil. Lovska potrepljivost mu ni bila v prid. Nerodno mu je bilo ves čas stati na istem mestu in se delati, kakor da ga ni, če je prišel kdo mimo. Pogledal je navzgor med krošnje borovcev in si zamislil, kako prav bi mu prišla preža, kakršno je imel v Kajževem gozdu v starem hrastu. Pogled mu je zaplaval še proti morju in videl je, da Pepca že plava proti obali. »Še pet minut ne zdrži v vodi,« se je jezil. Dekleta so še zmeraj tiščala glavo navzdol. »To je današnja mladina. Še obračati se jim ne da več,« je pomislil ves nestrpen. V trenutku mu je šinilo v glavo, da mora nekaj storiti, da jih bo obrnil na hrbet. Stopil je za borovec in pritaknil dlan k ustnicam. Cvileč zajčji glas je zaplaval vse naokoli. Še enkrat je na kratko ponovil. Tako je ponavadi storil, kadar je čakal na lisico. Jok mladega zajca jo je velikokrat privabil bliže. Tedaj je hitro vrgel pogled na plažo, vendar je le ena od »lisičk« malce dvignila glavo in jo takoj spustila nazaj. Bil je razočaran, ker je videl, da je današnja mladina popolnoma neobčutljiva za zvoke, ki prihajajo iz narave. Žal mu je bilo, da ne zna oponašati slona. Pomislil je tudi, da bi zarjovel kot lev, samo se je zbal, da bi potem spraznil vso plažo. Še enkrat je položil dlani na ustnice in z jezo zacvilil na vso moč. Bilo mu je vseeno, če bi ga kdo videl. Nekim mladim Madžarom, ki so verjetno živele v stepi, je bil takšno cviljenje zajca verjetno znano. Nasedli so stričevemu klicu, ker so trenutek za tem pridivljali mimo njega in se zaprašili v grmovje. Stric Štefan še vedno ne ve, kaj bi Madžari naredili z zajcem, če bi ga našli: ali bi ga rešili ali bi ga spekli. Ker se je zbal, da bi kdo od njih pomislil, da je bil zajec on, si je brisačo ovil okoli glave. Ko se je vračal na svoje mesto, je še sam malce pogledal po grmovju. Zajca ni videl. »Danes je mrzla voda. Ali ne boš šel nič v vodo?« ga je mimogrede vprašala Pepca, ko je prišla iz vode. Odkimal ji je. Potem se je zleknila na blazino in odprla knjigo nekje na sredini. Stric je na platnicah prebral Aarto Paasilinna, Tuleči mlinar. Stric Štefan je pomislil, da bi zaradi dopusta na morju lahko tulil tudi on. Ura je bila enajst dopoldne. Potem je vse do poznega popoldneva ležal zra-

ven Tulečega mlinarja in občudoval krošnje borovcev. Bile so mu tako všeč, da je še ponoči sanjal o njih.

Tisto popoldne na Jakobovo nedeljo je Maruša odšla. Ko je s »spodrecanim« krilom skakala čez luže pri Kremžarjevi gostilni do avtobusne postaje, je Kremžar za oknom prazne gostilne s pestjo udaril po mizi. Vedel je, da takšne kapitalne natakarike zlepa ne bo več dobil. Stric Štefan je Maruši ob slovesu rekel, da je svet velik in lep in naj svoje bogastvo skriva pred tistimi, ki ji bodo obljubljali gradove. »Ko ne boš vedela kako in kaj, pridi domov. Pot poznaš.«

»Moj moški bo moral biti takšen kot si ti, da bo lahko moj,« mu je odvrnila in se na hitro pritislila k njemu. Meni je dala samo roko. Če bi se pritislila k meni, bi bil vesel. Ko sva gledala za njo, sem videl, da je imel stric mokre oči, tako kot takrat, ko je njegova žena Pepca odšla višje, kot so oblaki.

Marušino posteljo sem dobil jaz. Bila mi je takoj všeč, saj sem v njej lahko še nekaj noči vonjal njen vonj, ki je bil sladak kakor vonj medenih hrušk, na katerih se pasejo ose in sršeni. Maruša se je odselila v mesto v stanovanjski blok, v katerem so bili samo takšni priimki, po katerih bi človek sklepal, da nihče izmed njih ne bi mogel biti lovec. Mesec pozneje, ko je prišla na obisk, je govorila samo o tem, kako ji je njen sosed, neki Semir Uzeirovič pravil, kako so pri vasi Vukmašinovo selo volkovi napadli ovce. Povedala je, da so potem vsi polnoletni moški prijeli za puške in odšli v gozd. Pred nočjo so se vrnili vsi, razen njega, ki je šel za volčjo sledjo, dokler ni proti jutru naletel na krdelo in ubil največjega sivega volka, ki jih je vodil.

Stric Štefan je začutil, da je naletela na pravega lovca. To mu je potrdila tudi sama. »On je res pravi lovec, takšen kot si ti, oče,« je še dejala potem, ko je iz skrinje v veži nabrala za pol potovalke mesa. Jaz sem bil presenečen, ker ga je naložila toliko, vendar sem potem pomislil, da je v mestu težko dobiti meso, ki bi dišalo po gozdu. Pomislil sem tudi, da mora biti Uzeirovičev več. Malce sem se prestrašil ob misli, da bodo nekega dne vsi prišli k stricu na obisk in da bi kakšen tudi ostal. Svoj dvom sem povedal tudi stricu. On ni rekel ničesar. Videl pa sem, da mu je na obrazu trznila očesna mišica, ker ga je verjetno zaskrbelo, ker v naših gozdovih ni več volkov, ki bi jih lahko lovil tisti, ki bi se na novo vselil v njegovo hišo.

Če jaz ne bi imel strica in svoje mame, ki me je vsako poletje poslala k njemu na počitnice, bi o živalih, ki živijo v

gozdu, in o lovu verjetno vedel zelo malo ali nič. Če ne bi bilo šolskih počitnic, jaz ne bi bil lovec. Stric mi je že, ko sem imel osem let, rekel: »Blaž, ti imaš oči za divjad.« Verjetno je to sklepal potem, ko me je ob polni luni peljal na visoko prežo, da bi mi pokazal vo-dečo svinjo z mladiči. Takrat sem ga, ko se je luna zapletla med oblake, pocukal za rokav in mu pokazal, kako se tam spodaj skozi travo nekaj premika sem in tja. »Glej jih, prašičke,« sem mu vzneseno odrazil rekel, ker sem bil vesel, da sem jih opazil prej kot on. Bili so štirje, črni in čisto majhni. Stric je zmajal z glavo. Ko sva zlezla s preže, mi je pokazal, da sem videl, kako so se premikale krtine. Bil sem razočaran. Takrat sem spoznal, da če si nekaj zelo želiš videti, lahko vidiš tudi tisto, česar drugi ne vidijo. Čeprav so vsako leto počitnice, ima dandanes malo otrok možnost, da bi počitnice preživeli pri stricu, ki je povrh še lovec. To je že pred leti spoznal predsednik naše družine, ker je rekel: »Otroci sploh ne poznajo več vseh živali, ki živijo v naših gozdovih. To ni dobro za nikogar, ne za ljudi, še manj za živali. Šli bomo v osnovno šolo in jim povedali, kar vemo.« Te besede so odprle vrata šole. Ravnatelj je rekel: »Dobrodošli, samo brez streljanja prosim, ker so še otroci.«

V vasi je bila podružnična šola in zadnje leto je bilo v njej trinajst otrok za drugi, tretji in četrti razred. Prvi razred je bil prazen. Stric mi je rekel: »Letos si ti na vrsti, da greš v šolo in jim poveš, kdo smo lovci, in to, da je naša poglavitna naloga trajnostno gospodarjenje z divjadjo in skrb za naravo.« Menim, da je te besede prebral v časopisu, ker on ni nikoli govoril tako strokovno. Povedal mi je še, naj se ne bojim učiteljice, saj je tik pred upokojitvijo. Zaradi tega se nisem obremenjeval, čeprav se mi zdi, da imajo učiteljice pred upokojitvijo že vsega zadosti, otrok in znanja. Stric mi je rekel, da je učiteljica prijazna in da spoštuje lovce. »To je dobro,« sem pomislil, ker zdaj o lovcih nekateri ne mislijo lepo, ker tako pišejo v časopisih, in ne zato, ker bi sami to spoznali. Če bi jaz srečal takšnega človeka, ki na lovce gleda slabo, bi mu težko rekel, da je pameten. Kakor mi je povedal stric, je učiteljica pred upokojitvijo vedela celo to, da imajo nekateri lovci takšno strast do lova, da lahko prav kmalu shujšajo za več kilogramov, ker jim lovski nagon popolnoma odvrne misel na hrano. Ne vem, če je to res. Moj stric namreč ima, odkar ga poznam, vseskozi več kot osemdeset kilogramov, čeprav ima ste-no v veži polno rogovij. Če bi veljalo,

kar govori učiteljica, bi pomenilo, da je vse trofejne živali ustrelil brez nagona. Ampak moj stric ima nagon, saj kadar gre zgodaj zjutraj na lov, vstane že ob dveh ponoči in potem živahno hodi po kuhinji, kuha čaj, bere star časopis in vsakih pet minut pogleda na uro. Kar zadeva težo lovcev, stric pravi, da lovec ne bi smel biti lažji kot osemdeset kilogramov, ker bi ga lahko potem že mlad gams, ko bil ga nesel z gore, spravil na kolena. Ko sem to slišal, sem pomislil, da gamsa ne bom nikoli ustrelil, čeprav se trudim, da bi jedel tudi takrat, ko nisem lačen. V noči pred obiskom šole sem v mislih predelal vse zanimivosti o živalih in lovu, ki jih bom povedal

otrokom. Vem, da so otroci zdaj tako »brihtni«, da te lahko vprašajo tudi to, zakaj je pri živalih lepši samec, pri lju-deh pa ženska. Tega vprašanja sem se bal, zato sem se zjutraj pred odhodom dvakrat počesal, prvič v desno in drugič v levo, ker se mi je zdelo, da sem tako videti lepši.

Bilo je krasno jutro. Srake so odprle mitraljeze v smreki, ki stoji pred šolo. Potem so kriče odletele. Videle so namreč, da prihajam v lovski obleki. Otroci so me že čakali in me pozdravili. »Dobro jutro, gospod lovec!« »Stara praška šola,« sem pomislil in z očmi iskal upokojeno učiteljico. Ni je bilo, ker je že predčasno odšla v pokoj. Zato

sem ji še vedno hvaležen. Iz kroga je predme stopila mlada učiteljica. Bil sem presenečen in zaskrbljen hkrati. Mlade učiteljice so dandanes napete kot jeklenice za na Triglav. Vsi jim pravijo, da morajo biti stroge in to upoštevajo. Nova učiteljica kratkih pristrženih, svetlih las mi je podala roko. »Julija sem,« je rekla. Takoj sem pomislil na Prešerna, ki pri Juliji ni imel sreče. Njen stisk je bil močan. Takoj sem vedel, da je ena tistih, ki ji ne prideš zraven, pa četudi bi veter pol leta pihal v povsem drugo stran. Morala je biti mojih let. Stric Štefan pravi, da je najlepši tisti lov, ki traja. Enkrat mi je rekel, da je za Pepco hodil dve leti, preden se mu je nasmehnila. Takrat se mi je zdelo to zelo neumno. Jaz bi hodil toliko časa le za šestnajsterakom, nikakor pa ne za dekletom. Ob pogledu na Julijo sem mnenje spremenil. Mislim, da bi lahko zdržal tudi tri leta, da bi mi podarila nasmeh. K sreči se je vse obrnilo drugače.

Trinajst otrok sva odpeljala v gozd, jaz spredaj, ona zadaj. Skozi vas smo šli v gosjem redu. Kremžarjeva gostilna je bila prazna. Poznalo se je, da je Maruša odšla. Tri mesece že ni prišla na obisk. Njen lovec na volkove jo je dobrodu prevzel. Pomislil sem, da bi učiteljico Julijo moral odpeljati v Bosno v Vukmašinovo selo, kjer imajo volkove. To sem ji hotel predlagati na koncu. Potem ji nisem, ker se je zgodilo nekaj žalostnega.

»Kdaj lisica najraje lovi?« me je iz napetih misli iztrgal fant, ki je ves čas hodil ob meni. Odgovoril sem mu, da proti jutru, preden zapoje petelin. »Ne,« je rekel. »Moja teta pravi, da je njena sosedu prava lisica in da lovi non stop.« Učiteljica tega ni slišala. Verjetno bi mu rekla, da se tako ne govori. Ko je začel govoriti eden, so začeli govoriti vsi. Učiteljica jih je morala umiriti.

»V gozdu opazujemo in poslušamo,« je rekla. Bilo mi je všeč, kar je povedala. Lahko bi jo sprejeli v lovsko družino. Ampak otroci nimajo nikdar dovolj.

»Pri nas so prašiči skopali travnik, ker gnojimo s hlevskim gnojem. Pri sosedu ga pa niso, ker gnojijo z umetnim,« se je oglasil fant z očali.

»Moj stari ata je tekel pred steklo lisico, čeprav je imel kol. Rekel je, da je tekel, ker ni vedel, ali bo lisica skočila vanj ali mimo njega,« je povedala deklica z dolgimi pšeničnimi lasmi.

»Moj stari ata je bil tudi lovec. Enkrat je celo nehal kaditi, ker je na preži zakašljaj, pa mu je ušel najlepši jelen,« je povedala še ena deklica.

»Eden od njih bo zagotovo postal lovec,« sem pomislil, ko sem jim povedal

vse, kar sem mislil, da je dobro vedeti o živalih in lovu. Fant, ki je imel pegice na obrazu, je ves čas hodil ob meni in vso pot ni odprl ust. Šele na koncu je rekel: »Gospod, ali bom šel lahko z vami enkrat na lov?« Potrepljal sem ga po rami in mu prikimal.

Ko smo zapuščali gozd, je učiteljica za trenutek postala in rekla: »Govorili ste dobro o lovcih, ampak jaz vseeno dvomim, če je resnično vse prav, kar delate. Videla sem že lovca, ki je iz avtomobila streljal na srno.«

»Ljudje smo dobri in slabi. Lovci imamo dober zakon. Jaz imam naravo rad. In rad imam živali,« sem rekel in ji za hip pogledal v oči. Videl sem, da mi ne verjame povsem. Obrnila se je in odšla za otroki, ki so v tistem trenutku vsi povprek začeli kričati: »Gospa učiteljica! Gospa učiteljica, glejte!«

Stekel sem k njim. Po travniku navzdol, nedaleč stran, je tekel manjši pes in v gobcu nesel srnico z belimi pegami. Njena glava je opletala sem in tja, nožice pa so se ji skoraj vlekle po tleh.

»Počakajte me tu,« sem v gnevu spravil iz sebe in potem na vso moč stekel čez travnik proti hiši, kamor je ponosno tekel tudi pes. Na dvorišču je spustil srnico na tla in z laježem poklical domače. Ves zadihlan sem pritekel na dvorišče in ves besen sem zakričal nad psom. Med vrati se je znašel moški. Takoj je videl, za kaj gre. Psa je naglal v kočo. Besede jeze in ogorčenja so letele iz mene kakor iskre iz plamena. Moški je ostal tiho. Za oba je bilo bolje tako. Sklonil sem se in dvignil mlahavo, še toplo telo srnice. Ko sem se obrnil, sem videl, da so za menoj stali otroci. Njihovih pretresenih pogledov ne bom nikoli pozabil. Učiteljica je stala za njimi. »Prepričali ste me, da ste dober lovec,« je rekla, ko smo odšli proti šoli. »Oprostite mi, da vam prej nisem čisto verjela!« Zdelo se mi je, da se mi je ob tem nasmehnila. »Šlo bo hitreje kot v treh letih,« sem pomislil. Otroci so srnico pokopali pri šoli ob stari hruški. Drugi dan je bil svetel. S stricem sva popravljala streho na kozolcu. Imel sem srečo, da sem bil spodaj. Učiteljica je prihajala naproti. Ustavila se je in rekla: »Z vami bi šla rada enkrat na lov.« Bil sem popolnoma presečen na njenimi besedami in preden sem se zavedal, sem ji rekel: »Z vami bi rad imel pet otrok.«

»Prav. Tudi jaz si jih želim imeti pet,« je rekla učiteljica narave in potem je odšla in veter ji je privzdigoval krilo.

»Ni slaba,« je rekel stric.

S seboj sem jo bil pripravljen vzeti na lov, kamor koli. Odpeljal bi jo celo v Afriko na nosoroga. Potem sem se

zavedal, da nimam toliko denarja in da imam pri stricu na voljo samo majhno sobico in posteljo od sestrčne Maruše. Član naše družine, ki je v Afriki ustrelil kafrskega bivola, je namreč moral potem iz lovske sobe s stene odstraniti vsa rogovja, dve kuni, ruševca in šojo, da je bivol dobil svoje mesto. Vesel sem, da imajo ljudje, še posebno če so lovci, veliko denarja in velika stanovanja. Manj sem vesel, da potem z denarjem plačujejo drugim, da v družini opravijo njihove delovne ure. Jaz družinske ure opravim sam. Menim, da je to dobro in lepo. Več lovcev na enem mestu pomeni, da je družina zdrava.

Prvi lov z učiteljico Julijo je propadel sredi lovskega pohoda. Takoj moram zapisati, da je k temu pripomoglo nesrečno naključje. V nedeljskem jutru, ko so bile trave še rosne, sva odšla nekoliko stran od zadnjih hiš na jaso za vasjo. Vse velike ljubezni se začnejo na jasi. Tudi za mojo sem upal, da se bo. Zmotil sem se. Preža, ki bi jo stric Štefan potreboval na morju, je bila visoko v hrastu. Do nje je vodila dolga, močna lestev. Dan poprej sem si jo zaradi varnosti ogledal. Prinesel sem celo odejo, da bi bilo učiteljici narave v kolena toplo. Z učiteljico sva se že tikala, zato sem ji rekel: »Julija, zdaj pa na vrh.« Preža je bila videti krasna, bila je kot balkon v Veroni. Brez strahu se je začela vzpenjati. Stal sem spodaj in občudoval njeno postavo, kako se je z lahkoto prestopala s klina na klin. Prišlo mi je na misel, da bi lovci morali izbirati svojo miss. »To bom predlagal predsedniku družine,« sem bil odločen. Med državljani bi se tako priljubljenost lovcev nedvomno spet lahko povečala. Menim, da bo predsednik moj predlog proučil, saj je razumen človek. V tistem je Julija zakričala; bila je na zadnjem klinu. Videl sem jo že, kako pada. Sreča je bila, da nisem videl prav. Po rokah se mi je nabrala kurja polt. Pognal sem se po lestvi navzgor in jo z rokami pritisnil na lestev. Začutil sem drgetanje njenega telesa. To mi je bilo všeč, ker sem jo tako hitro lahko prijel.

»Dol,« je samo spravila iz sebe. Ko sva bila na tleh, sem jo močno stisnil k sebi. Umirila se je. Stric Štefan mi je že večkrat rekel: »Če že stiskaš, stiskaj močno.« Mogoče bi jo moral stiskati bolj nežno, da bi drhtela dalj časa. Nič ni lepšega, kakor tolažiti nekoga, ki se boji, ti pa ne. »Kaj je bilo?« sem jo vprašal. »Nekdo je gor,« je tiho rekla.

Povzpел sem se po lestvi. Res je bil nekdo zgoraj. Prežo si je izbral Malnarjev Tone za spanje. Pustil sem ga pri miru. Za seboj je imel težko noč in njegova »frajtonarica« tudi.

»Nisem vedel, da bosta prišla. Če bi mi prej povedal, da jo boš prignal na to prežo, bi si jaz izbral drugo,« se je naslednji dan opravičeval Tone. »Zastonj vama bom igral, ko se bosta poročila,« mi je še rekel in odšel proti Kremžarjevi gostilni.

Drugi lovski pohod z Julijo je bil veliko lepši. »Nočem, da streljaš. Nisem še pripravljena na to,« je rekla, ko sva šla zjutraj od doma. Stric Štefan je samo zmajal z glavo. »Jutri se vrača Maruša,« mi je rekel, ko sem stopil nazaj v hišo po klobuk. »Bo prišla sama?« sem hitro vprašal. »Rekla je samo, da pride,« je rekel stric in videti je bil zadovoljen.

Z Julijo sva odšla visoko. V Zarebrju sva videla srnjaka in lisico, ki sta si na ozki stezi stala nasproti. Trenutek zatem je srnjak stopil v desno in lisica v levo. Potem sta šla vsak v svojo smer naprej po stezi. Lisica se je še dvakrat obrnila nazaj, srnjak nikoli.

»Kaj vse sem zamudila, ko te še nisem poznala,« mi je rekla, ko sva vide-la še trop gamsov, ki so se umikali po melišču v sivo ostenje. »Zakaj to počne?« me je radovedno vprašala, ko je videla, kako je zadnji gams v koloni na vso moč odganjal kozliča, ki je tiščal za tropom. »Zakaj ne sme z njimi?« se je spraševala in se naslonila name. Nisem ji vedel povedati, ker je težko misliti, če te nekdo z dlanjo nežno boža po glavi. »Blaž, s teboj je tako lepo. V tebi čutim naravo,« je zašepetala. Nisem vedel, da so učiteljice lahko tako prijetne. Iz šole sem imel drugačne izkušnje. Jaz ji nisem rekel nič, ker sem navajen, da sem tiho, če občudujem tisto, kar mi je všeč. Stisnil sem jo k sebi in potem je gamsov pod ostenjem zmanjkalo.

Ko sva se popoldne vrnila v vas, sva srečala Marušo, ki se je šla v Kremžarjevo gostilno menit za ponovno delo. Videti je bila srečna. »Semir je odšel v Bosno po lovsko knjižico. Čez teden dni bo prišel živeti k nam,« je rekla in nama pomahala. Tisti večer, ko se je Maruša vrnila, je Kremžar »častil« vso gostilno.

Jaz nisem čakal, koliko svojih bo Semir še pripeljal v hišo k stricu Štefanu. Odselil sem se k moji učiteljici narave. Rad imam mir. Lovci imamo res radi mir. »Ugasni luč,« mi je rekla Julija, še preden je zazvonilo pri vratih. Bil je stric Štefan. »Kmalu nas bo osem lovcev v naši vasi,« je rekel vidno ganjen. »A pride Semir?« sem vprašal. Zamahnil je z roko, me objel in zašepetal: »Vnuka bom dobil. Maruši se je pri-jelo.«

Zdaj vem, da se naši lovski družini dobro piše. Nocoj ne bom šel na lov ...

Z ustanovitvene seje UO LZS

Prva ustanovitvena seja novoizvoljenega 32-članskega UO LZS v novem mandatu je bila 22. 1. 2008 v prostorih podjetja Tinex v Šenčurju. Dnevni red je obsegal določitev delovnih komisij UOLZS Upravnega odbora LZS, izvolitev dveh podpredsednikov LZS, imenovanje glavnega urednika glasila Lovec in člane uredniških odborov, obravnavanje in sprejem Poslovnika o delu Upravnega odbora LZS in še nekaj drugih vprašanj.

Sejo je vodil novi predsednik LZS S. F. Krobe ki je vsem zaželel uspešno delo. Pojasnil je, da je določil termin za sklic ustanovitvene (konstitutivne) seje že na volilnem občnem zboru, saj Pravila LZS določajo, da morajo biti organi LZS konstituirani najpozneje v 30 dneh po izvolitvi. V UO LZS je v posameznih volilnih okoliših kandidiralo skupaj 36 kandidatov. V posameznem volilnem okolišu so bili za člana UO LZS izvoljeni kandidati, ki so napisani v preglednici.

Preglednica: Člani UO LZS po volilnih okoliših

Št.	Volilni okoliš	Ime in priimek
1	Bela krajina	Anton Vrščaj
2	Celje	Maksimiljan Arlič Drago Bahun Avgust Reberšak
3	Gorenjska	Peter Belhar Branko Žiberna
4	Idrija	Bojan Breitenberger
5	Kočevje	Štefan Vesel
6	Obalno-Kraška	Stanislav Vatovec
7	Koper	Franko Križman
8	Ljubljana	Lado Bradač Anton Lukančič
9	Maribor	Branko Kurnik Marjan Gselman Štefan Cmrečnjak
10	Notranjska	Edvard Lenarčič
11	Postojnsko-Bistriška	Franc Keš
12	Gorica	Jakob Čeferin Bogdan Krivec
13	Gornje Posočje	Franc Ličer

14	Novo mesto	Jože Smodej Franc Jarc
15	Posavje-Krško	Miha Molan Janez Krivec
16	Prekmurje	Arpad Köveš
17	Prlekija	Anton Holc
18	Ptuj-Ormož	Emilijan Trafela Vladimir Kovačič
19	Zasavje	Ivan Malešič Franc Trebušak
20	Koroška	Jožef Grah Jože Samec
Skupaj članov UO LZS		32

Člane UO LZS je seznanil, da primopredaja, ki jo je napovedal že na volilnem občnem zboru, med njim in prejšnjim predsednikom LZS, Bogdanom Mahnetom, še ni bila opravljena. Ugotovili so, da je na seji 30 članov UO LZS (od 33), zato je UO LZS sklepčen, tako da so lahko nadaljevali z oblikovanjem novih organov UO. O tem so sprejeli nekaj sklepov, ki jih povzemamo po zapisniku.

- UO LZS je ugotovil, da je UO LZS sestavljen v skladu z določbami Pravil LZS.

- UO LZS je za podpredsednika LZS izvolil **Lada Bradača**, ki nadomešča predsednika LZS in je zadolžen za področje dela Strokovnih služb LZS, glasila Lovec in Založništva LZS. Za drugega podpredsednika LZS je bil izvoljen **Brane Kurnik**, ki je zadolžen za področje dela komisij in delovnih teles.

- UO LZS je določil za podpisnike finančnih in materialnih listin LZS: predsednika LZS, oba podpredsednika LZS, direktorja Strokovne službe LZS in generalno sekretarko LZS.

- Za glavnega urednika glasila Lovec je bil imenovan dr. **Marjan Toš**.

Glavnega urednika glasila Lovec se vabi na sejo UO LZS.

- UO LZS je imenoval naslednje člane uredniškega odbora glasila Lovec: to so:

Tomaž Burazer, Boštjan Pokorny, Franc Černigoj, Anton Križ, Branko Vasa, Ivan Kuljaj, Lojze Števanec in Martin Krajnc.

Izvoljene komisije in odgovorne osebe, ki poskrbijo za določitev predsednika:

Komisija za mednarodne odnose:

Srečko F. Krobe (odgovorni član), preostali člani so še: **Silvo Žnidaršič, Ivan Golob, Fabio Steffe, Janez Logar in Blaž Krže**.
Komisija za lovsko strelstvo in lovsko orožje:

Bojan Breitenberger (odgovorni član), **Jure Kravanaja, Boštjan Soklič, Slavko Kočevar, Anton Koprivšek, Tomaž Šišernik, Brane Kurnik in Dušan Urankar**.

Komisija za finančno in gospodarsko področje:

Jožef Grah (odgovorni član), **Anton Lukančič, Bojan Papič, Jure Okrajšek, Janez Gladek, Franc Šetina, Tomislav Kovačič in Vinko Volčanjk**.

Komisija za organizacijska in pravna vprašanja:

Ivan Malešič (odgovorni član), **Ludvik Rituper, Miloš Medved, Jurij Toplak, Danijel Vehar, Niko Šuštarčič, Danimir Rebec, Silvester Učakar in Goran Šuler**.

Komisija za lovsko kulturo:

Arpad Köves (odgovorni član). Člani za področje odnosov z javnostjo: **Marjan Fortin, Franc Rotar in Edvard Krašna**.

Drugi člani komisije: **Miha Pogačar, Gregor Otmar Rettinger, Ivan Hozjan, Franc Kene, Branko Podgornik in Tomaž Vencelj**.

Komisija za izobraževanje:

Ivan Žizek (odgovorni član), **Sely de Brea Šubic, Ciril Makovec, Milan Velkovrh, Bogomil Fatur in Igor Simšič**.

Komisija za priznanja in odlikovanja:

Franc Trebušak (odgovorni član), **Franc Slemenšek, Alojz Krašovec, Milan Velkovrh in Stanko Štimac**.

Komisija za lovsko kinologijo:

Maksimiljan Arlič (odgovorni član), **Marjan Gselman, Iztok Trček, Bojan Deberšek, Zdravko Brezovšek, Božo Pavčič, Marjan Perko, Milan Burič in Bogomil Udovč**.

Komisija za lovski informacijski sistem:

Jože Samec (odgovorni član), **Darko But, Zdravko Mastnak, Samo Vončina, Anica Kovačič, Iztok Koren, Andrej Sila in Janko Troha**.

Komisija za upravljanje z divjadjo:

Brane Kurnik (odgovorni član),

drugi člani komisije pa so **predstavniki OZUL (15)**.

LZS naj posreduje OZUL dopis, s katerim se OZUL seznani, da so člani Komisije za upravljanje z divjadjo predstavniki vseh OZUL.

V nadaljevanju se je UO LZS sprejel še naslednje sklepe:

- Zadolženi člani UO LZS poskrbijo za začetne seje komisij, na katerih člani izvolijo **predsednika in podpredsednika** komisije. Po pregledu dosedanjega dela naj vsaka komisija pripravi program dela, ga finančno ovrednoti in dostavi generalni sekretarki LZS. Do 20. 2. 2008 morajo programe dobiti tudi vsi člani UO LZS.

Vse komisije UO LZS bodo navedene tudi na spletnih straneh LZS.

- Komisija za finančno in gospodarsko področje, Komisija za izobraževanje in Komisija za organizacijska in pravna vprašanja naj se sestanejo in začnejo z delom čim prej. Pri delu komisij sodelujejo vsi zainteresirani člani UO LZS.

- Začetni seji razsodišča in odbora etičnega kodeksa naj bi sklicali do 10. 2. 2008.

- Predsednik LZS bo pripravil dokument Strategijo razvoja LZS.

Pod posebno točko je **I. Malešič** strnjeno povzel vsebino *Poslovnika o delu UO LZS*, ki ga je pripravila Statutarno-pravna komisija, in predstavil dokument, ki so ga člani UO LZS prejeli že prej skupaj z vabilom na prvo konstitutivno sejo UO LZS.

Po razpravi so o tem sprejeli še naslednje sklepe:

- Pripombe in predloge na osnutek Pravilnika o delu Upravnega odbora LZS, ki jih UO LZS sprejme, je treba vnesti v besedilo osnutka navedenega poslovnika.

- UO LZS sprejme Poslovnik o delu Upravnega odbora LZS. Poslovnik o delu Upravnega odbora LZS je priloga in sestavni del tega zapisnika.

- UO LZS pooblašča Komisijo za organizacijska in pravna vprašanja, da še redakcijsko uredi sprejeti *Poslovnik o delu Upravnega odbora LZS*, nakar naj sprejeti akt posreduje vsem članom UO LZS in drugim organom LZS ter komisijam in delovnim telesom.

- Seje Državnega zbora RS, na kateri bodo poslanci glasovali o predlogu sprememb in dopolnitev ZDLov-1, naj se po možnosti udeležijo vsi člani UO LZS. V pogovorih s poslanci in svetniki pa naj člani UO LZS zagovarjajo stališča LZS, ki so že vključena v amand-

maje LZS k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah ZDLov-1 (koncesija 20 let, enakopraven položaj lovskih družin pri vseh nadaljnjih podelitvah koncesije ...).

- Vse komisije in delovna telesa naj pripravijo predloge sklepov, ki jih obravnava in sprejme UO LZS. Predlog sklepa naj vsebuje tudi kratko obrazložitev.

- Komisija za finančno in gospodarsko področje naj za naslednjo sejo UO LZS pripravi predloge sklepov glede plačila članskega prispevka LZS za leto 2008.

- Komisija za izobraževanje naj do naslednje seje UO LZS pripravi predloge sklepov glede izvedbe izobraževanja lovskih pripravnikov v letu 2008.

Uredništvo Lovca

Komisije so že začele z delom ...

Potem ko je 22. januarja svojo 1. konstitutivno sejo opravil novoizvoljeni UO LZ Slovenije, na kateri so bili imenovani člani v posamezne komisije, ki bodo delovale pri UO LZS, so se zaradi sklica mag. **Srečka F. Kropeta**, predsednika LZ Slovenije, do sredine februarja na svojih začetnih sejah sestale že vse komisije. Med prvimi so se sestali tudi člani komisije za lovsko kulturo in stike z javnostjo. Do izvolitve predsednika in podpredsednika komisije je sestanek vodil **Branko Kurnik**, eden od dveh podpredsednikov LZ Slovenije, ki je v UO zadolžen za delovanje komisij.

Enajst članov je za predsednika **Komisije za stike z javnostjo** imenovalo znanega televizijskega športnega novinarja **Marjana Fortina**, sicer pa tudi pevca Lovskega pevskega zbora Martin Krpan - Bloke. Za podpredsednika je bil izbran redni dopisnik Lovca **Franc Rotar**, tudi referent za lovsko kulturo pri Koroški lovski zvezi. Za uspešnejše delo komisije so posamezni člani sprejeli tudi posebne naloge. Tako bodo **Marjan Fortin, Franc Rotar in Edo Krašna** zadolženi za stike z javnostjo. Lovski regist **Gregor Rettinger** bo skrbel za povezavo delovanja skupin registov, lovski zborovodja **Franc Kene** pa bo bdel nad lovskimi pevskimi zbori. Za tesnejšo povezavo med LZ Slovenije in Lovskim muzejem bo skrbela kustosinja TMS mag. **Romana Erhatici Širnik**. Za povezavo med UO LZS in komisijo je zadolžen član UO **Arpad Köves** z Lendave. Poleg omenjenih nosilcev nalog so v komisiji še: **Miha Pogačar** iz Sežane, **Ivan Hozjan** iz Murske Sobote, **Branko Podgornik** iz Semiča in **Tomaž Vencelj** iz Idrije. Član komisije bo postal tudi predstavnik ljubiteljske lovske kulture (lovcev - slikarjev, kiparjev, naravoslovnih fotografov, rezbarjev, umetnih kovače ipd.), ko se bodo organizacijsko ustrezno povezali.

Lovski »piarovci« in kulturniki so na prvi seji z vso odgovornostjo potrdili dokaj obširen program dela komisije za področje stikov z javnostjo pa tudi za lovsko glasbeno kulturo in lovski muzej ter za izvedbo posameznih nalog pripravili predlog finančnega načrta.

Besedilo in fotografija: F. Rotar

Čestitke in prošnja novemu vodstvu LZS

Ob januarski izvolitvi novega vodstva LZS bi rad kot starešina **LD Dobrča** glede na izkušnje in odzive v preteklosti izrazil, česa si lovci želimo v prihodnosti. Znano je, da naša LD deluje v prelepih in neokrnjenih gozdovih Gorenjske (Tromeja), kjer načrtujemo postavitev regijskega centra za ravnanje z odpadki. Lovci se zavedamo nevarnosti, ki jo za naravno okolje prinaša takšna dejavnost, zato smo se trdno postavili ob bok lokalnemu prebivalstvu pri njihovih upravičenih protestih. Še več, tudi lovci smo že aktivno protestirali pri različnih pristojnih državnih institucijah. Podprla nas je tudi Zveza ekoloških gibanj Slovenije, ki je na podlagi svojega poročila pozvala Občino Naklo in MOP, naj odstopita od posegov v podbreških gozdovih, izrazili smo tudi željo po strokovni pomoči in solidarni podpori naše krovne organizacije (LZS) in njenih strokovnih služb, vendar smo razočarani ostali brez odgovora. Po več mesecih pisanja ter telefonskih klicev smo od LZS prejeli zelo suhoparen odgovor, nevreden časa in papirja; zgolj nasvet, na koga naj se obrnemo.

Popolnoma drugače nam je odgovorilo Območno združenje upravljalcev lovišč (OZUL) Gorenjske, ki je že na prvi seji izvršnega odbora po prejemu naše prošnje (enake, kot smo jo poslali LZS) obravnavalo problematiko naše LD in z močnimi in verodostojnimi argumenti javno pozvalo k umiku od nameranih posegov na območju Tromeje; in to ne samo ministra za okolje Janeza Podobnika, temveč tudi Odbor za okolje in prostor DZRS, Svet za varstvo okolja RS, Konzorcij CERO, okoliške občine, ki jih problematika zadeva, Državni svet ter druge.

Skupaj s čestitkami, ki jih v imenu lovcev LD Dobrča pošiljam novoizvoljenemu predsedniku LZS, lovskemu tovarišu S. F. Kropetu, in vodstvu, ponovno javno izražam tudi prošnjo, da bi novo vodstvo delovalo v skladu s svojim načelom: »Lovska zveza Slovenije je samostojna lovsko in naravovarstvena nevladna organizacija, ki deluje v interesu svojih članic« in bi bilo bolj dovzetno za prošnje in potrebe svojih članic ter aktivnejše pri nujenju strokovne pomoči in pritiskih na državne organe.

Z lovskim zdravom

Robert Markič,
starešina LD Dobrča

LZ Slovenije podpisala deklaracijo Odštevanje 2010

V okviru predsedovanja Slovenije EU sta Svetovna organizacija za varstvo narave IUCN in Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) organizirala srečanje in delovni sestanek direktorjev in sekretarjev za varstvo

občudovali slovenski lovski krog, ampak so z velikim zanimanjem spremljali besede predstavnikov slovenske lovске organizacije na delovnem sestanku. Še posebno, ko je med večerjo, ki so se je udeležili ministri, direktorji, sekretarji in predstavniki nevladnih organizacij, napočil slavnostni trenutek podpisa svetovne deklaracije *Odštevanje 2010*. Že uvod pred podpisom deklaracije, ki je napisana v slovenskem in

angleškem jeziku, podpisala sta jo **Tamasov Marghescu** (v imenu IUCN) in mag. **Srečko F. Krobe** za LZ Slovenije, je bil lovsko kulturno obarvan. Začetek in konec slavnostnega podpisovanja deklaracije so namreč odmevno naznanili lovski rogovi Bohinjskih rogistov. Nad celotnim protokolom podpisa je bdela prijazna **Katja Piškur**, višja svetovalka sektorja za evropske zadeve pri MOP. Omeniti velja, da je doslej deklaracijo *Odštevanje 2010* podpisalo že 350 svetovnih vlad in nevladnih in Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, katerim se je sedaj pridružila tudi LZ Slovenije.

Protokol podpisovanja deklaracije je z velikim zanimanjem spremljal tudi minister za okolje **Janez Podobnik**. Brez dvoma bo vsem prisotnim srečanje s slovenskimi lovci ostal v lepem spominu. Predstavniki slovenskih lovcev se ga bomo radi spominjali tudi zaradi sproščenega pozdravnega nagovora predsednika S. F. Kropeta, ki se je evropskim naravovarstvenikom, še posebno pa ministru Podobniku, pred vsemi v dobri angleščini zahvalil za zaupanje. Zlasti pa, ko

Foto: F. Rotar

Srečanja evropskih naravovarstvenikov v Hotelu Golf na Bledu so se udeležili skoraj vsi povabljeni gostje iz vseh 27 držav EU.

narave iz vseh 27 članic EU. Dokaj pomembnega srečanja, ki je v okviru aktivnosti potekalo pod naslovom *Odštevanje 2010* (Countdown 2010), ki ga na svetovni ravni vodi prav IUCN, se je udeležilo 22 članic EU od vseh 27. V Slovenijo ni bilo predstavnikov Romunije, Malte, Cipra, Bolgarije ... Od nečlanic je bila prisotna tudi Hrvaška. Na srečanje, ki je potekalo v Hotelu Golf na Bledu in na Brdu pri Kranju od 4. do 6. februarja 2008 in ki sta ga s svojimi sodelavci vodila državni sekretar MOP **Janez Kastelic** in **Tamas Marghescu**, regionalni direktor za Evropo, je bila povabljen tudi Lovska zveza Slovenije kot letošnja podpisnica deklaracije *Odštevanje 2010*. Tako sta se delovnega sestanka, ki je bil 4. februarja letos na Bledu, udeležila tudi predsednik LZ Slovenije mag. **Srečko F. Krobe** in **Franc Rotar** kot predstavnik komisije LZS za stike z javnostjo in lovsko kulturo. Povabilo je bilo tudi za slovensko lovsko organizacijo zelo pomembno.

To je bilo srečanje evropskih naravovarstvenikov, mnogi so bili tokrat prvič v Sloveniji. Ne samo, da so se mnogi prvič srečali s slovenskimi lovci, glasno

Deklaracija Odštevanje 2010

Biotska raznovrstnost – mreža življenja na Zemlji – je bistvenega pomena za dobrobit ljudi in ključni element pri ohranjanju družbene, ekonomske in duhovne razsežnosti družb po vsem svetu. A vendar se biotska raznovrstnost še naprej zmanjšuje. Politiki so se zavezali, da bodo ta trend ustavili do leta 2010. Treba je sprejeti nadaljnje ukrepe za spoštovanje ter obveznosti in njen prenos v dejanja.

Zato bomo zlasti:

- podprli sporazum med krovnicima organizacijama BridLife International in FACE o Direktivi o pticah 79/409/EEC in ga, ker se strinjamo, da je ohranjanje ptic (vrst) in njihovih habitatov naš skupen cilj, v Sloveniji izvajali;
- sodelovali v spodbujanju strateških prednostnih nalog ohranjanja narave, kot so zaustavitev zmanjševanja biotske raznovrstnosti do leta 2010, pri varovanju območij in reformi Skupne kmetijske politike;
- med svojimi člani in podporniki spodbujali organizirano zbiranje podatkov o vrstah, njihovih habitatih in aktivnostih, ki vplivajo nanje in spodbujali njihovo javno dostopnost ter uporabo;
- spodbujali vključevanje zbranih podatkov v elektronske zbirke podatkov ter zagotavljali preverjanje strokovnosti in kakovosti podatkov v teh zbirkah;
- skrbeli za doseganje ugodnega stanja ogroženih vrst živali, zlasti s/z stalnim in celovitim obveščanje članov, drugih podpornikov in širše javnosti o primernih ukrepih za njihovo ohranjanje;
- spodbujali člane in podpornike k prostovoljnemu delu pri vzpostavljanju in vzdrževanju primernih habitatov zanje;
- pomagali pri vzdrževanju zemljišč v naši lasti ali uporabi organizacije v takem stanju, ki prispeva k ugodnemu stanju;
- objavljali strokovne prispevke o zaustavljanju zmanjševanja biotske raznovrstnosti v lastnih publikacijah in na spletnih straneh.

Vsako leto 22. maja bomo podrobno proučili stanje izvajanja teh zavez in o tem poročali sekretariatu, ki skrbi za uresničevanje deklaracije *Odštevanje 2010*.

Bled, 4. februar 2008

Foto: F. Rotar

Deklaracijo Odštevanje 2010 sta podpisala: za IUCN Tamas Marghescu, regionalni direktor za Evropo, in za LZ Slovenije mag. Srečko F. Krobe, predsednik LZ Slovenije.

je okoljskemu ministru in sopodpisniku deklaracije, direktorju **Tamasu Marghescu**, izročil monografijo Sto let v kraljestvu Zlatoroga in jubilejni lovski znački. Pri tem je med drugim dejal, da je stoletno poslanstvo slovenske lovske organizacije lepo opisano tudi v monografiji. Pristavil je še, da smo bili slovenski lovci v vseh minulih sto letih zavzeti varuhi narave, čistega okolja ter divjadi, ki živi v njej. In tako bo tudi v prihodnje. »Skratka, vse kar nas deklaracija zavezuje, slovenski lovci opravljamo že sto let,« je odločno poudaril Krobe. Skromna spominska lovska darila so dobili tudi nekateri drugi udeleženci srečanja, med drugim generalni sekretar Skupnosti evropskih lovskih zvez (FACE) **Yves Lecocq**, ki je prebral tudi svoj referat. Z njim se je na srečanju Krobe izčrpno pogovarjal, saj sta v konferenčni dvorani sedela skupaj.

Srečanje na Bledu je Srečko F. Krobe izkoristil tudi za spoznavanje in odkrite pogovore še z nekaterimi slovenskimi in evropskimi naravovarstveniki. Tako se je o prihodnjem, še tesnejšem sodelovanju pogovarjal s predstavnikom DOPS-a, **Medvedom**. Z ministrom **Podobnikom** in sekretarjem **Kastelcem** pa se je pogovarjal o sodelovanju na področju informatike in monitoringa. Kot kaže, na MOP-u zelo cenijo delovanje lovskega Lisjaka. Krobe se je zelo sproščeno pogovarjal tudi z **Tamasom Marghescuem** in drugimi udeleženci. Z nekaterimi se bo v prihodnje še srečeval.

Franč Rotar

Zahvala darovalcem pomoči!

Po katastrofalni poplavi v Železnikih

Osemnajsti september lani bo vsem prebivalcem Železnikov in okolice za vedno ostal v spominu zaradi grozovite poplave, kakršne še ni bilo, in zaradi razdejanja, ki ga je pustila za seboj. Prav tako nam bo ostal v trajnem spominu tudi čas po poplavi, ko smo bili deležni vsesplošne podpore in pomoči. Tudi lovci smo za nekatere naše člane zaprosili za pomoč – in jo tudi dobili! Rane, ki jih je strahotna ujma zadala Železnikom, bodo ostale še dolgo, tudi tiste, manj vidne v srcih naših ljudi. Dogodka ne bomo nikdar pozabili, tudi po zaslugi in delavnosti naših ljudi, zaradi pomoči drugih in tudi zaradi darovalcev, ki so nam ponudili pomoč.

Tudi naši lovski družini poplava ni prizanesla. Poplavilo in z blatom nam je zalilo pritličje lovskega doma, kjer imamo pisarno in društvene prostore. Vendar smo lovci dom očistili in osušili v nekaj dneh. Uničilo nam je tudi nov most, ki smo ga zgradili do strelišča čez reko Soro.

Mnogo bolj kot dom LD pa je poplava prizadela domove nekaterih naših članov. Nekateri so ostali brez vsega, s povsem uničenimi in z blatom ter peskom zasutimi stanovanji. Nekateri so jo odnesli nekoliko bolj in jim je voda le razmočila hiše, uničila kurilnice ter odnesla cisterne z gorivom ... A bili smo pred zimo

in v takšni hiši je ni mogoče preživeti.

Lovska družina Železniki je v želji pomagati svojim članom odprla poseben bančni račun za zbiranje humanitarne pomoči za naše člane. S prošnjo za pomoč smo se obrnili na slovenske lovske družine pa tudi na druge potencialne darovalce.

Do konca leta 2007, ko smo namenski bančni račun zaprli, se je na njem zbralo **19.425,10 €**. Zbrani denar smo v celoti razdelili prizadetim lovcem. Ogledali smo si razdejanje stanovanjske prostore pri vseh prizadetih lovcih in jih razporedili v tri skupine: v prvi so bili lovci s povsem uničenimi stanovanji, v drugi so bili lovci z delno poplavljenimi bivalnimi prostori in v tretji tisti z uničenimi kurilnicami. Gospodarske škode in uničenih avtomobilov nismo ocenjevali. Podarjenih sredstev nismo razdeljevali po oceni vrednosti škode, ampak glede na to, v katero skupino se je uvrstil oškodovanec. Humanitarne pomoči nismo razumeli kot povračilo za povzročeno škodo, ampak zgolj kot pomoč, s katero se bodo člani lažje izkopal iz popolnoma nemo-gočih življenjskih razmer, v katere jih je pahnila nenadna katastrofalna ujma. Upam si trditi, da nam je to uspelo.

Zdaj vsi naši člani pa tudi drugi prebivalci Železnikov živimo že v suhih, ogrevanih in vsaj v glavnem primernih stanovanjih. Zato mi je v veliko veselje, da se lahko **kot starešina Lovske družine Železniki v imenu lovske članov zahvalim slovenskim lovcem, lovskim družinam in drugim darovalcem, ki ste nam pomagali v tej stiski.** Hvaležni smo vam, dragi lovski tovariši, za podarjeni material, finančna sredstva, pa tudi za moralno podporo.

Ob solidarnosti, ki smo je bili deležni, občutimo izjemno zadovoljstvo, da pripadamo slovenski lovske organizaciji.

V humanitarni akciji so finančna sredstva prispevale lovske družine: LD Anhovo, LD Borovnica, LD Brestanica, LD Brezovica, LD Destrnik, LD Dobrča, LD Dobrova, LD Dobrovo, LD Dolič, LD Dolina, LD Domžale, LD Globoko, LD Gorenja vas, LD Gradišče - Košana, LD Ivančna gorica, LD Ivanj-kovci, LD Javornik Črni vrh, LD Jelovica - Ribno, LD Jesenice, LD Jošt, LD Kanal, LD Kostanjevica na Krki, LD Kranjska gora, LD Krekove, LD Krško, LD Logatec, LD Lukovica, LD

Mala Nedelja, LD Medvode, LD Mislinja, LD Otočec, LD Padež, LD Pogorevc - Črna, LD Poljanec, LD Porezen - Cerkno, LD Prosenjakovci, LD Pšata, LD Radenci, LD Soča, LD Sorško polje, LD Središče, LD Storžič, LD Strojna, LD Suha krajina, LD Šentjošt, LD Škocjan, LD Škofja Loka, LD Šmarna gora, LD Toplice, LD Toško Čelo, LD Trojane - Ožbolt, LD Udenboršt, LD Zemon,

podjetji: Hartchrom Rendulic, d. o. o.; Nimrod, d. o. o.,

posamezniki: Anton Globočnik, Jože Hribar, Anton Jalen, Lojze Kalan, Zvone Korošak, Marjan Likar (Forum Lov), Miloš Pečoler, Simon Pleško, Emil Stefančič, Simon Tolar, Marko Vilfan, Tomaž Žumer in **LKD Gorenjske.**

Vsem se iskreno zahvaljujemo.

Anton Globočnik,
starešina LD Železniki

Lovski objekti

Lovski informacijski sistem Lisjak je zdaj dograjen še z enim modulom – **Lovski objekti**. Če delimo pripravo celotne aplikacije, lahko rečemo, da je to že III. faza. Zadnja, IV., ki bo namenjena pripravi še preostalega dela **Letnega načrta lovišča** oziroma **lovišča s posebnim namenom** za leto xxxx, pa bo pripravljena do maja 2008.

Nedvomno je modul **Lovski objekti** najobsežnejši in je imela komisija z njegovo pripravo veliko dela. Za primerjavo: članski modul vsebuje približno 21.500 vnosov članov z zahtevanimi podatki, vsaj tri- do štirikrat toliko bo vnosov objektov; po naši oceni okrog 80.000. Kaj so lovski objekti, našteva že Zakon o divjadi in lovstvu (ZDLov-1): visoke preže, krmišča, lovske steze, solnice, krmne njive, kaluže, lovske kočice in bivaki, dodajamo še mrhovišča, remize, večje vodne vire itn.

Popis delimo na dve fazi. V prvi bo vsaka lovska družina dopolnila evidence s podatki, ki jih terja modul. Če v neki lovski družini še nimajo evidenc, jo čaka dolgotrajnejše delo pri fizičnem popisu, saj bo treba nekatere podatke pridobiti na terenu od lovskih čuvajev, revirnih vodij ali članov. Zbirka podatkov je obširnejša od zahteve Letnega načrta lovišča (revir, tip objekta, koordinatni sistem xy, zgodovi-

na posegov na objektu), zato jih vodimo kot neobvezne, vendar nič manj pomembne. Opredeljujemo načelo zbiranja vseh podatkov z enkratnim popisom ob vzpostavitvi registra, zato bo delo lažje ob zahtevah pri dopolnjevanju programa (slojnice s prikazom lovskih objektov na GERK-u). Čeprav Letni načrt lovišča za solnice ne terja vseh podatkov, komisija meni, da se popis opravi po enotni metodologiji za vse objekte in prilagodi prenos zbirnika podatkov. Za primer prikazujemo Popisni list lovskega objekta lovske preže, metodologija popisa pa je enaka za vse druge objekte (glej primer popisnega lista; desno).

POPISNI LIST LOVSKEGA OBJEKTA

Vrsta objekta:	visoka preža				
Gradnja:	leto izgradnje, nakupa	revir št.			
Tip:	1. prostostoječa				
(ustrezno obkroži)	2. drevesna				
	3. montažna - premična				
	4. zaprta				
Lokacija:	Krajno ime	Ime in št. K.O.	Parc. št.	Koord. Y	Koord. X
Adaptacija – obnova	Leto:		Vrsta del		
Opomba					

spadamo pač v tisto generacijo, ki mora iz ročnih – papirnatih evidenc prenesti podatke v elektronsko obliko; ne zaradi nas samih, ampak zaradi nujnosti, ki jih od nas terjajo čas in institucije, s katerimi moramo sodelovati in si izmenjavati podatke.

Z dosedanjim delom pri vodenju podatkov v Lisjaku so lov-

Leto izgradnje: podatek, ki nam služi za ugotavljanje starosti objektov in izračun amortizacije.

Tip objekta določa vrsto lovske preže; podatek bo pomemben tudi za določanje vrednosti objekta po enotni, strokovno pripravljene metodologiji.

vitega vpogleda v podatke za posamezne ali vse vrste lovskih objektov. Primer selektivnega izpisa podatkov iz Lisjaka; primer preglednica spodaj:

Verjetno tudi tokrat ne bo šlo brez pomislekov, kritik ali celo odkritih nasprotovanj, vendar je

njevati (novi, dela na objektu) in bo od gospodarja LD pri načrtovanju in realizaciji terjal le uro ali dve dela na leto, v naslednji fazi tudi kronološko-dokumentarno beleženje realizacije letnega načrta lovišča s člani, ki opravljajo posamezne naloge.

2. To nalogo moramo dokončati že v fazi podpisovanja koncesijskih pogodb ali celo prej in državi že vnaprej pokazati koliko, katerih in lokacijsko razporejenih objektov je v lovski družini

ske družine dokazale, da so pripravljene, morda le premalo usposobljene za elektronsko poslovanje. Letos se moramo še malo potruditi, da bi dosegli postavljeni cilj. Letni načrt lovišča in njegova realizacija morata biti posredovana **Zavodu za gozdove in območnim OZUL** v elektronski obliki, kar od upravljavcev lovišč terja tudi Pravilnik o vsebini načrtov upravljanja z divjadjo.

Jože Samec

ID objekta	Vrsta objekta	Podskupina objekta	Krajno ime objekta	Naziv in št. kat. občine	Parcelna številka	Koordinata x	Koordinata y
1	lovska koča		Maučevo	Suhi vrh 806	28/3	159964	493133
2	lovski bivak		Macigoj	Uršlja gora I. 898	861	151340	493182
3	lovska steza	lažja	Pečnik	Uršlja gora I. 898			
3	strelišče		Maučevo	Suhi vrh 806	28/1	159956	493146
4	njiva	krmne	Janževo	Leše 892	787	154057	491535
20	travniki		Maučevo	Suhi vrh 806	28/1	159964	493133
21	visoka preža	drevesna	Močnik	Šentanel 874	116/1	158078	491615
56	solnica	deblo	Marin	Šentanel 874	191/1	158209	490874
57	krmišče	jasli	Marin	Šentanel 874	191/1	158209	490874
129	visoka preža	prostostoječa odprta	Libnik	Breznica 876	110/2	157360	493930

Lokacija, krajno ime ali mikrolokacija (ime domačije, travnika, potoka, cestnega odseka ...) – po tem podatku za iskalnikom iščemo objekt ali skupino objektov na določeni domačiji ..., ime in številka K.O., parcelna številka (oba podatka sta obvezna za vpis v Letni načrt lovišča); mikrolokacija na interaktivnih zemljevidih (GERK, NVATLAS) določamo z geokoordinatama XY.

Adaptacije, obnove, kjer beležimo vsakokratne posege na objektih.

Na podlagi pregledov lahko pridobimo podatke, ki jih v nekem trenutku potrebujemo za pripravo poročil, analiz ali celo-

treba vsem skeptikom že vnaprej povedati, zakaj je modul tako pomemben (glej preglednico):

1. Upravljalci lovišč morajo evidentirati vse naprave in objekte, ki so namenjeni za upravljanje z divjadjo in loviščem. Verjamem, da imajo lovske družine evidence objektov, natančne ali vsaj približne; zdaj jih prenašamo iz papirnatih v elektronsko obliko, zagotovimo trajnost podatkov in jih uporabljamo za različne, dogovorjene namene (letne načrte lovišč, letne popise - inventure, preglednost lokacij na interaktivnih zemljevidih, slojnicah GERK ...). Vzpostavljen register lovskih objektov bo v naslednjih letih treba le dopol-

in ne nazadnje, kolikšna je vrednost takih objektov. V to nas pričujejo razprave o naslednjih koncesijah, zato bodo že zgrajeni objekti in njihovo vzdrževanje še kako pomemben argument pri podeljevanju druge koncesije.

3. Pripravljene bodo podlage za načrtovanje in realizacijo biomediorativnih in biotehniških ukrepov v lovišču, kar je predvideno s IV. fazo.

4. Možnost popisa objektov, ki niso namenjeni za upravljanje z loviščem (zbiralnice in hladilnice za uplenjeno divjad, strelišča, oprema ...), za redne letne popise - inventure, vendar to po dogovoru in odločitvi pozneje.

5. Še enkrat je treba poudariti:

10. srečanje lovskih mojstrov in lovskih čuvajev ZLD Notranjske - Cerknica

Lani, v začetku avgusta, se je Iniciativni odbor Sekcije lovskih mojstrov in lovskih čuvajev ZLD Notranjske - Cerknica sestel v Zelšah v lovskem domu LD Cerknica. Tam smo se po uvodni seznantitvi z delovanjem sekcije in pregledu dosedanjih srečanj dogovorili o organizaciji pomembnega 10. srečanja, ki naj bi bilo pod okriljem LD Cerknica. Ob tej priložnosti smo opazi-

li, da posamezne LD niso neobveščene o delovanju naše sekcije. Poleg koordinatorev iz posameznih LD so bili med nami tudi starešina LD Cerknica in nekaj članov njihovega UO. Samemu posvetu je svojo vrednost dodal tudi novi predsednik sveta za izobraževanje pri naši območni lovski zvezi, **Franč Koščak**.

Srečanje LM in LČ je bilo 8. 9. 2007 v lovskem domu LD Cerknica v Zelšah pod budno taktirko **Antona Opeke**, starešine omenjene LD, lovskih čuvajev, lovskih mojstrov in še nekaj požrtvovalnih posameznikov, ki so s svojo nesebično pomočjo pripomogli h kakovostnemu seminarju.

Program je bil tudi tokrat dobro zasnovan in izpeljan, tako kot se spodobi za tako srečanje. V uvodu nas je z dobrodoščico pozdravil starešina gostiteljske LD in nam zaželel uspešen izobraževalni del ter pozval predsednika ZLD Notranjske **Eda Lenarčiča**, da je prevzel besedo. Spregovoril nam je o pomenu takšnega strokovnega druženja za ZLD Notranjske, obenem pa nam je izrekel tudi nekaj spodbudnih besed in mnenj v premislek. Tudi pozneje je sodeloval v razgovoru in odgovarjal na določena vprašanja, ki so se nanašala na delovanje ZLD Notranjske v prihodnje. Za njim je dobila besedo mag. **Nataša Oven**, ki nam je kot pravnica in generalna sekretarka LZS povedala nekaj misli in oceno, kako se izvaja lovski zakon, kako potekajo povezovanja lovskih druženj v OZUL, kdaj naj bi naposled že dobili koncesije, o nujnostih in koristih povezovanja LD v okviru LZS. Beseda je bila tudi o območnih lovskih zvezah, ki naj bi nemoteno delovale tudi vnaprej, morda s kakšno spremembo, vendar je marsikaj odvisno tudi od odločitev v LD. Nadalje nam je spregovorila o aktivnostih organov LZS pri reševanju amandmajev na zdajšnji lovski zakon, posebno še glede trajanja prve koncesijske dobe, o kateri je bilo veliko besed v vseh medijih. Na koncu je odgovorila na marsikatero vprašanje o organiziranosti LZS, o možnostih spremembe zakona za uveljavitev čim daljšega koncesijskega obdobja ter o stališčih, ki jih zastopa tudi sama kot lovka in pravnica.

Po krajšem premoru je besedo dobil povabljeni veterinarski strokovnjak **Tomaž Skrbinšek** in nam predstavil raziskovalni projekt genetskih raziskav pri medvedu. Predavanje je bilo zelo za-

nimivo, saj nam je na poljuden način opisal pomen raziskav za znanstvene raziskave, posledično pa tudi za nas, lovce. Opisal je že opravljeno dosedanje delo in nas pozval k čim aktivnejšemu zbiranju medvedjih iztrebkov, ki so potrebni za raziskave. O tem je že pisal v glasilu Lovec, zato zadev ne bom ponavljal. Obljubil pa je, da se je z urednikom dogovoril, da bo vse rezultate objavljali sproti. V razpravi nam je rad odgovoril prav na vsa vprašanja. Kot nelovec nam je glede še nedoločene koncesijske dobe, ki nas je mučila, v razmislek povedal svoje mnenje. Menil je namreč, da z vidika gojitve in varstva divjadi lovci ne bi smeli privoliti v koncesijsko dobo 10 let; po njegovem mnenju je prekratka celo 20-letna. Če se bo uresničilo, za kar se zavzemajo nekateri v državnem zboru, bomo lahko praznovali samo še 110-letnico (dvomi o 120-letnici) organiziranega slovenskega lovstva, je bil prepričan. Tako menijo mnogi naravovarstveniki in biologi ki niso lovci, je še dodal. Dokaz za to nam je lahko že naša južna sosedka Hrvaška, v kateri so denar in interes posameznikov

prevladali pred gojitvijo in varstvom narave.

Po končanem predavanju je sledila še potrditev novega predsednika sekcije lovskih čuvajev in lovskih mojstrov ZLD Notranjske. To je postal **Benjamin Jurca** iz LD Cerknica. Starešina gostiteljske LD nas je na koncu povabil na družabni del srečanja, ki smo ga popestrili s srečelovom, streljanjem v »skrito« tarčo, merjenjem pršuta in balinanjem. Bilo je res pestro in prijetno. A da z našega srečanja ne bi odšli brez spominkov, so nam organizatorji razdelili kape z lovskim motivom in DVD o Notranjskem parku.

Ob našem jubilejnim, 10. srečanju velja vsa zahvala lovcem LD Cerknica, ki so poskrbeli za naše udobje, vsem predavateljem, posebno še **Blažu Kržetu**, ki je na srečanju povedal tudi nekatera stališča glede delovanja LZS in o pomenu projekta genetske raziskave našega medveda. Blaž, ki je bil že večkrat naš predavatelj, se je vedno rad odzval našemu vabilu, za kar se mu na tem mestu zahvaljujemo. Da je sekcija izbrala pravo pot, je razvidno tudi iz tega, da se število

slušateljev povečuje iz leta v leto, saj je 10. srečanje preseglo naša pričakovanja, obenem pa nam vtilo nov navdih in voljo za organizacijo naslednjih srečanj. Novemu vodstvu sekcije želim vsaj tako dobro udeležbo, kot smo je bili deležni doslej, saj brez takšnih lovcev ni uspešnih dopolnilnih, strokovnih izobraževanj in družabnih tovrstnih srečanj.

Pavel Nared

Deset let sekcije lovskih čuvajev in lovskih mojstrov ZLD Notranjske

Prvi tečaj za lovske čuvaje pri ZLD Notranjske je bil organiziran leta 1979 v prostorih OŠ Notranjski odred v Cerknici. Takrat je tečaj obiskovalo 31 slušateljev, od katerih jih je izpit uspešno opravilo 28. V poznejših letih je nekaj posameznikov uspešno opravilo tudi dopisno šolo za lovske tehnike v Ljubljani, ki jo je organizirala LZS. V osemdesetih letih je nekaj članov naše ZLD v drugih območnih lovskih zvezah opravilo lovskočuvajski tečaj; večinoma na svoje stroške. Ker se je članstvo spreminjalo in je bilo med člani posameznih druženj precej zanimanja za dodatno izobraževanje in pridobitev naziva lovski čuvaj, sta leta 1995 ZLD Notranjske in LZS organizirali drugi tečaj na območju naše zveze. Tečaj je potekal v Osnovni šoli Jožeta Krajca na Rakeku, udeležilo pa se ga je kar 41 slušateljev, od katerih so tudi vsi uspešno opravili izpit za lovske čuvaje. Leta 2005 je bil organiziran še tretji tečaj, ki je potekal v sejni sobi na policijski postaji v Cerknici, udeležilo pa se ga je 20 slušateljev iz naše ZLD. Vsi so si uspešno pridobili naziv lovski čuvaj. Med drugim in tretjim tečajem je LZS organizirala dopisno šolo za lovskega tehnika. Takrat so se po novem lovskem zakonu tudi v lovski tehniki preimenovali v lovske mojstre.

Določeni člani iz vseh LD naše lovske zveze so menili, da je pomembno, da se dodatno neprestano izobražujejo. Ker je nastala določena praznina pri dodatnem izobraževanju članstva, se je na pobudo lovskih čuvajev iz LD Begunje leta 1997 oblikoval iniciativni odbor poznejše *Sekcije lovskih mojstrov in lovskih čuvajev ZLD Notranjske* pod »okriljem« sveta ZLD N za izo-

Predavateljski aktiv na 10., jubilejnim srečanju LM in LČ Notranjske

Skupinski posnetek udeležencev 10. srečanja članov sekcije lovskih mojstrov in lovskih čuvajev ZLD Notranjske - Cerknica

Foto: P. Nared

Foto: P. Nared

Foto: T. Trebar

braževanje. Pri prvem srečanju je nastalo kar nekaj nesoglasij med iniciativnim odborom in svetom za izobraževanje. V reševanje nesoglasij se je vključil takratni predsednik LZS IN ZLD Notranjske inž. **Jože Strle**. Tako je iniciativni odbor leta 1998 ob veliki podpori LD Begunje in takratnega vodstva ZLD organiziral prvo srečanje lovskih tehnikov / pozneje mojstrov (LM) in lovskih čuvajev (LČ) v Begunjah. Na tistem srečanju so uradno ustanovili sekcijo pod pokroviteljstvom sveta ZLD za izobraževanje in je tako dobila svojega koordinatorskega med svetom in sekcijo oziroma predsednika sekcije.

Na prvem srečanju smo se domenili o ciljih sekcije, ki naj temeljijo na sprotne izobraževanju, in se vsi strinjali glede pomena izobraževanja kot o nujnosti zdajšnjega časa. Naša srečanja se financirajo s prispevki udeležencev, sponzorjev in sredstev sveta za izobraževanje. Prvo in drugo srečanje sta bili v organizacijskem pomenu dokaj zahtevni, saj so bili to naši prvi koraki, ki so se pri naslednjih srečanjih sprostil v dobili tudi osnove za organizacijo pa tudi financiranje. Tretje srečanje je podprla že naša območna lovska zveza oziroma njen svet za izobraževanje, saj se je prav ta sekcija

dokazala kot pomemben člen pri dodatnem izobraževanju članstva. Ime sekcije ne pomeni, da je izobraževanje namenjeno samo LM in LČ. Zato je sekcija v svoje vrste povabila tudi starešine in gospodarje LD, ki niso člani LM ali LČ. Pa ne da bi zapostavljal druge člane LD naše lovske zveze, vendar bi bila še širša organizacija in izvedba takega izobraževanja preveč zahtevna naloga. Vsekakor bi moral svet za izobraževanje proučiti tudi to problematiko in ugotoviti željo in potrebo preostalega članstva po dodatnem sprotne izobraževanju in potrebi organizacije raznih predavanj. Le kakovostna predavanja so pomemben ključ pri uspešnem strokovnem srečanju. Menim, da je prav to uspelo naši sekciji. Zato velja na tem mestu zahvala vsem predavateljem, ki so prisluhnili našim željam in se za to tudi posebej pripravili ter za njihove kakovostne referate in predavanja.

Ob 10-letnici sekcije lahko napišem, da je iniciativni odbor dosegel svoj zeleni cilj v dobro vseh slušateljev, saj je sekcija zaživela v polnem pomenu. Delo temelji na izobraževanju, druženju in ohranjanju lovske kulture. Delujemo strpno, v dobro vseh udeležencev izobraževalnih srečanj, v skladu s programom izobraževanja sveta ZLD za izobra-

ževanje. Tako sekcija lahko daje zgled tudi drugim območnim zvezam za podobno organiziranost, če bi to želeli oziroma je še nimajo.

Da lahko pišem o jubileju, velja zahvala vsem predstavnikom iniciativnega odbora (imen ne bom omenjal), posameznim družinam za tvorno sodelovanje in predstavljanje sekcije, vsem mojstrom in lovskim čuvajem, ki se redno udeležijo vsakega srečanja in tako poudarjajo smisel druženja ter organizatorjem povrnejo ves trud s svojo številčno udeležbo. Iskreno se zahvaljujemo vodstvu ZLD Notranjske in svetu za izobraževanje, ki sta nam izdatno pomagala po drugem srečanju, vsem dosedanjim in prihodnjim predavateljem, ki so si vzeli čas in si ga bodo še vzeli za naša srečanja. Prav tako jim velja iskrena zahvala, saj so s svojimi predavanji pritegnili v povprečju 54,7 slušatelja na srečanje, v kar pa niso bili vštet člani organizacije posameznega srečanja. V odstotkih je to kar 68,7 % vseh LM in LČ pri naši zvezi. Na koncu hvala vsem LD, ki so bile organizatorke srečanj. Ob predaji vodenja sekcije želimo novemu vodstvu veliko uspehov pri nadaljnjem delu in si želimo, da bomo lahko še prebirali poročila o aktivnosti sekcije.

Pavel Nared

Pregled odstrela in izgub divjadi v Slovenskogoriškem LUO

Slovenskogoriško lovsko upravljalno območje (LUO) zajema lovišča 24 LD: Benedikt, Lenart, Sv. Jurij v Slov. goricah, Dobrava, Sv. Ana v Slov. goricah, Voličina, Velka, Paloma Sladki vrh, Šentilj, Jakob, Kungota, Pesnica - Jarenina, Pernica, Duplek, Malečnik - Košaki, Cigonca, Črešnjevce, Laporje, Polskava, Rače, Starše, Pobrežje - Miklavž, Kamnica in lovišče LZ Maribor (fazanerija Vurberk). Glavna vrsta divjadi v loviščih, kjer so zelo podobne naravne razmere, je srnjad. Mala poljska divjad, kot sta predvsem fazan in poljski zajec, je sicer prisotna, vendar pri odstrelu v večini lovišč ne pomeni pomembnejšega deleža.

Letni pregled odstrela in izgub divjadi v Slovenskogoriškem LUO za **leto 2007** smo v skladu z veljavnim pravilnikom že drugo leto zapored opravili v prostorih Osnovne šole Lenart, ki nam gostoljubno nudi primeren prostor in računalniško opremo z internetno povezavo, kar je nujno potrebno za izvedbo takšnega pregleda.

S pregleda odstrela srnjadi LD Voličina

Značilnost letošnjega pregleda lanskega odstrela in izgub, ki je bil organiziran v soboto, 19. 1. 2008, je, da so LD izredno vestno in dosledno vnesle podatke v računalniški program *Lisjak*, ki omogoča na enoten način dober vpogled, primerjavo in tudi obdelavo podatkov za sleherno lovišče. Kot kaže, se je tak način

nost in kakovost odstrela s pravilno pripravljenimi trofejami.

Zato člani komisije za pregled in oceno odstrela ter izgub divjadi nismo imeli veliko težav s sprotimi popravki podatkov. Tako smo skupaj s predstavniki posameznih lovišč podpisali končne zapisnike, ki pravzaprav potrjujejo, da so odstrela in izgube

Zavoda za gozdove (**Martin Krajnc** in **Ivan Pogač**) in člana omenjene komisije, še drugi pomembni gostje: predsednik LZ Maribor **Branko Kurnik**, predstavnik MKGP - vodja sektorja za lovstvo **Urška Srnc** ter območni inšpektor za lovstvo **Bojan Kotnik**.

Odstrel in izgube divjadi v Slovenskogoriškem LUO v letu 2007:

Divjad	Odstrel in izgube
Srnjad	2.548
(od tega 24,8 % izgub)	
Divji prašič	5
Lisica	519
Jazbec	28
Kuna belica	95
Kuna zlatica	4
Poljski zajec	349
Fazan	1.228
Raca mlakarica	289

Franci Ornik,
predsednik Komisije za pregled
in oceno odstrela in izgub divjadi
za Slovenskogoriško LUO

Poročilo o podpori peticiji

Lovski fevdalizem na pohodu

Lovcem in drugi javnosti na kratko poročamo o podpori peticiji proti radikalnim spremembam Zakona o divjadi in lovstvu iz leta 2004, kar bi po našem mnenju pomenilo vračanje v že zdavnaj preživeto obdobje, ko je bila lovna pravica vezana na lastnino zemljišča. Peticijo smo poslali za objavo v glasilo *Lovec*, podpise podpore pa smo zbirali na Ekološkem forumu LDS. Poročilo še ni dokončno, ker podpisi podpore še vedno prihajajo. Obvezujemo se, da bomo dokončno poročilo natiskali v posebni publikaciji, v kateri bodo objavljena tudi številna mnenja, stališča in komentarji, ki so nam jih posredovali v pisni obliki lovci ter drugi občani.

Odziv med lovci in drugimi je bil izjemno velik in tako močan, da tega ob prejšnji pasivnosti Lovski zveze Slovenije nismo niti pričakovali. Rezultati dajejo ob stoletnici slovenskega lovstva močno oporo in usmeritev vodstvu Lovski zveze Slovenije, da s svojim jasnim konceptom in programom odločneje nastopa v strokovni, politični in splošni javnosti, pa tudi pri urejanju razmer v lastni organizaciji. Ob takih rezultatih, ki jih kaže javna podpora peticiji, se vodstva na vseh nivojih ne morejo in ne

smejo več sprenevedati. V lovski organizaciji se morata končati zavajanje in zmeda! Za to so odgovorna vodstva na vseh nivojih, od vsake lovske družine do Lovski zveze Slovenije, in nihče drug.

Ob tem je morda treba še komu pojasniti, da bi lahko dal tako ali podobno pobudo vsak član slovenske lovske organizacije, ne glede na to, kakšen je njegov svetovni nazor, kakšen status in položaj ima v lovstvu in v naši družbi. Ob tem tudi ni pomembno in se ni treba opredeljevati do političnih strank, saj bi bil pobudnik lahko simpatizer ali član vsake politične stranke. To so tudi načela, ki so vgrajena v Etični kodeks slovenskih lovcev, ki smo ga sprejeli z Zapisrgo in podpisom, zato tudi obvezuje vse člane. Še več, ne samo vsak lovec, tako pobudo bi lahko dal tudi vsak naš državljan, ker smo v demokratični družbi. Res pa je, da smo pričakovali odziv in podobne akcije ob predlaganih in škodljivih spremembah zakona predvsem od številnih funkcionarjev, ki se prištevajo med vodstvo slovenske lovske organizacije: več kot štiristo starešin lovske družin, vsa vodstva območnih lovske zvez in lovskoupravljaljskih območij, upravni in nadzorni odbor ter predsednik Lovski zveze Slovenije. Vendar se to ni zgodilo, zato sem podpisal poziv sam kot član Lovski družine Predgrad in s tem tudi kot član Lovski zveze Slovenije.

Povsem nepomembno je, kje so se zbirali podpisi za podporo peticiji, saj so to le obsežna in zahtevna tehnična opravila, ki pa so nujna zaradi verodostojnosti postopka in dokazil, zato morajo biti take zadeve tudi skrbno dokumentirane in arhivirane. Naj se ob tej priložnosti zahvalim za vso pomoč predsedniku Ekološkega foruma mag. Božidarju Flajšmanu, ki je že več let častni član Lovski družine Metlika, da je sprejemal in urejal tako obsežno pošto ter odgovarjal na številna vprašanja, ker sam tega gotovo ne bi zmoget.

Po zbranih podatkih do decembra 2007 so bili rezultati naslednji:

– Dotlej je podporo peticiji podpisalo 152 lovske družin z vsemi svojimi člani ter več kot 6.000 posameznikov.

– Upravni odbor Zveze lovske družin Gorenjske je na svoji seji 18. 10. 2007 sprejel sklep, da je peticijo podprlo 25 lovske družin, kar je 1.387 gorenjskih lovcev.

Foto: F. Ornik

Komisija za pregled in oceno odstrela ter izgub divjadi za Slovenskogoriško LUO: pripravniki Franc Štandeker, Franci Ornik, Ivan Pogač, pripravnica Mihaela Martinšek, Bojan Kotnik (lovski inšpektor), Ivan Partlič, Otmar Lavuger, Janez Pešl, Franc Košir, Dušan Rosenfeld, Miroslav Bauman in Franc Oman

vodenja evidenc odstrela in izgub zdaj »dobro prijel« kljub začetnim težavam, saj v nekaterih LD preprosto ni bilo lahko najti člana, ki je bil usposobljen za tovrstno delo z računalnikom in ki ima povrhu vsega tudi smisel, voljo ter potreben čas. Tudi priprava dokaznega gradiva o odstrela (pripravljenih trofejah in čeljustih) je bila zadovoljiva, saj so LD natančno izkazale številč-

divjadi pravilno evidentirani ter razvrščeni v ustrezne spolne in starostne kategorije. Za to imajo v LD največ zaslug vestni gospodarji LD. Komisija je na posamezne, resnici na ljubo redke pomanjkljivosti opozorila in izrazil željo, da bi bil pregled za leto 2008 še bolj urejen in pregleden.

Pomembnega strokovnega srečanja lovcev so se pri Lenartu udeležili, poleg predstavnikov

– Ob proslavi stoletnice slovenskega lovstva je pred Cankarjevimi domom 27. 10. 2007 podpisalo peticijo 618 lovcev.

– Peticijo je podprla Savinjsko-Kozjanska ZLD – Celje, Zveza lovskih družin Ptuj – Ormož s 1.040 člani, Zveza lovskih družin Zasavje s 1.048 člani, Lovska zveza Gornje Posočje s 412 podpisi.

– Med drugimi so peticijo prvi podpisali: mag. Božidar Flajšman, dr. Dušan Plut, dr. Boris Kryštufek, dr. Ivan Kos, mag. Janez Črnač, mag. Romana Erhatic Širnik, dr. Miha Adamič, dr. Peter Kruljc, mag. Borut Sajovic, Bojan Lepičnik, dr. Boris Vezjak, Jožef Školjč, Niko Rainer, Boris Leskovic, Milan Cajner, Ciril Štrumbelj, Marko Jonozovič, dr. Marijan Kotar, dr. Boštjan Pokorny, Blaž Krže, dr. Andrej Bidovec, Miha Marenče, dr. Darko Štrajn, Sandi Šavli, Ivan Malešič, Anton Anderlič, Ljubo Gerič, Aleš Gulič, mag. Nataša Oven, Sely de Brea Šubic, Bruno Skumavc, Marijan Likar. (Seznam podpisnikov je interesantom na vpogled tudi v uredništvu glasila Lovec.)

Na podlagi tega lahko zaključimo:

- Število zbranih podpisov v podporo peticiji *Lovski fevdalizem na pohodu* dokazuje, da večina slovenskih lovcev in velik del javnosti podpira zdajšnje ureditev našega lovstva, ki je določena v Zakonu o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 46/2004). Zato podpisniki peticije zahtevajo, da Vlada RS spoštuje pravni red in uresničuje veljavni zakon.

- Slovenski lovci zahtevajo spoštovanje odločbe Ustavnega sodišča RS, ki je obravnavalo številne pritožbe in zahtevke za presojo ustavnosti sedanjega Zakona o divjadi in lovstvu. Večina se nikakor ne strinja, da bi bila lovna pravica vezana na lastnino zemljišč in gozdov, kar so zahtevale daleč največjega gozdnega veleposestnika – Rimskokatoliške cerkve, seveda pa tudi drugih (vele)posestnikov.

- Vodstvo Lovske zveze Slovenije mora zagovarjati in braniti zdajšnji koncept ureditve slovenskega lovstva in združevanje članov v svojo organizacijo – Lovsko zvezo Slovenije, ki je naravovarstvena, nevladna in nepolitična organizacija.

- Lovska zveza Slovenije mora čim prej pripraviti in sprejeti koncept razvoja in program za uresničevanje tega razvoja. Samo to bo lahko realna in trdna podla-

ga za presojo v političnih strankah za podporo ali na drugi strani za nasprotovanje takemu konceptu razvoja.

- Samo na podlagi jasnega koncepta razvoja in programa lahko Lovska zveza Slovenije pričakuje in tudi pridobi prave zaveznike, ki jih potrebuje v javnosti, političnih strankah in gibanjih, med poslanci v Državnem zboru RS ter pri nevladnih organizacijah.

- Slovenska lovška organizacija mora v javnosti redno predstavljati svojo novo vlogo pri varstvu narave in okolja, kar je aktivno varstvo vseh vrst prostoživečih divjih živali, ki so odvisne predvsem od svojega naravnega življenjskega prostora.

- Nedvomno je rezultat peticije, da smo vsaj zaenkrat preprečili sprejem škodljivih sprememb Zakona o divjadi in lovstvu, ki so bile že predložene Državnemu zboru RS.

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so podprli peticijo ter tako izkazali pripadnost vrednotam naše stoletne lovske tradicije, naši etiki in lovski kulturi! Lahko bi zaključili s prirejenimi stihmi našega velikega poeta: *Lovec, veš svoj dolg?* Povej resnico za današnjo rabo, vsi jo bomo povzeli za tabo!

Želim vam uspešno delo, dobro počutje v naši naravi ter dober pogled.

Janez Črnač

Tudi v Novem mestu proslavili 100-letnico lovstva

Stoletnico uspešnega delovanja lovske organizacije v Sloveniji je **Zveza lovskih družin Novo mesto**, ki ji uspešno predseduje **Miha Božič**, proslavila na slovesnosti v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu. Prireditve je pripravil neutrudni sekretar ZLD Novo mesto **Stane Gabrijel**, vodil pa jo je priznani dolenski voditelj **Slavko Podboj**. Prireditve, ki so jo s svojo prisotnostjo obeležili župani dolenskih občin, med njimi **Alojz Muhič**, župan Mestne občine Novo mesto, številni občani in lovci, člani osemnajstih lovskih družin, ki so vključene v to območno lovsko zvezo, je počastil Orkester slovenske policije pod taktirko **Tomaža Kmetiča**. Proslavo so naznanile slavnostne fanfare zbora dolenskih rogov.

Slavnostni govornik **Miha Božič** je v svojem nagovoru opisal slavno, a včasih tudi trnovo pot slovenskih lovcev od leta 1907, ko je bil v Ljubljani ustanovljen Slovenski lovski klub, pot ustanovitve Slovenskega lovskega društva leta 1909, pa do današnjih dni, ki lovsko organizacijo uvrščamo med vidne naravovar-

tiral **Brane Praznik**, bolj znan kot igralec, ki upodablja lik Krjavlja. Na prireditvi je nastopil tudi **Marko Kobal**, operni solist, ki ga je na citrah spremljal **Tomaž Plahutnik**.

ZLD Novo mesto je zaslužnim lovcem podelila priznanja; med njimi velja omeniti gospodarstvenika in lovskega tovariša **Ja-**

Slavnostni govornik **Miha Božič**, predsednik ZLD Novo mesto, je v svojem govoru opisal pot slovenskih lovcev.

Med nagradjenimi je bil tudi novinar **Tone Gošnik** (prvi z leve), ki je odkril ljudskega pesnika **Andoljška**, avtorja lovske pesmi.

stvene organizacije civilne družbe. O pomenu Lovske zveze Slovenije je spregovoril tedanji predsednik **Bogdan Mahne**. Zanimivost večera je bilo razkritje lovske pesmi doslej malo znanega ljudskega pesnika **Janeza Andoljška**, ki je napisal zbirko iskrivih lovske pesmi. Da slednje niso šle v pozabo, je zaslužen **Tone Gošnik**, znani dolenski novinar in publicist. Gošnik se je predavnimi leti srečal z izjemnim talentom pesnika **Andoljška**, zato je poskrbel, da so se ohranili zapisi njegovih pesniških vrednot, s katerimi je plastično prikazal domačo »jago« in lovce iz trebanjske Velike Loke ter njene okolice. Ob tej priložnosti je novomeška ZLD založila zbirko **Andoljškovih lovske pesmi**, ki jih je na prireditvi doživeto reci-

neza Bulca, sina znamenitega dolenskega lovca in zaslužnega politika **Franja Bulca**, nestorja dolenskih lovcev. Udeležence lovske prireditve je navdušil koncert Policijskega orkestra. Po končani proslavi so se lovci in njihovi prijatelji poveselili na zakuski v avli kulturnega centra. Obudili so stara prijateljstva in oživele so lovske zgodbe, na trenutke – v lovske zanesenosti – so jih popestrili tudi z lovsko latinščino. Proslava je znova dokazala, da so še vedno žive ideje Franca Hribarja in Ivana Lovrenčiča o lovske poslanstvu in da niso zale v pozabo. Naloge in poslanstvo LZS ter njenih članov ostajajo varstvo, zaščita in lov divjadi na načelih prostovoljnosti in trajnostne rabe.

Bojan Avbar

Del udeležencev na tečaju za mentorje lovskim pripravnikom iz Koroške LZ

Lovske družine Koroške lovске zveze bogatejše za 52 mentorje

Koroška lovška zveza (KLZ) je lani decembra glede na predhodni razpis organizirala in izpeljala tečaj za mentorje lovskim pripravnikom. Odziv LD na razpis je bil presenetljiv, saj se je prijavilo kar 68 kandidatov. To pa je bilo preveč kandidatov za en tečaj, zato ga je zveza organizirala v dveh skupinah.

Zanimivost tečaja je prav gotovo v tem, da ga je obiskovalo tudi 16 lovcev, ki so tečaj za mentorja lovskim pripravnikom obiskovali že pred leti. Povedali so, da so prišli na ta tečaj samo zato, da bi si obnovili znanje ter se seznanili z vsemi novostmi, ki jih je na to področje prinesla nova zakonodaja. Le-teh je kar veliko in tudi mesto mentorja je uzakonjeno v Zakonu o divjadi in lovstvu, pa tudi v vseh drugih podzakonskih aktih. To je nedvomno hvalevreden primer, saj kaže, da imajo taki mentorji v svoji LD pravičen in odgovoren odnos do dela z lovskim pripravnikom.

Novi kandidati za mentorje lovskim pripravnikom so prva generacija v Sloveniji, ki so morali po sklepu komisije LZS za izobraževanje opraviti preizkus pridobljenega znanja, ki je vseboval tudi skromno preverjanje splošnega lovskega znanja. Preverjanje je opravljalo 52 kandidatov po enem tednu od predavanja. Tematika na preverjanju znanja je bila sestavljena iz treh vsebinskih sklopov, in sicer: mentor in njegovo delo; metode mentorjevega dela (snov je iz vsebine predavanj) ter preverja-

nje mentorjevega splošnega lovskega znanja, ki je v glavnem zajemalo temeljna praktična vprašanja iz lovске zakonodaje.

Kot predavatelj in ocenjevalec prikazanega znanja lahko ocenim, da je večina od njih pokazala zelo solidno znanje, kar pome-

ni, da so LD pri KLZ pridobile kar lepo število prepotrebnih novih in usposobljenih mentorjev novim lovskim pripravnikom. Vsem čestitam!

Branko Vasa

Državno prvenstvo LZS za veterane

Komisija LZS za strelstvo je lani razpisala že 13. Državno prvenstvo LZS za veterane, ki je bilo 8. septembra v Kunšperku. Na prvenstvu, ki je bilo že drugič na tistem koncu Slovenije, se je zbralo veliko udeležencev, kar kaže, da je zanimanje med veterani naše lovске organizacije za strelska tekmovanja še veliko, predvsem zaradi dejstva, da člani lahko tekmujejo in merijo strelske moči v svoji »veteranski« kategoriji. To potrjuje tudi pravilnost odločitve Komisije za strelstvo pri LZS, ki je takšno tekmovanje uvrstila v

redni program vsakoletnih državnih prvenstev LZS v streljanju.

Tekmovanje se je začelo ob 9.30 z otvoritveno slovesnostjo, kjer so udeležence prvenstva pozdravili župan Bistrice ob Sotli, predstavnik LZS Mitja Kersnik in predsednik Komisije za lovsko strelstvo Brane Kurnik.

Tekmovanje je potekalo na zelo dobro pripravljenih streliščih, v lepem naravnem okolju in

REZULTATI Državnega prvenstva za veterane (8. 9. 2007):

KOMBINACIJA

EKIPNO:	točk
1. ZLD GORENJSKE	547
1. T. ZUPAN (ZGS)	191
2. SK ZLD CELJE	539
3. ZLD POSAVJE	533
4. LZ KOROŠKE	531
5. ZLD KOČEVJE	517
6. ZLD LJUBLJANA	492

POSAMEZNO:

	točk
1. T. ZUPAN (ZGS)	191
2. P. SLATNAR (Gorenjska)	191
3. K. CIZEJ (Celje)	191
4. I. CURL (Kočevje)	188
5. T. MARKIČ (Gorenjska)	187
6. S. IVANŠEK (Celje)	183

GLINASTI GOLOBI

EKIPNO:	točk
1. ZLD GORENJSKE	264
2. SK ZLD CELJE	258
3. LZ KOROŠKE	252
4. ZLD POSAVJE	246
5. ZLD BELE KRAJINE	238
6. ZLD KOČEVJE	232

POSAMEZNO:

	točk
1. K. CIZEJ (Celje)	196
2. T. ZUPAN (ZGS)	192
3. P. SLATNAR (Gorenjska)	192
4. S. ŽNIDARIČ (Prlekija)	188
5. T. MARKIČ (Gorenjska)	184
6. I. CURL (Kočevje)	180

MK PUŠKA

EKIPNO:	točk
1. ZLD POSAVJE	287
2. ZLD KOČEVJE	285
3. ZLD LJUBLJANA	284
4. ZLD GORENJSKA	283
5. SKZLD CELJE	281
6. LZ KOROŠKA	279

POSAMEZNO:

	točk
1. I. CURL (Kočevje)	198
2. A. MIKLOŽIČ (Koroška)	194
3. T. ORŠANIČ (Posavje)	193
4. K. INGOLIČ (Maribor)	191
5. F. PLANINC (Ljubljana)	190
6. S. KLEMEN (Ljubljana)	184

Brane Kurnik

Zmagovalne ekipe strelcev veteranov.

Najboljši strelci veterani v kombinaciji: (od leve) Peter Slatnar, Anton Zupan in Karol Cizej

tudi v zelo lepem vremenu, zato je bilo vzdušje vseh sodelujočih izjemno.

Po končanem tekmovanju so najboljšim podelili pokale in nagrade, udeleženci pa so bili enotnega mnenja: »Dobimo se tudi prihodnje leto!«

B. Kurnik

60 let LD Kras - Dutovlje

Leta 1947 je osem lovcev podpisalo in odposlalo prošnjo na Ministrstvo za notranje zadeve za registracijo ustanovljene **Lovske družine Kras - Dutovlje**.

Lovišče meri 6.300 ha, od tega je 5.000 ha lovne površine. Meje lovišča se niso veliko spreminjale, tako da je bila velikost lovišča tudi ob ustanovitvi LD skoraj enaka zdajšnji.

Vse obdobje dobro sodelujemo z vsemi sosednjimi LD. Na zahodu lovišča poteka meja z LD Dolce - Komen, na severu z LD Štanjel in LD Vrhe - Vrabče, na vzhodu z LD Raša - Štorje, na jugu z LD Tabor - Sežana in po meji z Republiko Italijo. Enkrat na leto ob našem prazniku priredimo srečanje s predstavniki vseh sosednjih LD in predstavniki zamejskega Društva slovenskih lovcev Furlanije-Juljske krajine - Doberdob. V zimskem lovnem obdobju prirejamo tudi skupne love. Zelo dobro sodelujemo z vsemi vaškimi skupnostmi in jim po potrebi in v mejah naših možnosti priskočimo na pomoč.

Zdaj šteje naša lovska družina 64 članov. Povprečna starost članov je 52,3 leta.

Na Krasu so začeli ledino lovstva orati v zelo težkih razmerah, saj sta obe vojni pustili velik pečat na ljudeh in v naravi. Lovna divjad so bili fazani, jerebice, katorne in poljski zajec, srnjadi pa je bilo sprva zelo malo. Da bi divjad imela dobre razmere za življenje in obstanek, so lovci začeli s trdim, vestnim in poštenim delom spreminjati življenjske razmere v prid divjadi. Kraševci so bili povečini kmetje in so obdelovali sleherno ped zemlje. Mladina je postopno dobivala zaposlitev, življenjske razmere ljudi so se začele spreminjati; opuščati so začeli obdelovalne površine. Manjšalo se je število živine na kmetijah, s tem pa se je začelo intenzivno zaraščanje kmetijskih površin. To je najbolj

Štirinšestdesetčlanski kolektiv LD Kras - Dutovlje je lani proslavil svojo 60-letnico.

občutila mala divjad, ki je je bilo do takrat največ, začela pa se je povečevati številčnost srnjadi, ki so se ji izboljševale življenjske razmere. Da bi omilili izpad lova na malo divjad, so lovci v Tomaju zgradili izpust za fazane. Na leto so v lovišče izpustili okrog 100 fazanov, vendar se tudi to ni izkazalo; lovišče se je še vedno preveč zaraščalo in krčil se je značilen prostor za malo divjad.

Nastalim spremembam v naravi smo se morali prilagoditi tudi lovci: znali smo prisluhniti naravi in divjadi, kar je na Krasu še posebno pomembno v hudih sušnih obdobjih, ko ni vode. Da divjad ne bi občutila posledic suše, smo lovci zgradili 20 napajališč. Škoda od divjadi se je začela, ko se je na našem območju pojavila velika divjad - srnjad in divji prašič, v zadnjem času pa tudi jelenjad. Da bi omilili škodo na kmetijskih obdelovalnih površinah, smo pripravili 35 krmnih njiv. Toda kljub trudu se škoda vseeno pojavlja in jo zelo resno obravnavamo. Najbolj zaskrbljujoča je škoda od jelenjadi na vinski trti. S prizadetimi kmeti se trudimo najti skupni jezik in škodo poravnati v zadovoljstvo obojih.

Pri nas ima lovski turizem globoke korenine, saj prvi zapisi izpričujejo, da so tržaški lovci kot lovski turisti malo divjad lovili od leta 1957 naprej. Lovskemu turizmu namenjamo veliko pozornosti in zanj do 10 % letnega odstrela srnjadi.

Pomanjkanje skupnih prostorov je člane spodbudilo, da so leta 1977 sprejeli sklep, da bodo začeli graditi lovsko kočjo; dooločili so lokacijo med Godnjami in Krepljami. S svojim prostovoljnim delom - nekateri so opravili tudi več kot dvesto prostovoljnih ur - in finančnimi pri-

spevki - vsak član je prispeval takratnih 500 din, smo kočjo končali leta 1981 in jo 20. septembra istega leta predali namenu.

Zapis je le skromna predstavitev življenja in dela članov, združenih v Lovsko družino Kras - Dutovlje. Šest desetletij je morda prekratko obdobje, da bi se pohvalili z velikimi uspehi, pa vendar je pomemben temelj, ki nam daje občutek zrelosti in spoznanja, da smo na pravi poti. Želimo si, da bi poslanstvo lahko nadaljevali še naprej in dosegli še vidnejše uspehe.

Bojan Žerjal

60 let LD Trnovo

Letos člani **Lovske družine Trnovo** praznujemo pomemben jubilej; mineva namreč šestdeset let, odkar so naši predhodniki ustanovili trnovsko lovsko družino. Njen rojstni dan smo avgusta 2007 slavnostno praznovali v lovski koči na Devinu. Čeprav nas je domov nekoliko prej,

kot je bilo načrtovano, pregнал dež, nam je prireditev ostala v lepem spominu.

Za divjad v ilirskobistriških gozdovih lovci skrbimo že skoraj stoletje. Prvo lovsko društvo na tem območju je bilo namreč ustanovljeno že leta 1917; le slabo desetletje potem, ko so bili postavljeni temelji organiziranega lovstva na Slovenskem. V tistem času je lovsko društvo delovalo na celotnem območju zdajšnje občine, del pa se je raztezal tudi čez občinske meje. Tako je bilo vse do vojnih časov. Konec 2. svetovne vojne je pomenil tudi preoblikovanje lovskega društva, ki je potekalo skladno z ustanavljanjem in organiziranjem lovske družine (LD) in lovske organizacije na Slovenskem. Novonastala *Lovska družina Ilirska Bistrica* je obstajala le do leta 1947, ko se je razdelila na šest novih, manjših LD, ena izmed njih je bila tudi LD Trnovo, ki vstopa v sedmo desetletje delovanja.

Iz začetne zagnanosti redkih posameznikov je zrasla družina, ki zdaj šteje 89 članov, od tega 3 pripravnike. Trnovski lovci gospodarimo v lovišču, ki presega 6.000 ha, od tega je nelovna le slaba desetina. Pretežni del lovišča je strnjene gozda, v katerem poleg srnjadi, jelenjadi in divjih prašičev živijo tudi številne živalske vrste, tudi velike zveri, kot so rjavi medved, ris, volk, divja mačka, morda celo še divji petelin. Prizadevamo si za ohranitev čim več živalskih vrst in njim primerno življenjsko okolje. Da ne bi bila škoda v gozdu prevelika, z ustreznimi načrtovanimi odstrelom posegamo v posamezne populacije, pri čemer smo še posebno uspešni pri odstrelu velike parkljaste divjadi.

Jubilanti pred svojo lovsko kočjo na Devinu

LD Trnovo je pred desetimi leti, ko je praznovala 50-letnico, prenovila lovsko kočo na Devinu, ki je postala tudi sedež naše LD in kjer smo letos praznovali 60-letnico neprekinjenega delovanja. Ideja o lovski koči, ki bi jo lovci uporabljali za redna srečanja in druge stvari, se je pojavila že v petdesetih letih prejšnjega stoletja. Leta 1965 so tudi odkupili zemljišče zanj. Lovski koči na Devinu je čez dobro desetletje sledila še ena lovsko kočica, Trnovska bajta, ki je pomemben del načrtov za prihodnost. Tudi desetletje, ki je minilo od abrahama, smo preživeli delovno. Prenovi devinske koče je leta 2005 sledila ureditev izkoževalnice v Koritnicah, letos pa smo dokončno uredili še kurišče 'Jurček' na Devinu. Poleg tega naši lovci prijateljsko sodelujejo s pobrateno LD Središče ob Dravi.

Po jubileju se oziramo predvsem v prihodnost. Naš cilj ni zgolj varovanje narave, z usmeritvijo v turizem bomo skušali upoštevati tudi razvojne možnosti prebivalstva. Z odkupom zemljišča v okolici Trnovske bajte in načrtovano postavitvijo vetrnic na Volovji vrbi želimo v čim večji meri izkoristiti naravne danosti. V ospredje postavljamo predvsem mirne dejavnosti, ki niso povezane z velikimi posegi v prostor. Zavedamo se, da je človekov vpliv na naravo vedno občutnejši in bo tak tudi v prihodnje. Zato se bomo trudili, da bo z naravo tudi uravnovešen. Le tako bomo lahko še naprej ohranjali naravno pestrost rastlinskih in živalskih vrst, ki so doma v našem lovišču, tudi v prihodnje.

Andrej Primc,
predsednik LD Trnovo

60 let LD Čatež ob Savi

Slovesnostjo, ki je bila 9. septembra 2006, se je naša LD pridružila mnogim družinam v Sloveniji, ki so že leta 2006 praznovali 60-letnico obstoja. Jubilej je bil tudi lepa priložnost za razvitje novega lovskega prapora LD. Dobili smo značke z motivom, ki je krasil tudi nov lovski prapor. Na slovesnost smo povabili predstavnike Lovske zveze Slovenije, Območne lovske zveze Posavje, predstavnike hrvaških lovskih družin, s katerimi sodelujemo v t. i. bazenu Žumberak - Gorjanci, predstavnike sosednjih in prijateljskih LD, s katerimi se občasno druži-

mo, predstavnike Občine Brežice, predstavnike KS, na območju katerih deluje naša LD, predstavnike PP Brežice, s katerimi sodelujemo v obsejni problematiki, pa tudi predstavnike ZGS - OE Brežice. Ob tej priložnosti smo se spomnili naših lovcev, ki so že odšli v večna lovišča, zato smo na proslavo povabili njihove še živeče sorodnike. Vabila so prejeli tudi vsi sponzorji prireditve in novega lovskega prapora. Povabljeni so bile tudi žene lovcev, še posebno žena našega starešine, ki je pripravila predlogo (motiv) za naš novi prapor in značko.

Ni nas presenetilo, da so se proslave udeležili skoraj vsi povabljeni; smo namreč enotna, prijateljska in do vseh zelo odprta LD.

Dobovski rogisti, naši pogosti spremljevalci, obdani z 12 lovskimi prapori, ki so jih prinesli predstavniki prijateljskih lovskih družin, so naznanili začetek naše slovesnosti. Nadaljeval je domači ženski pevski zbor, nakar je povezovalc pripravljene programa pozdravil vse prisotne. Nato je na prelepem prizorišču, ki ga je krasilo lepo sončno vreme, potekala slovesnost. Slavnostni govornik prireditve je bil starešina LD Čatež **Franč Klemenčič**, ki je predstavil zgodovino in časovne mejnike naše LD. Povedal je, da je bil ustanovni sestanek LD Čatež 2. 12. 1946 v Gostilni Prah v Krški vasi. 3. 12. 1946 je bila podpisana zakupna pogodba za 2.753 ha lovišča za dobo 6 let (cena zakupa: 26.475 dinarjev) itn. Prvi starešina LD je bil **Jože Baškovič**.

Od ustanovitve LD Čatež do danes so nastale velike spremembe. V tem času se je LD Čatež razvijala in doživljala boljša pa tudi slabša obdobja. Zdaj LD šteje 48 članov. Lovišče leži ob

slovensko-hrvaški meji na skrajnih vzhodnih obronkih Gorjančev. Skupna površina lovišča je 2.890 ha, od tega je 2.689 ha lovnih površin. Lovišče je bogato z divjadjo, saj živijo skoraj vse vrste divjadi. Tako imamo precej jelenjadi, srnjadi, divjih prašičev, pa tudi malo divjad, kot so fazan, race mlakarice, nekaj manj kot nekdaj pa je poljskih zajcev. Na leto člani uplenijo okrog 80 glav srnjadi, 6 glav jelenjadi, 20 divjih prašičev, 10 zajcev, 60 fazanov, 20 lisic in še nekaj druge lovne divjadi (race, jazbeci, kune). Diana si je izbrala tudi dva izmed naših lovcev in ju nagradila z odstrelom medveda, ki občasno obišče naše lovišče. V njem imamo tudi veliko lovnih naprav, lovsko kočico, v katero smo med letoma 1981 in 1983 ob prenovi vložili ogromno dela. Koča stoji na območju, kjer so sami gozdni kolovozi in je tako odmaknjena od naselij, da nima niti električne razsvetljave, kar pravzaprav še poudarja pravi namen lovskih koč. Najnovejša in za nas, lovce, v zadnjih letih zelo dragocena pridobitev je lovski bivak, ki smo ga postavili z mnogo truda na kraju, ki je najpogostejše izhodiščna točka organiziranih lovov v jeseni in pozimi. Čateški lovci nimamo težav z lastniki kmetijskih zemljišč, saj škodo, ki jo na njihovih obdelovalnih površinah povzroča divjad, vedno in tekoče poravnava. Kar najtesneje sodelujemo z vsemi, ki delujejo v istem prostoru, še posebno s kmeti in gozdarji. Zelo uspešno sodelujemo z obmejnimi hrvaškim lovskim društvom Srna iz Samobora.

V nadaljevanju proslave se je starešina LD zahvalil vsem, ki so tisti dan svoj dragoceni čas namenili naši proslavi. Ker smo ob jubileju hvaležno mislili na vse, ki so v minulih 60-letih aktivno

Pobratenje praporov sosednjih LD s praporom LD Čatež ob Savi

delovali v naši LD, in na vse druge, ki so nam stali ob strani in pomagali pri nizanju uspehov na področju varstva našega največjega bogastva, smo zaslužnim izročili tudi nekaj priznanj in pohval. Priznanja, ki so si jih zaslužili posamezniki in organizacije, je izročil starešina, lovsko odlikovanja pa je kot tedanj predstavniki LZS izročil **Štefan Virjent**. Posebno nas je veselilo, ker smo ob 60-letnici naše LD lahko izročili priznanja tudi lovskim družinam s Hrvaške za njihov prispevek h krepitvi tovariških vezi. Ob prazniku so nam čestitali: predstavniki LZS, predsednik ZLD Posavje, predstavnik Občine Brežice, predstavniki krajevnih organizacij, ZGS, Policijske postaje Brežice in predstavniki vseh vabljenih LD. Mnogi so čestitke podkrepili tudi z darili. Prvi del proslave so sklenili rogisti in ženski pevski zbor. Po kratkem premoru, med katerim smo se malo okrepčali, nas je čakal še en pomemben dogodek: razvitje novega lovskega prapora. Naš stari je kljub dejstvu, da so ga praporščaki, ki so ga imeli čast nositi skozi vsa leta in ga lepo čuvali, že odslužil.

Darovalec sredstev za novi prapor je bil žal prav na dan razvitja nepredvidljivo zadržan, zato smo v njegovem imenu naprosili vodjo posavskih praporščakov **Toneta Harapina**, da nam je pomagal pri razvitju prapora. Na novem praporu je na svilenem polju vtkana podoba jelena, najmogočnejše divjadi našega lovišča. Praporščak naše LD je ponosno prevzel novi prapor in zapregel, da ga bo častno nosil. Nato so predstavniki 8 LD nanj pripeli spominske trakove in nam čestitali. Ker se je prapor naše lovske družine uvrstil v zbor drugih lovskih praporov, je bilo na vrsti še

Člani LD Čatež ob Savi ob 60-letnici

pobratenje praporov, ki so sodelovali na prireditvi.

Prireditve se je končala ob zvokih rogostev in urbnem petju ženskega pevskega zbora. Nato smo vse navzoče povabili k mizam, ki so bile polne lovskih in drugih dobrot. Prijetno druženje je trajalo še pozno v noč.

Maks Maršik

60 let LD Pugled

Šestnajstega septembra 2006 je LD Pugled praznovala 60 let obstoja organiziranega lovstva na vzhodnem obrobju ljub-

divjih prašičev, pa tudi medveda. Od male divjadi so bile v našem lovišču nekoč res številne kite poljskih jerebic, mnogo je bilo fazanov, poljskih zajcev, več vrst rac in lisice. Vse našteje živalske vrste so podzvestno nekako prisilile člane naše zelene bratovščine, da so zanje urejali krmišča, krmne njive in skrbeli za temeljito varstvo, vse z namenom, da bi vse populacije divjadi ohranili v primerni številčnosti in v primeren okolju. Iz različnih, a znanih razlogov nam je to uspelo samo delno. Pri mali divjadi je zelo opazen vpliv širjenja mesta Ljubljana pa tudi posledice raz-

terem smo imeli posebno čast pozdraviti enega od dveh še živih ustanovnih članov LD Pugled, **Marka Lokarja**. Drugi naš ustanovni član, **Franci Garbajs**, pa se žal zaradi bolezni in častiljive starosti, 92 let, proslave ni mogel udeležiti.

V svojem nagovoru je starešina Keber posebej poudaril, da bo v prihodnosti moral biti lovec priznan in strokovno usposobljen varuh narave. Zavzemati se bo moral predvsem za čisto okolje in varovanje življenjskega prostora divjadi. Le s takšnim odnosom do okolja si bomo v prihodnosti lahko lovci zagotovili potrebno družbeno priznanje, javnost pa bo spoznala, da sta lov kot preudarno trajnostno upravljanje in raba naravnih virov potrebna in legitimna dejavnika pri varovanju naše naravne dediščine.

Anton Trkov

60 let LD Kropa

Lovci LD Kropa smo 6. 10. 2007 v Podnartu proslavili 60 let od ustanovitve svoje lovske organizacije. Za proslavo smo si določili raziskovalni projekt spoznati lovstvo na območju našega lovišča od leta 1850 do leta 1941. Delo je opravil **Rok Gašperšič**, član LD Kropa od leta 1961. Na proslavi je imenovani predstavil širšo lovsko zgodovino v Lipniški dolini v sliki in besedi. Prikazanih je bilo več kot

tristo dokumentarnih fotografij in kopij različnih dokumentov: od lovskih kart, zapisnikov dražb, sklepov občinskih odborov, vezanih na občinsko lovišče, itn. Tako predstavljeno zgodovino lova v Lipniški dolini bo lahko spoznala tudi javnost, saj bo Kovaški muzej v Kropi delo objavil v svoji letni zbirki *Vigenjc* za leto 2008.

Leta 1849 je bila pravica do lova razširjena tudi na večje posestnike in na zakupnike novoustanovljenih občinskih in državnih lovišč. Na območju našega sedanjega lovišča LD Kropa, na desnem bregu Save, takrat ni bilo nobenega posestnika, ki bi imel 150 ha ali več posesti. Zato so bila vsa zemljišča združena v občinska lovišča. Na tem teritoriju so bile tri občine. Največja je bila Občina Ovsišje, ki je zajemala kmečko območje med Savo in vznožjem Jelovice. Njeno lovišče je bilo veliko 1.853 ha, Občina Kropa je bila najmanjša in njeno lovišče je bilo veliko 476 ha ter je zajemalo s treh strani zaprto kroparsko kotlino, vključno s pobočji. Lovišče Občine Kamna Gorica je bilo le nekaj večje, veliko je bilo 511 ha in je zajemalo ozko Lipniško dolino in severna pobočja Jelovice nad dolino. Občinska lovišča so dajali v zakup na dražbi. Za občino je bila letna najemnina lahko kar pomemben trajen dohodek. Iz zapisnika seje občinskega odbora Občine Kropa iz leta 1924 je mogoče razbrati, da je pomenil dohodek od najema sicer majh-

Člani LD Pugled ob 60-letnici skupaj z ustanovnim članom LD, Markom Lokarjem

ljanske kotline. 16. 2. 1946 sta bili na tem območju ustanovljeni dve lovski družini: LD Polje in LD Dobrunje. LD Polje je v glavnem obsegala ravninski predel vzhodnega obrobja Ljubljane, ki je bil bogat predvsem z malo divjadjo, LD Dobrunje pa je v glavnem zajemala hribovit del, v katerem sta večinoma živele srnjadi in poljski zajec. Po združitvi obeh LD so se člani odločili, da se združena LD preimenuje v **LD Pugled**. Ime je dobila po najvišjem vrhu na območju naše LD.

Po obsegu lovišča in številu lovcev naša LD spada med srednje velike lovske družine, s površino 8.125 ha, od katere pa nam je na žalost ostalo samo še 4.000 ha lovne površine. Preostalo je bilo postopoma izločeno zaradi širjenja mesta Ljubljana in urejanja predmestnih naselij.

Zelo razgibana lovna površina še vedno daje zavetje številni divjadi, mali in veliki. V preteklosti so se naši lovci z zeleno vejico plena poklonili divjadi več vrst: od divjega petelina, gozdnega jereba, srnjadi, jelenjadi,

voja intenzivnega kmetijstva. Tako so že skoraj izginile poljske jerebice in fazani, pa tudi številčnost zajca je zelo nazadovala. Pri lisicah so v zadnjih letih svoje opravile lisičje garje in nato steklina, vendar se v zadnjem času stanje spet izboljšuje.

Pri veliki divjadi smo še zadovoljni s številčnostjo srnjadi. Tudi jelenjad je postala stalna prebivalca naših gozdov. V zadnjih 40 letih so se divji prašiči zelo namnožili, tako da so zdaj poleg srnjadi naša glavna lovna (gospodarska) divjad. Na žalost pa ugovarjamo, da sta iz naših gozdov skoraj popolnoma izginila veliki divji petelin in mali gozdni vitez - jereb.

Zdaj LD Pugled šteje 50 članov, ki se srečujemo na jesenskih skupnih lovih in na vsakoletni družinski lovski strelski tekmi, ki jo organiziramo pri našem bivalu na Ravnem brdu.

Na proslavi 60-letnice LD Pugled je po pozdravnem govoru starešine **Iva Kebra**, predstavnikov ZLD Zasavje in LZS ter po podelitvi odlikovanj osmim zaslužnim članom naše LD potekalo tudi družabno srečanje, na ka-

Prvi lovci v loviščih Kropa in Kamna Gorica leta 1861. Sedijo, od leve: **Albert Kappus pl. Pichelstein** iz Kamne Gorice (**Kappuse iz Kamne Gorice je cesar Leopold povzdignil v plemiški stan leta 1693, predvsem zaradi njihovih zaslug pri razvoju železarstva na Kranjskem**), **Janez Potočnik**, **Karel Pibrovec**, **Filip Potočnik** (vsi kovaški podjetniki iz Kroke). Stojijo, od leve: **Benjamin Šuler**, podjetnik iz Kroke in **I. Kocjančič** ter **S. Hirschman** iz Radovljice.

nega lovišča kar 70 % delež letnega skupnega dohodka. Res pa je tudi, da je občina enak znesek, 4675 din letne najemnine, dobila tudi s prodajo 15 m³ smrekove hlodovine iz lastnega gozda.

Kropa in Kamna Gorica sta bili od 13. stoletja do konca 19. stoletja po zdajšnjem poimenovanju »visoko razvita industrijska kraja z rudniki, topilnicami in predelavo pridobljenega železa«. V Kropi je bilo konec 18. stol. več prebivalcev kot takrat v Kranju. Kovačev, ki so kovali predvsem žeblice, je bilo okoli 400. Na Jelovski planoti je bilo več kot 800 kopišč, kjer so kuhali oglje za fužine v Kropi in Kamni Gorici. Vso železovo rudo za topilnice so do sredine 18. stoletja nakopali po okoliških hribih. Vse velike količine materiala je bilo treba s hribov prenesti v dolino do plavžev in kovačnic. Za rudarjenje, plavžarstvo, predelavo železa, trženje, financiranje poslov in lobiranje so bili potrebni sposobni ljudje. Tako se je v Kropi in Kamni Gorici, katerih železarsko dejavnost je ščitil in uravnaval poseben rudarski red, sprejel na Dunaju že leta 1550, postopno izoblikoval sloj izobraženih in podjetnih ljudi, rodbin in uradništva, ki so imeli gospodarske in politične povezave daleč naokrog. Iz takih rodbin so pozneje prihajali lovci z lovsko pravico, medtem ko so bili lovski čuvaji rudarji, drvarji ipd.; torej taki, ki so dobro poznali teren. Mnogi od takratnih lovcev so v slovenskem lovstvu pozneje odigrali pomembno vlogo, ki jo dandanes premalo poznamo in cenimo. Taki so bili, npr., brata **Vladimir** in **Anton Kapus**, brata **Ivan** in **Lenart Zupan** in slikar **Peter Žmitek** ter **Mirko Šušteršič**. Njihov prispevek slovenskemu lovstvu je predstavljen v *Zgodovini lova v Lipniški dolini*. **Vladimir Kapus** (roj. 1885 v Kamni Gorici) je bil urednik Lovca in je v njem objavil več kot 70 strokovnih in leposlovnih besedil ter 39 pesmi. Brat **Anton Kapus** (roj. 1895) je v Lovcu objavil 52 besedil; mnoga so izhajala v nadaljevanjih. **Lenart Zupan** (roj. 1888 v Kropi) je v Lovcu objavil 58 besedil predvsem strokovne vsebine in številne pesmi (imel je tudi psevdonim *Podjelovčan*). **Mirko Šušteršič** (roj. 1891 v Kropi) je bil tudi urednik Lovca, pisec številnih strokovnih prispevkov in črtic ter Lovskega priročnika. Slikar **Peter Žmitek** (roj. 1874 v Kropi) je bil soustanovitelj SLD in odbornik UO SLD do smrti.

Josip vitez Pogačnik (skrajno desno) s svojimi lovci in gostom v lovišču Občine Ovsiške leta 1928. Bil je najimenitnejši lovec in zakupnik iz Podnarta v več zakupnih dobah (1866–1932), politik, državni poslanec in edini predsednik slovenske vlade nove države SHS jeseni leta 1918, ki je bila že čez nekaj mesecev preoblikovana v Kraljevino SHS. Viteštvo mu je podelil avstrijski cesar leta 1912 za uspešno in kreativno delo v politiki na Dunaju. Bil je tudi prvi poslanik Kraljevine SHS v novi Republiki Avstriji, leta 1919. Po tem mandatu je deloval samo še v gospodarstvu, kjer je bil predsednik ali visoki funkcionar v mnogih takratnih največjih gospodarskih družbah, bankah in zavodih na Slovenskem.

Janez Zupan (roj. 1882 v Kropi) je bil več kot trideset let odbornik v UO SLD in LZS ter glavni blagajnik in je organiziral trg s kožuhovino in divjačino ipd.

Po zbranih podatkih se je v kroparskih loviščih pod Jelovico od leta 1870 do 1941 zvrstilo 19 zakupnikov. Poleg njih je lovilo še 25 lovcev z lovsko karto (kmetje, obrtniki, gostilničarji ...) in 18 lovskih čuvajev. Leta 1925 je SLD štel 2000 članov, kar 20 jih je bilo iz teh krajev.

Iz takratnih dokumentov, zbranih pri okrajnem gozdarskem referentu, je mogoče izvesti tudi o stanju divjadi v prejšnjih časih. Nekoč je bilo predvsem veliko poljskih zajcev, saj so jih leta 1889 v loviščih Kropla in Kamna Gorica ustrelili kar 43, srnjadi in gamsov pa je bilo manj. Več je bilo tudi velikih divjih petelinov. Leta 1930 je skupina lovcev protestirala pri banski upravi, ker je zakupnik lovišča Lancovo, **Mulej**, uplenil kar 11 velikih petelinov in 20 srnjakov v 2.049 ha velikem lovišču.

Zadnja dražba občinskih lovišč pred 2. sv. vojno je bila decembra 1937. Zakupna doba je bila podaljšana na 12 let. Novo združeno lovišče Kropla in Kamna Gorica, veliko 1.536 ha, je dobil v zakup **Ivan Magušar**, tovarnar, po rodu iz Kroke. Pogodba je bila sklenjena za obdobje od 1. aprila 1938 do 31. marca 1950. Letna zakupnina je znašala 4000 din, zakupnik pa je smel na leto upleniti 7 srnjakov, 1 gamsa in 3

stajala podobno, kot so v opisih lovske zgodovine iz drugih območij Slovenije v Lovcu predstavili že številni kronisti. Dandanes meri lovišče LD Kropla 3.404 ha, stalna velika divjad so srnjad, muflon in gams, prehodna pa jelenjad in občasno divji prašič. Pojavljata se tudi medved in ris. Redek je nekoč veliko bolj številčen veliki divji petelin, povečuje pa se tudi številčnost poljskih zajcev. Od jeseni 1945 do letos je bilo v člansko knjigo zapisanih 110 lovcev (zdaj nas je članov 42). **Ludvik Vidic** je še edini živeči ustanovitelj, v LD je pet članov, ki so lovci že več kot 50 let. Tudi takih, ki smo lovci že več kot 40 let, je veliko. Tudi mi bi si želeli več podmladka.

Vseh 60 let smo v LD Kropla pošteno lovili, vzdrževali primerne medsebojne odnose in tudi s sosednjimi lovskimi družinami negujemo prijateljske stike. Vsako leto skupno opravimo več kot 2.600 ur prostovoljnega dela. Lovišče je opremljeno s krmišči,

Lovski dom LD Kropla v Podnartu

srne. Za nadzor lovišča je moral imeti dva čuvaja.

Lovišče Občine Ovsiške je dobil v zakup kranjski tovarnar **Kobal**. Zadnja dražba za ovsiško lovišče je imela sodni epilog, ki se je končal s sklepom Višjega kraljevega sodišča v Beogradu leta 1940. Dražbo so zaradi zamude vlaka zamudili preostali prijavitelji in prisotni edini dražitelj Kobal je dobil lovišče v zakup po izključni ceni, ki je bila 3-krat nižja od dotedanje letne najemnine. Preostali dražitelji in občina so se pritožili, vendar nobena sodna instanca ni priznala zamude vlaka kot 'višjo silo', zaradi česar bi se dražba morala ponoviti.

Po letu 1945 je nova lovska organizacija na območju omenjenih treh občinskih lovišč na-

redno pa vzdržujemo tudi odročne košenice. V LD Kropla smo s 60-letnim prostovoljnim delom in denarnimi prispevki ustvarili kar precejšnje premoženje v objektih. Na Jelovici imamo dve lovski koči - brunarici in v Podnartu lep lovski dom, ki smo ga leta 1999 kupili s kupnino od prodaje lovske kočice na Petelinovcu.

Vsi naši dosežki so rezultat prizadevnosti mnogih dolgoletnih članov LD Kropla, zato se jim je LD Kropla ob 60-letnici zahvalila s priznanji, ki so jih prejeli na slovesnosti. Le-te so se udeležili tudi predstavniki naših sosednjih LD in predsednik ZLD Gorenjske **Peter Belhar**, ki je zaslužnim izročil odlikovanja in priznanja LZS in ZLD Gorenjske.

Rok Gašperšič

Naš lovski tovariš **Zoran Okorn** je 14. 12. 2007 praznoval 70-letnico. Rodil se je v Kokri, kjer sta službovala oče in mati. Od otroštva pa vse do leta 1975, ko se je s svojo družino preselil v Selca, je preživel v Knapih pri Balanču. Osnovno šolo je končal v domačem kraju, potem pa se je izučil za poklic mizarja pri obrtniku Čemigoju v Škofji Loki. Pri njem je bil zaposlen do leta 1955, ko se je zaposlil v podjetju Alples - Železniki, kjer je dočkal upokojitev kot vodja oddelka. Zoran je v znanju želel napredovati, zato je ob delu končal delovodsko šolo.

Kot ljubitelj narave in divjadi je stopal po očetovih stopinjah. Leta 1962 se je včlanil v LD Selca, kjer je še vedno zelo cenjen zaradi svojega umirjenega značaja, delavnosti in znanja; zna prisluhniti in pomagati vsakomur. LD Selca mu je kmalu zaupala številne naloge in funkcije. Član NO je bil v obdobju 1965 do 1968, od 1. 1971 pa je član IO oz. UO. Ker je Zoran ljubitelj psov, je bil tudi kinolog LD (1982 do 1993 in 1996 do 2001). Leta 1983 je opravil tečaj in izpit za preglednika uplenjenih divjadi in lovskega čuvaja, zato je že od leta 1986 skrbel družinski preglednik in lovski čuvaj, obenem pa vodja enega od sektorjev. Še vedno je član ali predsednik nekaterih komisij; je član komisije za gojitev in gospodarjenje z divjadjo. Predsednik komisije za lovsko strelstvo je bil od 1977 do 1978, predsednik komisije za oceno škode od divjadi pa od 1978 do 1981. Od leta 1994 je uradno gospodar lovskega doma, neuradno pa že od dograditve leta 1986.

Zaradi vsega navedenega ni naključje, da je Zoran prejel številna družinska priznanja in lovska odlikovanja. ZLD Gorenjske mu je podelila plaketo, LZ Slovenije pa ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge. Kot aktiven kinolog je od LKD Gorenjske prejel pisno priznanje in dve plaketi. KZS ga je odlikovala s srebrnim in zlatim znakom za kinološke zasluge.

V imenu članov LD Selca ti, Zoran, kličemo še na mnoga leta in ti želimo veliko zdravja ter lovskih užitkov v našem lepem in bogatem lovišču.

LD Selca – V. P.

Mirko Tomanič, naš 70-letnik iz LD Ptuj, se je rodil 3. 11. 1937 v Dražencih pri Ptuj. Kot kmečki sin je od rane mladosti živel in delal na kmetiji in v naravi. Njegov oče je bil lovec in dolgoletni gospodar LD Ptuj. Mirko se je v lovsko družino včlanil leta 1956 in leta 1958 opravil lovski izpit. Pozneje so lovci postali še njegov mlajši brat in sestra, tako so res prava lovska družina. Pozneje je Mirko nadaljeval študij in postal veterinar. Poleg redne službe je deloval še v lovski družini, kjer je skrbel za cepljenje psov, kar vestno opravlja še zdaj, ko je že upokojen, ter za druge zdravstvene težave psov in strokovno delo pri vzreji fazanov

in poljskih jerebic. Bil je vzreditelj nemških kratkodlakih ptičarjev in lastnik zavarovane psarne Draženske. Z odličnimi psi iz psarne Obreške, znanega rejca in kinologa Franca Rakuše, sta s premišljenimi paritvenimi kombinacijami dosegla odlične delovne linije nemških kratkodlakih ptičarjev, ki so postali v pravih rokah tudi svetovni in državni prvaki v lepoti in delu.

Kot mlad in zagnan lovec se je udeleževal tudi pri streljanju na glinaste golobe, ko so to počeli še z navadnimi lovskimi puškami in sami polnili naboje. Dosegal je odlične rezultate in bil član ekipe ZLD Ptuj in slovenske reprezentance.

V zlati dobi male divjadi je bil Mirko gospodar lovske družine (1975 do 1978), kinološki referent (1981 do 1986), član komisije za lovni turizem (1975 do 1986), pa tudi član gospodarske komisije in član NO LD.

Za pridnost in požrtvovalno delo v LD je Mirko Tomanič prejel zasluženo odlikovanja: znak LZS za lovske zasluge in red III. stopnje. Za delo na področju kinologije je prejel zlati znak za zasluge na kinološkem področju.

Zdaj, ko je upokojen, dela predvsem na področju vzreje male divjadi in strokovno pomaga ter usmerja mlajše lovce. Ob njegovem jubileju mu njegovi lovski tovariši želimo vse najboljše in mu kličemo še na mnoga leta.

LD Ptuj – S. T.

Matija Božič - Branko, častni član LD Tomišelj, je 5. 1. 2008 praznoval svoj 85-letni življenjski jubilej.

Rodil se je leta 1923 v Strahomerju, majhni vasi

sici pod Krimom, kjer je tudi preživel svojo mladost in kamor se še vedno rad vrača. V delavsko-kmečki družini se je izučil za kovača in si s težkim delom prikoval tudi trden značaj. Zaradi svojih naprednih nazorov se je leta 1941 vključil v organiziran odpor proti okupatorju. Njegova prepričanje in odločnost sta ga vodila na poti od borca pa vse do politkomisarja NOV.

Ljubezen do narave ga je že v mladih letih ponesla tudi v lovske vrste. V Lovski družini Tomišelj, katere član je že od leta 1950, je takoj po vstopu prevzel funkcijo predsednika DK. V naslednjih dveh mandatih (1954 do 1958) mu je bila zaupana funkcija starešine, nato pa njegovega namestnika (1958 do 1962). Ves čas je s svojo razgledanostjo in izkušnjami aktivno sodeloval v več delovnih komisijah. Posebno se je zavzemal za sodelovanje med lovci in drugimi uporabniki prostora, zlasti domačini, s katerimi je navezal dobre stike.

Za nesebično pomoč, poštenost in pravičnost je Matija prejel več vojaških in državnih odlikovanj. Za njegova prizadevanja pri gojitvi divjadi, za dobre medsebojne odnose, napredek lovstva in lovske kinologije ter pravičen lov ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom II. stopnje, Kinološka zveza Slovenije pa s srebrnim in zlatim znakom za kinološke zasluge.

Dragi Matija, za posluh do mladih, ki si nam ga izkazovali, te žal ne

moremo odlikovati, zato se ti zahvaljujemo za tvoj trud, nesebično pomoč, predvsem pa, ker si nas znal razumeti in nas podpiral pri vseh dejanjih, ki so bila v korist divjadi in lovcem. Tvoj zgled priča, da je za pravega lovca potrebno veliko več kot le puška na rami in trofeje na steni.

Ob tvojem jubileju, spoštovani Matija, ti želimo veliko lovskih užitkov, predvsem pa zdravje in dober pogled!

LD Tomišelj – B. L.

Naslikal: U. Iff

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

95-letnico

Franč Filipčič, LD Pernica
Jagoš Lukič, LD Višnja Gora

90-letnico

Franč Potrč,
LD Jože Lacko, Ptuj

85-letnico

Milan Babič, LD Ljutomer
Jožef Fedran, LD Gornji Grad
Jože Flere, LD Mlinše
Dragotin Ivanovič, LD Domžale
Viktor Kabola, LD Mala Gora
Rudolf Kraner,
LD Sveti Jurij, Jurovski dol
Jožef Kurnik, LD Benedikt
Adolf Kusterle, LD Podbrdo
Ivan Matoh, LD Trebnje
Gregor Prodnik, LD Solčava
Rudi Vidergar,
LD Gorenje Jezero
Josip Žurga, LD Osilnica

80-letnico

Bojan Brovet, LD Trebnje
Matija Glad,
LD Banja Loka, Kostel
Jože Goltnik, LD Vransko
Hubert Kosler,
LD Velike Poljane
Vladimir Miklavžina, LD Škale
Jožef Milavec, LD Črna jama
Frančišek Novak, LD Vrhnika
Stanko Pliberšek, LD Kanal
Franč Primožič, LD Porezen
Danilo Rožac, LD Izola
Boris Šentjunc, LD Hrastnik

75-letnico

Franč Balon, LD Bizeljsko
Rudolf Černigoj,
LD Trnovski gozd
Jože Delopst,
LD Smrekovec, Šoštanj
Janez Hostnik,
LD Šmartno pri Litiji
Jožef Janežič, LD Vinski Vrhovi
Ivan Jelenič, LD Strunjan
Jože Jeler, LD Senovo
Jože Kaštrun, LD Jezersko
Janez Novak,
LD Šmarje pri Jelšah
Albin Podobnik, LD Idrija
Mihael Rotar, LD Dobovec
Anton Sedej, LD Horjul

Janez Skok,
LD Slovenske Konjice
Franč Svetelj, LD Stahovica
Vladimir Šeruga, LD Rankovci
Anton Tropenauer, LD Apače

70-letnico

Stanislav Balantič,
LD Stahovica
Ciril Bavdaž, LD Grgar
Filip Bohinc, LD Kropa
Julijan Črv, LD Bled
Todor Dmitrovič, LD Velenje
Jožef Erjavec, LD Polšnik
Ivan Filipčič, LD Luče
Jože Gaperič, LD Loka
Jože Gašperšič, LD Soča
Edvard Gradišnik, LD Jurklošter
Franč Habjan, LD Škofja Loka
Jožef Hlade,
LD Gaj nad Mariborom
Gabriel Jelenko, LD Puščava
Anton Kadunc,
LD Taborska jama
Branko Kanižar, LD Fram
Franč Kosmač, LD Sovodenj
Anton Kurnik, LD Oljka
Demitrij Jožef Lazar,
LD Kobarid
Josip Lepen, LD Jamnica
Jožef Magajne, LD Jelenk
Jože Magdalenc,
LD Handil, Dobje
Jožef Mahne,
LD Slavnik, Materija
Jožef Marhl, LD Remšnik
Drago Mazij,
LD Martin Krpan, Bloke
Mile Milenkovič, LD Brezovica
Alojz Naglost,
LD Velunja, Šoštanj
Milan Očepok, LD Šentlambert
Franč Peternelj, LD Jelenk
Miran Pevec, LD Rogašovci
Edvard Požgaj,
LD Čatež ob Savi
Albino Prodani, LD Šmarje
Lucijan Skok, LD Čepovan
Anton Gabrijel Šebart,
LD Dobrava v Slovenskih
Goricah
Stanislav Šfiligoj, LD Sabotin
Ciril Štucin, LD Porezen
Milan Tepeš, LD Rogatec
Emil Ternav, LD Šmarje
Josip Vincelj, LD Hum, Celje
Jožef Zelen, LD Senožeče

Vsem jubilarantom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LISJAK-a.

Vrtec Bled obiskal lovski čuvaj LD Jelovica - Ribno

Vrtec Bled smo se pogovarjali o gozdnih živalih. Nikin oče, **Milan Potočnik**, je lovec, zato smo ga povabili, naj nas obišče. Prinesel je več nagačenih živali, ki smo jih razstavili po sobi in jih dobro spoznali. Oblečen je bil v lovsko obleko, na glavi je imel lovski klobuk, na hrbtu pa nahrbtnik z lovsko opremo.

Veliko nam je povedal, kako

ri volji in prijaznosti. Hvala Vam, lovci LD Ribno - Jelovica! V prihodnje si še želimo takšnega druženja.

*Skupina Pikapolonice
Vzgojiteljica Anica Štefančič*

Narava, otroci in lovci

Živali so otrokom vedno blizu. Imajo jih radi, zato se o njih tudi radi učijo. Letos spoznavamo gozdne živali. Da bi o njih vedeli čim več in da bi razumeli pomen njihovega obstoja, jih

Lovski čuvaj Milan Potočnik med pikapolonicami Vrtca Bled

lovci skrbijo za živali. Spoznali smo nove izraze: solnica, lovska opazovalnica, krmišče za živali ... Otroci so lovcu postavili veliko vprašanj (o hrani, barvi, velikosti, sovražnikih, kdaj so živali nevarne in katere najbolj). Seznanili smo se, da živali v glavnem niso napadalne, razen kadar jih presenetimo ali ko imajo mladitke. Zvedeli smo, da v naravi mladitkov živali nikoli ne sme mo božati in prenašati.

Malčki so lovca vprašali o puški, kje jo ima? Povedal jim je, da je tokrat ne potrebuje in je doma, pod ključem. Z njo v glavnem strelja le bolne in slabotne živali.

Na koncu nam je prinesel ptičjo krmilnico, ki jo je sam izdelal, namensko za našo skupino. Vsi smo bili veseli in prijetno preseščeni. Obljubili smo, da bomo krmilnico obesili zunaj in pozimi s semeni skrbeli za ptičke.

Pogovor z lovцем Potočnikom je zelo hitro minil. Vsi smo mnogo bogatejši z znanjem, ki smo ga pridobili ob njegovi dob-

spoznavamo na različne načine. Opazujemo jih v njihovem naravnem okolju ali pa jih za kratek čas prinesemo kar v razred. Če to ni mogoče, poiščemo videoposnetke, ki prikazujejo njihovo življenje v naravi.

Posebno dragocena so srečanja z lovci. Pri nas imamo kar srečo, da lahko medse povabimo lovca, ki nam na prijeten in zanimiv način predstavi živali. Otroci njegovo pripovedovanje vedno z zanimanjem poslušajo, saj je začinjeno z mnogo zgodbami o srečanjih z živalmi.

Ob takem pripovedovanju otroci v lovcu vidijo predvsem človeka, ki živalim pomaga, zanje skrbi in jih nadzira. Zavedajo se prave vloge lovca v gozdu in marsikdo od njih zavrže misel, da lovci zgolj le lovijo živali. Tudi na tak način pridobijo občutek, da so živali del našega življenja in da si zaslužijo primeren življenjski prostor.

*Majda Ovsenek,
učiteljica 4. razreda
POŠ Reteče*

Lejla Avdić, 6 let – 1. a. r., OŠ Toneta Okrogarja, Zagorje ob Savi /mentorica: Branka Lendero/

Melisa Mujčinović – 6 let – 1. a. r., OŠ Toneta Okrogarja, Zagorje ob Savi /mentorica: Branka Lendero/

Ajla Gromilić 6 let – 1. a. r., OŠ Toneta Okrogarja, Zagorje ob Savi /mentorica: Branka Lendero/

Foto: T. Trebar

Urejene lovske trofeje - ogledalo LD Prosenjakovci

Slovenski lovci smo, eni bolj, drugi nekoliko manj, ponosni na bogato stoletno lovsko tradicijo. Kako tudi ne, saj nam ni vseeno, kaj se dogaja z našo naravo, našimi lovišči, ki niso več tako bogata z divjadjo, kot so bila še, denimo, pred zadnjo hudo zimo leta 2005. In ne nazadnje, vedno manj razumemo, zakaj smo lovci vsa minula desetletja, ki niso bila vedno naklonjena lovcem, morali vedno znova dokazovati, da vendar znamo dobro gospodariti z gozdnimi živalmi. Pa pri nas le še živijo mnoge redke gozdne živali, ki jih drugod po svetu že dolgo ni več ali pa so izredno redke. Zahvala za to ne velja samo zakonu, ki je že pred mnogimi leti prepovedal lov na gozdne kure in še na divjad nekaterih drugih vrst, ampak zlasti zavesti lovcev, ki smo znali vedno pravočasno in s strokov-

nim, vestnim in odgovornim delom po potrebi zavarovati vse divje živali, če je bilo potrebno.

Ker slovenski lovci že po tradiciji znamo ceniti vsakršno lovsko trofejo, ne odobravamo pa pehanja za trofejami – trofejizma – za vsako ceno, smo znali poskrbeti za pripravo in ohranitev sleherne trofeje in jo ohraniti. Vedno je bil deležen posebne skrbi uplenjeni veliki divji petelin, pa ruševac, gozdni jereb, planinski zajec in tudi druge gozdne živali, ki jih je bilo dovoljeno loviti v nekem obdobju. S tem, ko smo slovenski lovci še ne tako daleč nazaj poskrbeli za pravočasno prepariranje uplenjene divjadi, ki bo nekoč, vsaj upamo, da ne prekmalu, poleg fotografij in filmov še edini pravi dokaz, kakšne so sploh bile, smo nedvomno poskrbeli tudi za sporočilo našim zanamcem o naši nekdanji tako bogati lovski dediščini.

Medtem ko so za veliko uplenjene male in velike divjadi poskrbeli v preparatorskih delavnicah, pa za druge lovske trofeje

od nekdanj poskrbimo lovci sami (priprava rogovij, rogljev). Ker vsi lovci le niso veščji in pripravljeni, da bi sami znali predpisano pripraviti trofeje za kategorizacijo, ocenjevanje in poznejšo hrambo, imajo v nekaterih lovskih družinah (ne)uradno zadolžene posamezne lovce, ki skrbijo za pravilno pripravo merjaščjih čekanov, rogovij in čeljusti jelenjadi in srnjadi ter rogljev gamsov in rogov muflonov. Mnogi lovci – pripravljavalci trofej (drugega uradnega naziva nimamo – op. pis.) so z dolgoletno prakso postali že pravi strokovnjaki na tem področju ter so si s svojim vestnim delom pridobili mnogo lovskih prijateljev doma in v tujini. Svoje znanje pokažejo tudi lovskim pripravnikom. Eden takšnih med mnogimi drugimi je tudi prekmurski lovec **Ludvik Nagy - Lajči**, član LD Prosenjakovci.

Lajči, kot ga kličejo vsi domači lovci in mnogi drugi, ki že leta radi prihajajo na lov v to največjo prekmursko LD, v kateri so vsi enaki in cenjeni, ne glede na

govorico in vero, je lovec od leta 1981. Če ne bi v rani mladosti tudi on moral poiskati dela v Nemčiji, kot mnogi drugi iz skrajnega vzhoda Slovenije, bi nedvomno imel mnogo daljšo lovsko dobo, kot jo ima sicer. Kar 11 let je delal v Nemčiji. »Lovec je bil že moj oče. Ni me sram povedati, da je bil moj oče, preden je postal lovec, prva leta po 2. svetovni vojni za nekaj časa baje tudi divji lovec. A ne zaradi lovske strasti in trofej, ampak zaradi preživetja. Takrat so bili še posebno v Prekmurju, v Dobrovniku, od koder izhaja naša družina, posebno težki časi, se tistih časov kar nerad spominja naš sogovornik. Da pa je članstvo v LD še kaj drugega, kot samo lov, je **Ludvik** spoznal že kot lovski pripravnik. Dr. **Janez Malčič**, ki je bil **Ludviku** prvi mentor, ga je med drugim tudi naučil, kaj vse je treba storiti, da je lovsko trofejo pravilno pripravljena za letni pregled in morebitno uradno oceno. »Potem ko je trofeja (npr. lobanjska kost)

Foto: F. Rotar

Skrbno pripravljene lovske trofeje niso le v čast vodstvu samo LD Prosenjakovci, ampak tudi zrcalo slehernega lovca, kar še posebno vidimo na vsakoletnih ocenjevanjih (pregledih odstrela in kategorizaciji). Pripomb do LD Prosenjakovci nimajo, saj Ludvik Nagy poskrbi za neoporečno pripravo trofej.

pravilno odrezana, jo moramo imeti še kar nekaj časa v hladni vodi. To pa zato, da voda res dobro spere kri iz kosti. Šele nato trofejo - lobanjo skuhamo. Čas kuhanja je zelo odvisen od starosti živali. S kosti lobanje nato odstranim vse meso (mišice), seveda ko je še topla. Nato sledi beljenje kosti z vodikovim prekišom (H_2O_2), in sicer trikrat. Menim, da tako delajo tudi ostali slovenski lovci. Zelo pomembno je, da je beljenje že prvič dobro opravljeno, saj bo kost trofeje le tako dolgo ostala bela. Res pa je, da sčasoma na belino trofeje najbolj vpliva cigaretni dim, zato naj se v prostorih, kjer so nameščene trofeje, ne bi nikoli kadilo!« je razložil naš sogovornik.

Skromen in pošten lovski tovariš je še povedal, da že od leta 1982 pripravlja za ocenitev večino trofej, ki jih pridobijo domači in tuji lovci v njihovem lovišču. Zaupal nam je še, da to delo opravlja zelo rad in z vso odgovornostjo. Ne nazadnje za opravljeno delo dobi tudi skromno denarno nagrado od lovcev in matične lovske družine. »Ker na leto porabim kar precej peroksida, ki tudi nekaj stane, s tem opravičujem bom obogatel,« je smeje pripomnil Lajči. Ob koncu zanimivega pogovora smo ga še vprašali, ali bo kdo iz njegove družine sploh nadaljeval njegovo lovske tradicijo. »Danes s svojo družino živim v Fokovcih, kjer sem bil dve leti tudi vodja lovnege okoliša. Imamo 28-letnega sina Roberta, ki bi lahko bil res pravi lovec, vendar se za članstvo v lovski organizaciji še ni odločil. Upam, da se bo, saj je to že tradi-

cija naše rodbine, zato naj bi tudi Robert postal lovec in nadaljeval našo tradicijo in prevzel skrb za moje lovske puške. Mogoče pa bo lovec kateri od mojih vnukov? Kar štiri imam. Največ veselja do lova kaže Patrik, ki gre že z mano na lov,« je ponosno pristavil Ludvik Nagy.

Ludvik Rituper, starešina LD Prosenjakovci, ki je z Lajčijevim delom nasploh zelo zadovoljen, je povedal, da so leta 2007 v lovišču njihove LD odstrelili 55 glav jelenjadi, 140 glav srnjadi in 35 divjih prašičev. »Vse to pove, da so imeli lani domači lovci in gostje po vsakem lovu nemalo dela s pripravo trofej. Še največ pa prizadevna **Rajko Janić**, ki ima na skrbi našo hladilnico, in Lajči, ki skrbi za pravilno pripravo lovske trofej,« je povedal starešina.

M. Kralj

Za divjad, če bo potrebno!

Hladni meseci vedno tudi v našo lovsko družino prinašajo neko posebno poznojesensko-zimsko razpoloženje, ki se bolj ali manj ponavlja leto za leto ne glede, kakšne so napovedi meteorologov, ali bo bela, normalna zima, kakršne smo se navadili ali jo vsaj tako pričakujemo, zato začutimo posebno skrb za divjad. Na naši lovski njeni še nismo poželi koruze, saj vedno pride obvestilo: tega in tega dne, tisto soboto bo akcija, priprava zimske krme za divjad in pregled krmišč.

V Sloveniji je nekaj več kot štiristo petnajst lovske družine na različnih terenih in območjih. Borno prehrano divjadi popestrijo s prinesenim senom, kostonjem, želodrom, koruzo itn. Toda nekaj imamo vsi lovci skupnega: povezuje nas skupna skrb, kako bo divjad preživela v visokem snegu, v poznih zimskih mesecih, ko so njene telesne rezerve že izčrpane. In povsod se začno

povedoval najnovejšo zgodbo o čudnem srnjaku, ki ga je odkril v lovišču. Omenjeni srnjak se je obnašal čisto drugače kot običajni srnjaki, ki so bili vsi previdni, se izmikali in izginjali v gozdu med grmovjem. »Opazil sem«, je razlagal Jože, »da se dnevne navade pri srnjadi, posebno jeseni, dokaj hitro spreminjajo.« »Srnjak je šel kar proti meni,« se je čudil Jože. »Nekaj metrov pred

Foto: S. Lenardič

Na akcijo ličkanja koruze so lovci LD Rakovnik pripeljali tudi nekaj otrok, ki jim je bilo druženje z lovci prijetno, svojevrstno razvedrilo ob poslušanju zanimivih lovske zgodbe.

Foto: S. Lenardič

Prostovoljci LD Rakovnik so zličkali in znosili v skladišče devet polnih prikolic koruze za zimske potrebe divjadi.

prostovoljne akcije, leto za letom, odkar so v Sloveniji lovske družine.

V naši LD Rakovnik, primestni LD glavnega mesta Ljubljane, smo se zbrali na dogovorjeno soboto. Več kot trideset prostovoljcev je organizirano opravilo celodnevni delavnik. Ena skupina je delala na polju, druga je s traktorjem vozila koruzo in tretja je koruzo še zličkala ter jo znosila v skladišče.

Med počitkom smo si pripovedovali dogodivščine, se zabavali s šalami in lovske zgodbe. Lovski tovariš **Jože Gole** je pri-

menoj pa se je nenadoma obrnil in počasi odcepel v gozd. Rogovje je imel dobro razvito, ni spadal med »kržljavce«. Po telesu je bil precej shujšan. Kaj je narobe s tem srnjakom, sem se spraševal in se posvetoval z lovske tovariši, kaj bi storili s čudnim srnjakom. Zapleteno zadevo o čudnem srnjaku pa sem razvozljaj,« je pripovedoval Jože, da bi skrajšal zgodbo, kajti čakala je že naslednja prikolica, polna koruze. »Srnjak je bil slep na eno oko, najbolj nenavadno pa je bilo, da je imel samo polovično zobovje. Skratka, srnjak je

trpel, počasi usihal in zadovoljen sem ga rešil trpljenja,« je začasno končal svojo zgodbo Jože.

Pri deveti priklopi koruze se je tudi pripovedovanje zgodbe o čudnem srnjaku končalo, končno ugotovitev pa bodo povedali še strokovnjaki.

Kakšna bo le tošnja zima, ne glede na napovedi, takrat še nismo vedeli. Toda krma za zimo je bila pripravljena, lovci smo bili organizirani in oskrbeli in zalagali bomo krmišča po potrebi. In tako je, lahko napišem, približno štiristo lovskih družin organizirano pripravljenih na zimsko krmljenje divjadi tam, kjer je to dovoljeno.

Pa še to! Pogovarjali smo se tudi o spremenjenih razmerah v lovišču. Naj bo zima bela ali zelena, lovske družine so vedno pripravljene na belo zimo. In to je prav tako tradicija, ki se bo nadaljevala, dokler bodo lovske družine lahko normalno delovale v skladu z dolgoletno bogato tradicijo.

Nismo pa mogli mimo težav ob pojavu divjih prašičev na Golovcu. Starešina LD Rakovnik, **Borut Lenardič**, je javno opozoril na previdnost. Slišati je bilo pripombe, kako prav je imel. Že v kratkem času po opozorilu sta na dolenki trčila divji prašič in avtomobil. Divji prašič je pobegnil.

Koliko je divjih prašičev na območju Golovca, znotraj avtocestnega obroča, je težko ugotoviti, ker se neprestano selijo. Določeno število se jih je tudi stalno naselilo v tamkajšnje predele. A to območje je zaenkrat nelovno! Kmalu se bo treba pogovoriti tudi o sivih vranah, ki so se pretirano namnožile (silijo celo v mesto) in na poljih povzročajo veliko škodo. Sicer ima LD Rakovnik še več nerešenih vprašanj, ki jih bomo reševali postopoma v bližnji prihodnosti. Za zdaj smo rešili vprašanje zimske krme za divjad. Naša LD je pripravljena na sodelovanje s prebivalstvom tega območja in vedno kaj storiti v dobro divjadi.

Stane Lenardič

Še ena risinja opremljena z ovratnico?!

Devetega februarja 2008 se je v zabojno past, nastavljeno v bližini Snežnika, ujela triletna risinja, težka 18 kg in v dobri

Ponovno odlovljena risinja Dina nam bo zdaj lahko »razkrila«, ali sta njena mladiča še živa ...

telesni kondiciji. Raziskovalci z Oddelka za biologijo BTF in društva Dinaricum smo jo uspali ob pomoči strokovnih delavcev LPN Jelen - Snežnik. Opravili smo vse potrebne biometrične meritve ter odvzeli vzorec krvi za laboratorijske in genetske preiskave. Nato smo jo opremili z ultralahko GPS-GSM-ovratnico, ki se bo odslej vsaki dve uri povezala s sateliti, izračunala natančno lokacijo, kje je risinja, in sporočila koordinate raziskovalcem v obliki SMS-sporočila. Če bo vse potekalo, kot je treba, bi nam morala podatke pošiljati deset mesecev, nato pa bo samodejno odpadla. Pridobljeni podatki bodo med drugim služili za ugotavljanje velikosti območja, ki ga risi potrebujejo za življenje in ocenjevanje vpliva plenjenja na divjad. Podatki bodo pomembni tudi za uspešnejše varstvo risov v Sloveniji, ki so trenutno v drastičnem številčnem zmanjševanju. Na podlagi razpoložljivih podatkov menimo, da pri nas trenutno ne živi več kot 20 odraslih osebkov te vrste.

Šele naknadno smo ugotovili, da v primeru odlova ni šlo za drugo risinjo, pač pa za isto, ki smo jo ujeli že pred dobrim letom in jo poimenovali **Dina**. Zdaj bomo lahko ugotovili ali sta mladiča, ki ju je skotila lani na Hrvaškem, preživela. Če sta še živa, bi morala ostati z njo vsaj še kakšen mesec. O nadaljnjem poteku raziskav bomo poročali v prihodnjih številkah glasila Lovec, ko bomo predstavili tudi najnovejše podatke, ki smo jih dobili od risinje Dine.

Miha Krofel, univ. dipl. biol.,
dr. Ivan Kos,
dr. Hubert Potočnik
Oddelka za biologijo,
Biotehniška fakulteta

Za sodelovanje pri raziskavah bi se radi zahvalili vodji lovišča **Anton Mariniču in policijskim lovcom LPN Jelen - Snežnik**. Obenem pozivamo in prosimo vse lovce, ki bi odkrili sveže ostanke risovega plena, naj o najdbi čim prej obvestijo našo terensko ekipo na telefonsko številko 051/228-717. Seveda bi bili veseli tudi drugih podatkov o opažanjih oz. kakršnega koli drugega sodelovanja pri raziskavah o risih.

»Najprej štal'ca, potem pa krav'ca!«

Marsikdo bo gotovo rekel: »Kaj se pa gre urednik Lovca, da objavlja take neumnosti!« Toda ljudski rek (primerja-

va je še kako na mestu) velja tudi, ko govorimo o mali divjadi.

V vedno več lovskih družinah in tudi posamezni lovci so že zdavnaj spoznali, da fazani in vsa druga mala divjad, pa tudi druge divje živali potrebujejo za normalno življenje **ustrezno življenjsko okolje**. Marsikateri so z dolgoletnim vlaganjem živali iz umetne vzreje prenehali in so se zadeve lotili drugače, pravilneje.

Vemo, da je način sodobnega kmetijstva precej prispeval k splošnemu poslabšanju okolja za malo divjad. V želji po večjem pridelku določenih kmetijskih kultur oziroma čim večjih površinah zanje, ki so obdelane »vsaj enkrat na leto«, da so kmetje upravičeni do državnih subvencij, je kmetijsko okolje za malo divjad in tamkaj živeče druge prostoživeče živali zanje vse manj prijazno. Na žalost kmete pri takih stremljenjih (v popolnem nasprotju s potrebami živali) moti že vsak, še tako majhen grm ali zapleveljena površina.

Torej: za urejanje normalnega stanja, v korist mali divjadi, je treba začeti prav tu! Površine je treba pridobiti v trajno last ali najem, da bomo lahko na kmetijskem območju gospodarili bolje, v skladu z željami vseh prostoživečih živali in tudi željami nas, lovcev. Za vse te živali smo mi pravi skrbniki, čeprav jih del tudi lovimo.

Vem, da z zapisanim nisem ugotovil nič novega, saj marsikateri družine (še zdaleč pa ne vse, ki bi lahko) to delajo že leta, za kar jim velja vsa pohvala. Morda pa bom s tem opomnikom in pisanjem spodbudil k razmisleku

Ena izmed številnih remiz v LD Središče ob Dravi, ki daje odlično kritje mali divjadi.

Vse foto: M. Kersnik

še katero vodstvo družin, ki se s tem še niso spoprijele.

Torej, **remize, mejice, zaple-veljena koruzišča in podobne površine z ustrezno zarastjo** so poleg hrane eden bistvenih pogojev za kolikor toliko vzdržno življenje v sodobni kmetijski krajini oziroma s hitro mehanizacijo vse bolj ogroženem okolju. Zdaj se je, zaradi vstopa v EU, dovoljena stopnja strupenosti (toksičnosti) kemičnih preparatov za zaščito poljščin precej zmanjšala. A so žal še izjeme.

Poleg podnebnih sprememb, padavin, sestave tal ..., na kar lovci seveda ne moremo vplivati, naredimo še veliko premalo na področju lova v ozkem pomenu besede. S tem mislim lova na vso divjad, ki jo je dovoljeno loviti! Mislim na lisice, ki se po valu garij spet številčno krepijo, pa tudi na kune belice, sive vrane in srake, ki so ob mali divjadi, na katero precej vplivajo, prisotne ves čas in jim lovci marsikje niso kos. Kože lisic in kun žal še vedno nimajo prave vrednosti, zato je treba lovce v vsaki LD na neki drug način vzpodbuditi in odstrel uspešne ustrezno nagradjevati. Urediti bo treba tudi nekatere lovne dobe za predstavnike vravnov (Corvidae), ki so jim ornitologi in okoljevarstveniki namenili predolg lovopust, sicer bodo rezultati skromni. Proučiti in spodbuditi moramo tudi lov s pastmi, ki je pri nas posebno v ravninskih loviščih premalo razširjen. Tudi sam sem pri tem popoln začetnik, toda saj se v lovski družini najde lovec, ki lov s pastmi pozna in ga lahko vodi skladno z zakonskimi predpisi.

Pasti (dovoljene, pravilno postavljene, dobro zavarovane) lovijo 24 ur. To nekateri že dobro vedo ter tudi uspešno lovijo. Samo v enem od lovišč v sosednji Avstriji, ki meri okrog 1.600 ha,

sta dva člana lovca zadolžena, da vsak dan nadzorujeta več kot 200 pasti. Rezultati so prav neverjetni! O omenjenem lovišču in njihovih uspehih bo, vsaj upam, za Lovca kaj napisal eden izmed lovcev, ki so lovišče obiskali pred nedavnim. Verjamem, da

Foto: M. Kersnik

In potem je tu žetev: decembrski fazan, ki ga je veselite pogledati (LD Središče).

primera ni mogoče dobesedno prenesti v naše razmere, pa vendar. Med nič in dvesto je veliko prostora. Ne poznam tudi primera, da bi katera lovška družina za lov lisic uredila umetne rove, čeprav so v Nemčiji že precej razširjeni in bi jih lahko verjetno uspešno uporabljali tudi v katerem od naših ravninskih lovišč.

A loviti je treba tudi sive podgane in naša krmišča za fazane urediti tako, da se krma ne bo raztresala, poleg te pa jim je treba ponuditi še kaj drugega. Srnjadi moramo preprečiti dostop do fazanjih krmišč in poskrbeti za vodo v kritičnih sušnih obdobjih ter za prehrano tudi pred zimo, če je to kje potrebno.

Da je treba loviti na eni površini le enkrat na leto, je poznavalcem že znano, pa tega marsikje ne upoštevamo.

To naj bi bila na kratko vsa naša velika znanost, ki je marsikje še niso vzeli ...

Mala divjad res potrebuje veliko dela in pozornosti, a z delom pridejo tudi želeni rezultati, s katerimi bodo lovci gotovo zadovoljni.

Kaj je lepšega kot pobrati fazana, ki so ga prestregle šibre v polnem letu, ko smo pri strelu morali »potegniti« predenj meter

ali dva. In ob občutku, da jih je še veliko živih, »divjih«, kot pravimo, ostalo v lovišču. Vsaj jaz takega fazana ne zamenjam za deset »vloženih«! Za to pa je treba urediti vse prej naštetu!

Mitja Kersnik

Nori petelin

Prve snežinke so 20. 10. 2007 poskrbele za prvo presenečenje v idilični vasi Cirkuše v Tuhinjski dolini, za drugo pa naša največja prostoživeča ptica, veliki divji petelin, ki je v vas po vsej verjetnosti priletel z Menine planine. Brez vsakršnega sramu in strahu se je kot fotomodel nastavljal objektivom fotografskih aparatov. Ker živimo v dobi hitrega tehnološkega razvoja, se je vest o petelinu hitro razširila po Tuhinjski dolini. Vasico in divjega petelina so v nekaj trenutkih že oblegali člani LD Motnik - Špitalič in LD Tuhinj ter njihovi fotoaparati, pred katerimi se je postavljaj petelin. Nekaj dni pred tem so istega petelina večkrat opazili v sosednjih vaseh, po katerih se je spreletaval kar nekaj dni, nato pa je skrivnostno izginil. Ob takih presenečenjih se vsi sprašujemo, kaj se dogaja s to plaho in izginjajočo se divjadjo, nekoč ponosom naše LD. Naše

lovišče se namreč razteza tudi po južnem pobočju Menine planine, kjer so robna stanišča velikega petelina; to je tudi razlog, da ga izgubljam. Divji petelin namreč sodi med najbolj občutljive in neprilagodljive živalske vrste, zato je dandanes ogrožen zaradi najrazličnejših okoljskih in podnebnih sprememb. Za vse je bolj ali manj kriv človek. Ker vedno bolj posegamo v naravo in njegov življenjski prostor in tako opuščamo ukrepe za varstvo in ohranitev divjega petelina, ta ptič izginja iz naših lovišč. Zaradi hitrega tempa življenja in vsakodnevni stresov ljudje čedalje pogosteje zahajamo v naravo, v kateri najdemo svoj mir, sprostitve in počitek. Toda z obiski tudi vznemirjamo divjega petelina in preostalo divjad. Mirni sprehajalci in pohodniki divjadi niti ne motijo, v naravi pa so se pojavili novodobni objestneži z različnimi motornimi kolesi, terenskimi vozili (in v snežnem zimskem času z motornimi sanmi), ki nimajo niti najmanjšega občutka in uvidevnosti za naravo in življenje v njej.

Tudi zaradi opisanih okoliščin je opaziti na srečo redek pojav tako imenovanih »norih petelinov«, ki jim hormoni ne delujejo pravilno, in priletijo v urbana naselja ali pa nanje nenadoma nale-

Foto: F. Ekar

80-letnico življenja Bruna Skumavca, cenjene osebnosti v lovstvu, je jubilarant praznoval novembra lani med zvestimi in iskrenimi prijatelji. Skumavc je še vedno pojem lovsko pravičnega lovca, izjemno preudarnega in korektnega nekdanjega predsednika Lovske zveze Slovenije, ki je še posebno povzdignil mednarodni ugled naše lovške organizacije. Tudi v Savi - Kranj se ga spominjajo kot izjemnega strokovnjaka in uspešnega ter cenjenega direktorja, pa tudi po njegovi skromnosti in poštenosti.

Na fotografiji ob praznovanju: v prvi vrsti od leve: Franc Golija, nekdanji predsednik LZS, jubilar Bruno Skumavc; Janez Konc, vsestransko zaslužni lovec iz ZLD Gorenjske, (zadaj): Franci Ekar, starešina LD Jezersko, Franc Primožič, lovška legenda iz Tržiča, Branko Galjot, nekdanji dolgoletni tajnik ZLD Gorenjske in vsestranski lovski strokovnjak, ter Vili Tomat, dolgoletni gorenjski lovski funkcionar.

Lisica, uplenjena s kroglo na skupnem lovu, je »pika na i«.

Foto: J. Petrič

»Nori divji petelin« je lani oktobra obiskal tudi vas Cirkuše v Tuhinjski dolini.

timo v gozdu. Tak petelin se ne bojijo človeka, včasih ga celo napadajo in kljujejo. Zaradi takega obnašanja se jih je oprijelo ime »nori petelini«. Iz strokovne literature razberemo, da so pri takih petelinah nastale hormonske motnje. Tudi petelin, ki je priletel v našo vas, se je obnašal podobno kot domača kokoš: vaščanom se je odmikal na meter ali dva, pod jablanami je kljuval ognita jabolka, v vrtu je brskal za hrano kot domača kokoš, pobiral je črve in trgal kalčke.

Lovci na južnem pobočju Meanine planine spremljamo vsakoletno svatovanje divjega petelina. Na žalost opazamo, da jih je v našem lovišču vsako leto manj. V lovišču še najdemo njihove gredi in tudi vidimo prelete, redko kdaj pa še slišimo njihovo petje. V času svatovanja večkrat »poškilimo« za njimi in zaidemo v sosednje lovišče LD Gornji Grad, kjer petelini še pojejo v vsej svoji veličini. Naše lovišče je skrajni, robni življenjski prostor velikega divjega petelina, zaradi česar ga, žal, med prvimi tudi izgublamo. Očitno se petelin ne more prilagoditi na hitre spremembe v svojem življenjskem okolju, tako kot se uspe divjadi nekaterih drugih vrst.

Janez Petrič

Bushnell Trophy 3-12 x 56 z osvetljenim križem

Končno vam lahko predstavimo novost v ponudbi strelnih daljnogledov znamke Bushnell, za katero smo prepričani, da bo postala nova uspešnica na ev-

ropskem trgu. To je strelni daljnogled Bushnell Trophy 3-12 x 56 z osvetljenim namerilnim križem.

Strelni daljnogledi trophy so si pridobili sloves z zelo čisto in ostro sliko. Njihova posebnost je zelo kontrastna prevleka leč amber bright. Temeljna značilnost prevleke je, da poudari t. i. jelenje rdečo barvo, s čimer jo loči od drugih rjavih barvnih tonov, ki jih je v gozdu veliko. Daljnogledi trophy so namensko narejeni za lov na srnjad in jelenjad. Patentirana amber bright prevleka zmanjšuje varovalne učinke jelenove naravne obarvanosti in tako jelenjad naredi bolj vidno. Učinki prevleke so najbolj vidni pri gozdnem lovu. Zelo dobro boste povečani barvni kontrast opazili tudi na običajni lovski tarči srnjaka, če boste daljnogled primerjali s katerim drugim, ki nima prevleke. Skupaj z večplastno prevleko leč, ki je namenjena izboljšanju svetlobne prepustnosti, so daljnogledi odlični tudi za lov v mraku.

Predstavljeni strelni daljnogled je izdelan posebej za stroge zahteve evropskih lovcev. Za razliko od ameriškega lova ga v

Evropi veliko izvajamo v večernem mraku ali celo ponoči, t. j. v razmerah zmanjšane vidljivosti. Takim potrebam je prilagojen daljnogled trophy 3-12 x 56. Osnovna cev meri v premeru 30 mm, kot je navadno pri evropskih daljnogledih s spremenljivo povečavo. Velika vstopna leča na okularju meri v premeru 56 mm in prepušča veliko svetlobe. Namerilni križ evropskega tipa 4A je v sredini osvetljen z rdečo piko, ki ima 11 nastavitvenih stopenj, tako da svetlobo rdeče pike lahko prilagodimo zunanji svetlobi. Na najnižji stopnji je pika zelo blede in tudi v najtemnejši noči ne moti strelca. Na najvišji stopnji in pri najmanjši 3-kratni povečavi pa je rdeča pika v sredini namerilnega križa dobrodošel pripomoček pri hitrih strelh na skupnih lovih. Gumb za vklop osvetlitve je elegantno nameščen na sredini telesa daljnogleda, na levi strani, nasproti bobniča za nastavitev smeri. Tako so vsi trije bobniči na sredini daljnogleda, kot je v navadi pri strelnih daljnogledih zgoraj kakovostnega razreda.

Tako kot drugi strelni daljnogledi serije Trophy ima čvrsto zgradbo, je vodotesen, odporen proti zameglitvi in udarcem. Za uporabnika je izjemno prijazen. Bobniča za nastavitev višine in smeri sta povsem nova in omogočata zelo lahko in natančno nastavitev namerilnega križa. Pri seriji Trophy je pristan za spreminjanje povečave povečan in najudobnejši za prijem.

Predstavljeni strelni daljnogled je prepričljiv optični izdelek. Združuje vse optične lastnosti, ki bodo zadovoljile tudi najbolj zahtevnega uporabnika. Po uporabni vrednosti je povsem primerljiv z najboljšimi izdelki, ki so trenutno na trgu, povrh vsega pa zvesto sledi ugodni cenovni politiki firme Bushnell. Za slovenske razmere je po vsej verjetnosti idealen lovski strelni daljnogled za nočno čakanje na visoki preži.

Reklamna predstavitev
Rodeo Team, d. o. o.

Model 733125E, povečava 3-12 x 56, osvetljen križ, teža: 567 g, dolžina 355 mm, vidno polje 12,7 m (3 x) / 3,4 m (12 x), izhodna zenica 18,7 mm (3 x) / 4,7 mm (12 x)

NOVE KNJIGE

Kjer stoletje šepeta ...

Monografija ob stoletnici organiziranega lovstva na Slovenskem

Ob lanskem visokem jubileju – 100-letnici organiziranega lovstva na Slovenskem – smo dobili knjižno delo **Sto let v kraljestvu Zlatoroga**, ki bralca seznanja z obdobjem od porajanja misli o narodni organiziranosti lovstva pri nas do današnjih dni. Avtorju dr. Marjanu Tošu velja zahvala za tenkočuten pristop do

zasnove. Z občutenjem dolgoletnega lovca in znanjem uveljavljenega zgodovinarja je namreč uspel ob pomoči sodelavcev predstaviti razvojno pot ne le po bistvenih dogodkih, ki so zaznamovali slovensko lovsko stoletje, pač pa je kot poznavalec obsežne tematike opozoril tudi na zaprte ugotovitve, ki skozi čas niso izgubile veljave. Morda celo nasprotno, čeprav njihovih avtorjev že dolgo ni več in jih podpisujemo z zelo oddaljenimi letnicami, pa aktualni trenutek ponuja vnovičen premislek njihove tehtnosti (*»Hočemo varovati slovenski značaj naše dežele in prisiliti tujca, da spoštuje slovenski značaj tal, kjer lovi. Naša dolžnost je, da se tudi kot lovci zavedamo svoje narodnosti, svojega jezika ...«* dr. Ivan Lovrenčič, 1907)

Monografsko knjižno delo ostaja tudi v svojem imenu zvesto nekaterim trajnim prepoznavnostim slovenskega lovstva, opominja nas na sto let (dela, vztrajanja, uspehov, križev in težav, slepomišenj ...) v kraljestvu Zlatoroga. Po zasnovi sledi pričakovnemu kronološkemu zaporedju, ki bralca uvede s prologom

predsednika Lovske zveze Slovenije **Bogdana Mahneta** in predgovorom mag. **Romane Erhatic Širnik**, ter nadaljuje s starejšo preteklostjo lovstva na naših tleh, kar da temelj za razumevanje vsaj dveh pomembnih nadaljnjih izhodišč: naravne obdarjenosti slovenskega prostora in lovskega prebujenja, predramljenega iz narodne zavesti slovenskih razumnikov iz zgodnjega 20. stoletja. Razumljivo je, da so začetki organiziranega lovstva s slovenskim predznakom prostorsko vezani na ozemlje tedanje Kronovine Kranjske, kjer je bila taka možnost posledica rastoče ekonomske in politične moči po letu 1848 prebujenega slovenstva.

Vse to dokazuje, da zgodovine lovstva ne moremo v celoti razumeti brez predhodnega poznavanja narodnostnih razmer in dramatičnih iskanj narodove razvojne poti. Priznati si je tudi treba, da je bilo slovenjenje lovstva celovito zaokroževanje narodnostnega vpliva na vsa področja družbenega delovanja ter da sodi kritični čas vzpostavitve slovenske lovske organizacije v predvečer hudih nacionalnih trenj, ki so pozneje v Ljubljani privedla celo do smrtnih žrtev.

Pomembno je opozoriti tudi na izpostavljeni ponos slovenskih lovcev, na njihovo publicistično dejavnost in stalno zastopnost v okoljih, kjer se je (so)odločalo o vseh pomembnih politično-pravnih vprašanjih prevratnega obdobja 1918/19.

Po 1. svetovni vojni se je slovensko lovstvo znašlo v novih okoliščinah. Lovsko razumevanje nove državne skupnosti Kraljevine SHS bi lahko povzeli po ugotovitvah prvega predsednika Slovenskega lovskega kluba dr. **Ivana Hribarja**, ki ni bil navdušen nad orientalsko politično in gospodarsko miselnostjo novega državnega središča. Kljub temu pa je lovstvo sledilo smernicam iz začetnega obdobja svoje organiziranosti.

Nadalje se dr. Marjan Toš posveti slovenski lovski organizaciji v kritičnem, medvojnem času in pozneje obdobju socialistične Jugoslavije, sprva zaznamovanim z revolucionarnim spreminjanjem družbe in države. Tisti čas je popravil vrsto starih krivic, a tudi spodbudil nove. Tisto, kar je bilo z zdajšnjega zornega kota povsem odveč, je popolna politizacija in nenehno hrepenenje partijske ideologije po vstopu v vse pore društvenega in družbenega delovanja, pri čemer je bilo lovstvo vedno predmet po-

sebnost slastnega zanimanja politike.

Hkrati je bil to čas pomembnega napredka, ki se zrcali skozi izobraževanje lovcev, kar slovensko organizacijo naredi vsaj primerljivo, če že ne uspešnejšo od številnih drugih na zahodu. To je bilo tudi obdobje spremenjenega razumevanja divjadi in lovstva. Počasi (in do današnjih dni ne brez težav) se je gospodarsko pojmovanje lova odmikalo gojitvenim in etičnim načelom.

Zadnje poglavje – lovstvo v samostojni Sloveniji – ostaja nedokončano, kot je nedorečeno tudi aktualno razumevanje lovstva in njegovega poslanstva v današnjem času. Namesto zaključkov v besedi spregovori grafična podoba lovske statistike, ki v razumljivem obsegu, s stolpci in pripadajočo legendo poda podobo razvoja zadnjih nekaj let in stanje na predvečer stoletnice slovenskega lovstva.

Monografija, s katero je Lovska zveza Slovenije predstavila stoletje svoje organiziranosti v lastni podobi in v podobi predhodnikov – Slovenskega lovskega kluba in Slovenskega lovskega društva – je izjemno delo, tudi po svoji oblikovni zasnovi, kar je zasluga oblikovalca **Igorja Pičulina**. Ob prebiranju se mi je utrnila misel, da nam skozi zapisano pravzaprav šepeta stoletje izjemnih dogodkov, ljudi ter njihovih naporov. Prav gotovo bi bil tudi velikan lovske pisane besede dr. **France Avčin**, ki mu je svojo pripoved šepetala tišina, navdušen nad šepetom podobe prvega slovenskega lovskega stoletja.

Morda ni odveč razmislek o pomenu popolne angleške in nemške jezikovne različice knjige. Sodobna tehnologija to omogoča z manjšimi stroški kot nekoč. Sicer pa, zakaj bi v letu predsedovanja Slovenije Evropski uniji pripoved o stoletnici slovenskega lovskega življenja v kraljestvu Zlatoroga ljubosumno hranili samo zase? Zakaj ne bi tujemu lovskemu gostu in ljubitelju narave kot bogato darilo ponudili prav to knjigo – almanah, saj bo lažje spoznal deželo in njene ljudi, ki so skozi stoletje v središču Evrope ustvarili neponovljivo lovsko zakladnico in bodo dosegli skoraj vse, če ta ob popisu novega stoletja, ki je pred nami, ne bo pretirano okrnjena. Nadaljevanje o tem bo sledilo leta 2107. Upajmo, da pred (še vedno?) Cankarjevim domom ...

Stane Kocutar

Dr. Aleksander Guzelj: Spomini na lov

Pozno popoldne sem vzel v roke knjigo, ki mi jo je prejšnji dan po lovu podaril avtor. Iz navade sem najprej listal po knjigi in gledal risbe živali ilustratorja **Jurija Mikuletiča**. Od nekdanj občudujem njegove risbe in akvarele divjadi. Čeprav so tiskane na papirju, se mi dozdeva, da

stojijo žive pred mano. Nekaj več kot šestdeset jih je. Ko sem listal po knjigi, so mi pozornost vzbudile avtorjeve barvne fotografije, ki spremljajo posamezna poglavja. To niso samostojne fotografije, ampak kolaži fotografij. Velika, praviloma dvostranska fotografija je namenjena »lovu« ali uplenjeni divjadi, manjše, znotraj nje, pa pokrajini, stavbam in ljudem. Nekoliko nenavadno, a šele ko sem začel brati »prvi spomin« ali prvo poglavje, sem začel razumevati fotografske kolaže. Začel sem dojemati, kaj mi avtor kot bralcu želi povedati, ne samo z besedo, ampak tudi s sliko. Ja, vseskozi od prvega poglavja lova v Argentini, Braziliji in Paragvaju pa do zadnjega opisa lova na volka na pobočjih Romanije je lov sicer v ospredju, a so hkrati tu tudi doživljanja ljudi, s katerimi se je srečeval, tu so prebivalci tiste neznane dežele in lepote pokrajin, po katerih je hodil in lovil.

Med branjem mineva čas. Najprej z avtorjem »lovim« v Argentini, potem sem na lovu v deželi rdečih koz, kot jim pravijo Indijanci Taholton v Kanadi, v vroči Namibiji se potim za velikim kudujem, se pogovarjam s spremljevalcem, ko zasleduje baribala. Na naslednji strani me avtor že popelje po prostranstvih Mongolije, mi dovoli prisluhniti

razgovorom ob ognju v jurti, značilnem prebivališču mongolskih nomadov, do zadnjega jutra, ko po strelu obleži kozorog ...

Ne odložim knjige; še pet spominov je pred mano. Najprej me avtor popelje s seboj na lov na jelena na Češko, takoj za tem pa sem na predvečer Svetih treh kraljev z njim v mrzli noči na preži, kjer čakava lisico. Za njo pa še lov na sibirskega srnjaka, spoznavanje Grenlandije in njenih prebivalcev ter do zadnje zgodbe o lovu na volka pod pobočji Romanije.

In ura se je že prevesila v drug dan. Zaprem knjigo ter jo odložim na knjižno polico k tistim knjigam, ki jih večkrat primem v roko in ponovno preberem posamezno stran ali poglavje. So namreč knjige ali le posamezni odlomki znotraj njih, h katerim se rad vračam. K njim se vračam, kadar ponovno odkrivam lepoto nekaterih izraženih misli. Tako nekako kot je na 85. strani knjige *Spomini na lov* zapisal avtor, ko opisuje, kako je v mrzli noči odhajal s preže: »Vračam se v srcu nasmejan. Za srečo niso potrebni veliki dogodki.«

V knjigi, ki sem jo pravkar prebral, je veliko skrivnosti lova in življenjskih resnic; je narava, so ljudje, je vse tisto, kar nas lovce dan za dnem odpelje v gozd ali na polje, v pravkar se prebujajoči se dan ali zadnji mrak. V njej so kraji, ki jih ne bom nikoli videl, in so ljudje, ki jih ne bom nikoli srečal; avtor mi je v svojih spominih podaril del njih. Podaril na tak način, kot da sem bil sam tam in sem jih sam srečeval. Prav to je tisto, kar me je pritegnilo, da knjige nisem odložil, dokler je nisem prebral in prav to je verjetno tisto, kar me bo vračalo k njej.

Še nekaj rojstnih podatkov o knjigi: knjigo s 117 stranmi je izdala Založba **Racoon, d. o. o.** Besedilo spremlja več kot 60 risb **Jurija Mikuletiča** in več kot 70 avtorjevih barvnih fotografij.

Borut Ingolič

Predstavitve knjige dr. **Aleksandra Guzelja Spomini na lov** bo 20. marca ob 19. uri v ljubljanski galeriji Lala, Židovska ul. 5, in bo združena s **slikarsko razstavo** ilustratorja te knjige **Jurija Mikuletiča**. Razstava znanega lovskega slikarja in sodelavca Lovca, kjer boste knjigo lahko tudi kupili, bo odprta vse do 5. aprila.

nega člana naše LD, tovariša **Antona Goloba st.** (umrl je 30. 7. 2007). Bolezen ga je premagala in končala družjenje z naravo, ki jo je tako ljubil.

Anton Golob st. se je rodil 9. 12. 1933 na Spodnjem Slemenu. Po končani osnovni šoli je šolanje nadaljeval na Srednji kmetijski šoli v Mariboru. Po končanem šolanju se je najprej zaposlil v kmetijstvu, nato pa pri Zavarovalnici Maribor, kjer je kot cenilec škode v tej panogi delal do upokojitve.

Že kot mladega fanta ga je z očetom vleko v lovišče. Tako je že pred 53 leti sklenil, da bo postal član zelene bratovščine, ki je postala drugi del njegovega življenja. Njegova ljubezen do nje je v LD Gaj nad Mariborom obrodila številne sadove. Pomemben delež je prispeval pri gradnji lovske koč, vodovoda in prizidka. K delu je znal pritegniti tudi druge lovce in njegovo delo je vidno tudi nam, mlajšim.

Strokovna izobrazba, mladostne lovske izkušnje in predvsem iznajdljivost so lastnosti, ki so ga privedle v vodstvo naše družine. V lovski družini je bil od leta 1962 do 1966 strelski referent, dela tajnika pa je opravljal od leta 1967 do 1970. V letih 1977 do 1983 in 1985 do 1989 je vzorno opravljal naloge blagajnika ter tri mandate tudi predsednika NO. Vse obdobje članstva v UO je bil ocenjevalec škode od divjadi na posevkih in vinogradih.

Za svoje delo je bil večkrat nagrajen. Za vsestransko delovanje pri vodenju LD ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom III. stopnje. Ob odprtju lovskega doma ga je naša družina nagradila z zlatim znakom LD Gaj, najvišjim družinskim priznanjem.

Tone, naj se ti še enkrat zahvalimo za vse, kar si storil za lovstvo; obljubljam ti, da boš v naših mislih vedno z nami. Tvoje plemenito poslanstvo bosta nadaljevala tvoja sinova, na katera si prenesel bogato lovsko znanje.

LD Gaj nad Mariborom – B. L.

Lani sredi oktobra smo se na pokopališču na Urbanu pri Mariboru številni lovci, prijatelji in znanci poslovili od spoštovanega, dolgoletnega lovskega tovariša **Alojza Jošta**, ki je umrl 10. 10. 2007.

Leta 1924 se je rodil kot drugi od petih otrok v Rošpohu pri Mariboru. Svoja mladostna leta je preživel na domači kmetiji. S starejšim bratom Stankom, ki je bil tudi lovec, sta si prve lovske izkušnje pridobila od svojega očeta lovca.

Poklicna pot učitelja ga je takoj po drugi svetovni vojni odpeljala v mnoge slovenske kraje, v katerih se je zelo hitro vključil v družbeno in društveno življenje, predvsem pa je v krajih, kjer je služboval, aktivno sodeloval pri gradnji prepotrebnih infrastrukturnih objektov (cest, vodo-

vodov, elektrifikacije itn.). Povsod se je tudi vključil v lokalne lovske organizacije. Tako ga že leta 1947 zasledimo med ustanovnimi člani LD Jakob, kjer je vse do leta 1958 opravljal najodgovornejše funkcije. Nekaj let je bil tajnik (od leta 1953 do 1956) in starešina LD. Po premostitvi na službeno mesto ravnatelja na OŠ Šmartno na Pohorju se je takoj vključil v LD Šmartno na Pohorju, kjer je bil član do leta 1964. Po prevzemu ravnateljstva v OŠ Korena se je še isto leto včlanil v LD Voličina, kjer je bil član vse do svoje upokojitve. V omenjeni LD so še vedno vidni sledovi njegovega dela, saj je bil 15 let tajnik te LD (od leta 1967 do 1984), bil pa je tudi pobudnik in gonilna sila gradnje lovskega doma. V času svojega delovanja v LD Voličina je začel zbirati arhivsko gradivo, ki je bilo temelj za poznejšo izdajo družinske kronike in zbornika LD Voličina. Lovci te LD se ga še vedno spominjajo kot glavnega organizatorja nepozabnih lovskih izletov.

Po upokojitvi, leta 1984, se je vrnil v svoj rojstni kraj Rošpoh in se takoj včlanil v LD Kamnica. Kljub letom Alojzu volja in elan do dela v lovskih vrstah nista upadla; nasprotno, delo v LD je zanj poleg dela v vinogradu postala njegova prednost. Zaradi svojega odnosa do narave, divjadi in lovskih tovarišev je bil deležen velikega zaupanja in so mu kmalu po prihodu v LD Kamnica zaupali odgovorne naloge in funkcije. Tako je bil več mandatov tajnik (od leta 1986 do 1995) in statističar LD (od leta 1995 do 2001). Zadnjih nekaj let je bil član NO in komisije LD za odlikovanja (leta 2001 do smrti). Poleg dela v organih LD je bil tudi velik zagovornik sodelovanja LD z drugimi družinami, predvsem z lovci iz sosednje Avstrije. Vezi so se vsa leta utrjevale in zato tudi med njimi ne bo pozabljen.

Vsem lovcem in tudi drugim so bila vrata njegovega doma in celotne domačije vedno odprta. Nepozabni bodo ostali mnogi zaključki lovov, pa tudi druga prijetna srečanja, ki nam jih je priredil naš Lojzek. Zadnji dve leti smo ga zaradi njegove bolezni vse bolj poredko srečevali v lovi-

šču in na lovih, vendar se je še redno udeleževal vseh zborov lovcev, sestankov UO in družinskih prireditev.

V vseh okoljih, kjer je živel in delal, je bil Alojz spoštovan in zaželen. Za zasluge v lovstvu je prejel številna priznanja in zahvale. LD Jakob in Voličina sta ga imenovali za svojega častnega člana, v LD Kamnica pa je prejel vsa najvišja družinska priznanja. LZS ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in redi III. II. in I. stopnje.

Dragi Lojzek, hvala ti za vsa dobra dela, ki si jih opravil za divjad, lovsko organizacijo in lovsko tovarstvo. Ponosni smo, da smo lahko s teboj delili številne prijetne trenutke. S spoštovanjem in hvaležnostjo se te bomo spominjali.

LD Kamnica – J. V.

30. 11. 2007 je ugasnilo življenje 94-letnega **Viktorja Horvata**, legende sinjevrškega lovstva. Njegova izguba je nas, belokranjske lovce, kljub njegovi častiljivi starosti zelo prizadela, saj smo pričakovali, da bo ostal še dolgo z nami.

Že kot otrok se je držal za hlače svojega očeta lovca in ga spremljal povsod. Kraji, kjer se je rodil 23. 3. 1913, so bili vedno revni in do mesa ni bilo mogoče priti drugače, kot iti ponj v gozd, da bi družina imela košček mesa vsaj ob nedeljah. Tudi oba brata sta bila lovca. Ker je od najbolj rane mladosti živel v lovskem okolju, se je lovstvu zavezal do svojega poslednjega dne.

Viktor je bil priljubljen med krajanji, zato mu ni bilo težko prepričati nekaj svojih prijateljev, da so skupaj ustanovili LD Sinji Vrh v Beli krajini.

Delu v LD je namenjal svoj prosti čas, čeprav je bilo na kmetiji vedno veliko dela. Ko je delal v tujini, pa tudi pozneje, zunaj domačega kraja, ni bilo veliko časa za njegovo ljubezen – lov. Kljub temu si je na pleča nadel veliko funkcij in jih vedno dobro opravljal z dobro voljo in veseljem.

Tajniška opravila je opravljal kar nekaj desetletij (od l. 1945 do 1963, od l. 1968 do 1973 in od l. 1980 do 1987). Kinologijo v LD je vodil 5 let (od l. 1985 do 1990), član v nadzornem odboru je bil 4 leta, kar 8 let pa je bil član upravnega odbora LD (od l. 1991 do 1999) in član komisije za odlikovanja. Sedemindeset let pomembnih funkcij v dvainpetdesetletnem obdobju članstva v LD Sinji Vrh!

V lovski družini so ga zaradi njegovih delovnih odlik in zaslug večkrat predlagali za odlikovanja. Prejel je znak LZS za lovske zasluge, reda II. in III. stopnje, srebrni znak ZLD Bele krajine, listino častnega člana LD Sinji Vrh in priznanja LD Lukov Dol iz Hrvaške.

Bil je tudi boter ob razvitu družinskega prapora. Ob 50-letnici LD Sinji Vrh sta mu predsednik LZS Bogdan Mahne in predsednik ZLD Bele krajine Toni Vrščaj izročila red za lovske zasluge I. stopnje. Vest, da Viktorja ni več med nami, nas je zato še toliko bolj užalostila.

Odšel je tiho, tako kot vedno, kadar je odhajal na lov. A tokrat ga žal ne bo več nazaj. Na njegovi zadnji poti smo ga pospremili lovci iz celotne Bele krajine.

Lovski prapori so se mu poklonili, zapel je lovski pevski zbor in poslednjič so mu zatrobili lovski rogovi...

Dragi lovski tovariš Viktor, ostal boš v naših srcih, vedno se te bomo radi spominjali!

Lovci LD Sinji Vrh in vsi belokranjski lovci smo te imeli neizmerno radi.

LD Sinji Vrh – T. V.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Ignacij Oberstar, LD Struge na Dolenjskem, * 13. 7. 1933, † 22. 12. 2007.
Leopold Kos, LD Benedikt, * 8. 11. 1927, † 15. 1. 2008.
Franjo Žnidarec, LD Kozje, * 25. 9. 1923, † 24. 12. 2007.
Peter Bastarda, LD Horjul, * 1. 8. 1932, † 22. 1. 2008.
Jožef Zakrajšek, LD Velike Lašče, * 4. 4. 1932, † 25. 1. 2008.
Anton Bukovinski, LD Velika Dolina, * 16. 8. 1918, † 7. 1. 2008.
Janez Polajžar, LD Žetale, * 24. 10. 1933, † 15. 4. 2007.
Pavel Skomina, LD Fajti hrib, Renče, * 21. 5. 1941, † 10. 1. 2008.
Stane Pinter, LD Tabor, * 30. 3. 1930, † 3. 6. 2007.
Janez Kalan, LD Škofja Loka, * 29. 1. 1942, † 4. 8. 2007.

Janez Gaber, LD Škofja Loka, * 22. 8. 1929, † 10. 10. 2007.
Tomaž Pirc, LD Škofja Loka, * 18. 12. 1941, † 23. 11. 2007.
Rade Radojčić, LD Adlešiči, * 24. 4. 1948, † 19. 12. 2007.
Alojz Zupan, LD Dobrča, * 29. 9. 1947, † 25. 12. 2007.
Srečko Vogrin, LD Dobrava, * 2. 1. 1938, † 26. 6. 2007.
Stanko Rožman, LD Dobrava, * 23. 7. 1922, † 26. 9. 2007.
Amadeus Rajter, LD Dobrava, * 25. 5. 1967, † 21. 7. 2007.
Bogomir Žgeč, LD Bresnica, Podgorci, * 25. 10. 1932, † 10. 10. 2007.
Jože Zrnko, LD Sentilj, * 21. 3. 1947, † 28. 11. 2007.
Alojz Kirn, LD Prem, * 20. 6. 1939, † 23. 1. 2008.
**, LD Gradišče, * 23. 4. 1928, † 3. 2. 2008.
Herman Lah, LD Tabor, Sežana, * 23. 3. 1931, † 9. 1. 2008.**

Umrli časten spomin!

OBVESTILO

Vse dopisnike LD oziroma ZLD/LZ obveščamo, da nam morajo vse **zapis** o umrljih (pa tudi o jubilejih) obvezno poslati **pravočasno** tudi v **elektronski obliki** (disketa + zapis) ali posredovati na naš e-naslov. Slike in uraden **dopis** (z žigom in podpisom odg. osebe LD) pa pošljite z **navadno pošto**. Zapisov, ki jih ne boste poslali tudi v elektronski obliki, ne bomo obravnavali.

Prav tako pazite, da ne boste prekoricali 5-mesečnega skrajnega roka za oddajo zapisa v uredništvo.

Natančna navodila o objavljanju tovrstnih zapisov so bila zadnjič objavljena v Lovcu, 1/2005, str. 40, zato si jih preberite, preden odpošljete zapise.

Uredništvo

Tudi mi smo se predstavili na IKP - 2007

V Sloveniji nas je kar nekaj vodnikov nemških kratkodlakih ptičarjev, ki smo združeni v **Društvu ljubiteljev ptičarjev (DLP)**. Prav na društveno pobudo smo se trije člani LKD Ptuj - Ormož odločili sodelovati na **mednarodni preizkušnji za kratkodlake nemške ptičarje** (Internationale Kurzhaar-Prüfung) – IKP, ki je bila od 21. do 23. septembra 2007 v sosednji Avstriji. To znano tekmovanje poteka v različnih državah že od leta 1964.

Lanska prireditev v Zgornji Avstriji je bila v kraju Ampflwang že 23. po vrsti. Sodelovali smo vodniki iz enajstih držav skupaj s 198 psi (Nemčija, Hrvaška, Severna Amerika, Avstrija, Poljska, Švica, Srbija, Slovaška, Slovenija, Češka in Madžarska).

V ranem jutru 21. septembra smo slovenski vodniki krenili iz Ptuja: **Janez Horvat** s psom **Denijem Panoramskim**, **Anton Jurgec** z **Boss Erko od Velečiča** in podpisani **Franc Turnšek** s **Čirom (Carom) Panoramskim**. Z nami sta potovala tudi starosta slovenskih kinologov **Mirko Korošec** in Jurgečeva hči **Anja**.

Po dokaj naporni poti, ko smo prispeli na cilj, smo najprej uredili formalnosti s prijavi ter dobili startne številke: Turnšek 169, Horvat 170 in Jurgec 171. Za tekmovanje smo bili določeni v 19. skupino skupaj še s štirimi drugimi tekmovalci. Prav zaradi velikega števila tekmovalcev in gledalcev tekmovanja smo imeli kar nekaj težav z našo namestitvijo.

Po otvoritvenih slovesnostih so najprej potrdili telesne ocene naših psov, s čimer je bilo pravzaprav šele odobreno sodelovanje na tekmovanju. Dobili smo tudi nadaljnja navodila.

Naslednje jutro smo se odpravili na dodeljeno mesto. Vsake-mu vodniku s psom sta bila za izkaz dela psa dodeljena dva termina po petnajst minut. V primeru, da niso imeli ugodnih razmer, so imeli možnost nastopa še v dodatnem terminu.

Tekmovalno lovišče je bilo na rahlo valovitem terenu (to ni bila ptujška ali prekmurska ravnina), izredno bogato s poljskim zajcem, parcele so manjše (30 ar–2 ha) in posejane z različnimi kulturami.

V izredno vlažnem in meglenem jutru smo začeli z delom. Ko sva bila na vrsti z mojim Ca-

rom, sva naletela na njivo, posejano z graham, kjer je Car prikazal hitro in široko iskanje. Zatem sva prešla na njivo z ogrščico, kjer je kar hitro trdno obstal. Ko sem dvignil zajca, je pokazal vzdržnost nanj. To sva na parceli, veliki okrog 50 arov, ponovila še dvakrat. Sodniki so naju javno ocenjevali.

Naslednja sta bila na vrsti **Janez Horvat** in njegov **Deni**. Po nekajminutnem delu je v visoki ogrščici **Deni** dvignil zajca in ga kratko pognal. Ko je **Janez** umiril psa, je delo nadaljeval, a je spet pognal drugega zajca ter se na **Janezov** poziv ni odzval. Pognal ga je v koruzo, kjer je na

sta v tretjem delo nadaljevala **Anton Jurgec** in **Boss**. Še preden sta prav začela, je pes zunaj kritja trdno obstal. Kljub mnenju nekaterih, da stoji »na prazno«, je sicer ob ugodnem vetru okrog 15 m vstran vodnik dvignil fazana. Po strelu je pes ostal na mestu (vzdržen), po nekajminutnem nadaljevanju pa sta z delom končala. Sodnikom sta prikazala odlično delo in požela aplavz zanj.

V nadaljevanju je po enakem vrstnem redu sledilo prosto pri-najanje mrtve race iz kritja.

Car je raco hitro našel, jo prinesel predme, se pravilno usedel in jo žal izpustil, za kar sva preje-la nižjo oceno.

potrebi usmerjati le s tihimi po-velji ali samo s kretnjami roke.

Moj Car je po približno treh minutah prvič potisnil raco iz tr-stičja, jo spodil nazaj na izpustno stran, kjer jo je strelec ustrelil, ko je pes ni videl. Car je ustreljeno raco izsledil, jo prinesel na me-sto izpusta, kjer sem ga počakal. Ponovno je odložil plen – tedaj meni pod noge.

Za nama sta delo opravljala **Anton Jurgec** in njegov **Boss**. Žal njunega dela nisem videl, moralo pa je biti zelo dobro, saj sta bila ocenjena s 4 + . V vodi »vodi ples« raca in prepričan sem, da je **Boss** za tako oceno moral sodni-kom pokazati vrhunsko delo.

Nemški kratkodlaki ptičar

smolo naletel še na lisico. Sodniki so vodnika takoj odpoklicali in ju s psom zaradi takega dela izključili iz nadaljnega tekmovanja.

Na isti parceli sta nadaljevala delo **Anton Jurgec** in pes **Boss**. Zaradi močne vlage in visoke kulture je **Boss** »izbil« zajca. V naslednjih petnajstih minutah ni sta mogla prikazati stoje psa.

Po enakem zaporedju smo začeli tudi nastop v drugem terminu. Tako sva s št. 169 delo nadaljevala midva s **Carom**. Za ogrevanje sva začela na parceli, kjer je tekmovalac pred nama že iskal, a je **Car** po nekaj skokih trdno obstal. Pred njim sem spet lahko dvignil zajca, nakar je še strelec za njim oddal strel in pes je prav tako pokazal vzdržnost. Zaradi take predstave so nama sodniki skrajšali turnus.

Po neuspelem drugem terminu

Na vrsti je bil **Janezov Deni**. Pri iskanju race na terenu, ki je bil že preiskan, je še enkrat dvignil zajca. Da je bila smola še večja, ga je celo ujel in prav baha-vo prinesel svojemu vodniku ...

V nadaljevanju je tudi **Jurgeč** **Boss** poiskal raco in jo pravilno predal svojemu vodniku.

Po opravljenem poljskem delu smo se odpravili h kakšnih 30 km oddaljenim vodnim površinam za preskus v vodnem delu. Tam smo se srečali z rečnimi rokavi, ki so z ene strani neporaščeni, z druge pa poraščeni z gostim trstičjem in drugim vodnim rastlinjem.

Tamkaj tekmovalac ne more videti dela sotekmovalca. Po pozivu tekmovalne številke pride tekmovalac do označenega mesta, kjer živo raco spustijo čez vodo v res gosto kritje. Psa je treba na mestu izpustiti in ga po

23. 9. zjutraj smo se odpravili pogledat zaključno tekmovanje, kamor se je uvrstilo 17 psov s svojimi vodniki. Na zaključni veličastni slovesnosti so razglasili rezultate in najboljšim izročili nagrade.

Menim, da se lahko še vnaprej udeležujemo podobnih preizkušenj, saj ugotavljamo, da prav nič ne zaostajamo za drugimi tekmovalci, kar dokazujeta tudi dve uvrstitvi v I. nagradni razred.

Z vsem spoštovanjem moram pohvaliti pravo športno držo **Janeza Horvata**, ki je kljub smoli in napornemu dnevu njegovega **Denija** ostal dobro razpoložen v naši družbi vse do konca preizkušnje. Skupaj smo se zadovoljni in polni prijetnih vtisov vrnili domov.

Franc Turnšek,
kinološki sodnik

Zmagovalna ekipa vodnikov istrskih goničev OK LKD Koper

Tekma v spomin Antona Oselija

Vsako leto LKD Gorica, Nova Gorica, LKD Idrija in Obalno-Kraško LKD nekdanjemu priljubljenemu kinologu in kinološkemu sodniku **Antonu Oseliju** v spomin priredimo lokalno tekmo visokonogih goničev. Oseli je bil do leta 1963 član LD Porezen - Cerkno, strasten lovec, še večjo strast in veselje pa je gojil do lovske kinologije in štirinožnih prijateljev. Vsako leto tekmo v njegov spomin organizira eno od omenjenih treh lovskih kinoloških društev. Letos je imelo to nalogo Obalno-Kraško LKD.

Tekma je potekala v lovišču LD Šmarje pri Kopru, v dolini reke Dragonje. Lovište LD Šmarje obsega 4.600 ha. Pretežna divjad je srnjad, divji prašič, zadnja leta je prisotna tudi jelenjad. Poleg velike divjadi je v lovišču tudi mala divjad, predvsem fazan in poljski zajec.

27. oktobra lani se je v zaveščenju na Kortini, pod Koštabono, zbralo 18 goničev s svojimi štirinožnimi prijatelji. Tekmovanje je potekalo posamično in ekipno. Vsako LKD je sestavilo ekipo delovnih in ekipo mladih visokonogih goničev.

Po žrebanju štartnih števil so vodniki odšli na terene in nestrpno čakali, da se bo oglasil pasji lajež. Psi so morali poiskati in goniti zajca.

Istrski gozdovi so gosto pora-

ščeni z grmičevjem, tako da je bila divjad, ki so jo gonili psi, slabo opazna. Če sodnik divjadi, ki jo gonič, ne vidi, ne more prejeti višje ocene od 1, čeprav jo je glasno gonil. To pomeni, da lahko prejme samo 20 točk od 80 mogočih.

V skladu s *Pravilnikom o ocenjevanju dela goničev* je tekmo ocenjevalo sedem kinoloških sodnikov: **Anton Raspet, Niko Mrak, Miha Ambrožič, Miloš Ambrožič, Štefan Božič, Alojz Mlakar in Jurij Rihtaršič**. Vodja sodniškega zbora je bil Štefan Božič. Po petih urah je tekmo uspešno opravilo 12 psov.

Po razglasitvi rezultatov smo si ob slastnih istrskih bobičih izmenjali vtise s tekme. Prehodni pokal je od lanskega zmagovalca LKD Gorica prevzela ekipa OK LKD Koper. Razšli smo se z dogovorom, da se naslednjo jesen ponovno srečamo, ko bo tekmo gostila LKD Gorica. Za gostoljubje se zahvaljujemo **Lovski družini Šmarje** in vsem, ki so pripomogli k izpeljavi Oselijevega memoriala.

Robert Bandelj

Rezultati ekip delovnih psov:

1. OK LKD Koper	428 točk
2. LKD Idrija	411 točk
3. LKD Gorica	349 točk

Rezultati ekip mladih psov:

1. OK LKD Koper	348 točk
2. LKD Gorica	144 točk

Rezultati posameznikov – delovni psi:

1. Žarko Ambrožič	LKD Gorica	Don	istrski krat. gonič	I. 207 točk
2. Franc Bončina	LKD Idrija	Beba	istrski krat. gonič	I. 207 točk
3. Simon Rudolf	LKD Idrija	Živka	posavski gonič	I. 204 točk

Rezultati posameznikov – mladi psi:

1. Ljubo Mrevlje	LKD Gorica	Bir	istrski krat. gonič	III. 144 točk
2. Rado Turk	LKD Koper	Ari	posavski gonič	III. 124 točk
3. Davor Franca	LKD Koper	Bistra	istrski krat. gonič	III. 115 točk

Predvidena legla lovskih psov

Nemški lovski terierji (SLRLt):

O: 5/I, m: 4/I, 24. 2.,
Stanislav Tomšič,
Drenov Grič, 1360 Vrhnika.
O: 4/I, m: 4/I, 24. 2.,
Milan Ferjančič,
Budanje 44, 5270 Vipava.
O: 5/I, m: 5/I, 30. 1.,
Marjan Kužner,
Fram 191, 2313 Fram.

Kdl. jzbečarji (SLRJk):

O: 5/I, m: 5/II, 23. 3.,
Anton Iskra,
Erjavčeva 7, 5000 Nova Gorica.

Res. jazbečarji (SLRJr):

O: 5/I, m: 5/I, 12. 2.,
Edvard Sdraulig,
Zalošče 28/f, 5294 Dornberk.

Brandel braki (SLRBrb):

O: 5/I, m: 4/I, 3.3.,
Marjan Istenič,
Unec 6/a, 1381 Rakek.

Beagli (SLRBig):

O: 5/I, m: 4/0, 12. 3.,
Srečko Škrubelj,
Raduha 13, 3334 Luče/Savinji.

Res. istr. goniči (SLRGir):

O: 4/I, m: 4/I, 19.2.,
Ivan Tomšič,
Trnje 7, 6257 Pivka.
O: 4/I, m: 4/I, 11.3.,
Ladislav Dolenc,
Delnice 15,
4223 Poljane nad Škofjo Loko.
O: 5/I, m: 5/I, 12. 3.,
Jože Mahne,
Bač pri Materiji 9/a, 6242 Materija.

Posavski goniči (SLRGp):

O: 5/I, m: 5/I, 21. 2.,
Vinko Močnik,
Pot v Čelo 29, 5282 Cerkno.
O: 5/I, m: 5/I, 23. 2.,
Nenad Mikunovič,
Marindol 20, 8341 Adlešiči.

Planinski goniči (SLRGpl):

O: 5/I, m: 4/I, 30. 1.,
Framjo Kuperti,
Stari trg 212,
2380 Slovenj Gradec.

Hanovrski barvarji (SLRHb):

O: 5/III B, m: 4/II B, 5.2.,
Stojan Cilenšek,
Livold 5, 1330 Kočevje.

Bavarski barvarji (SLRBb):

O: 5/I B, m: 4/II B, 13. 3.,
Borut Semenič,
Gregorčičeva 14, 5271 Vipava.

Brak-jzbečarji (SLRBj):

Jelenje rjave:
O: 5/I, m: 4/I, 4. 3.,
Benjamin Jodl,
Činžat 35, 2343 Fala
O: 5/I, m: 5/I,
Franc Klinar,
Ter 71, 3333 Ljubno ob Savinji.
O: 5/I, m: 4/II, 30.01.,
Jože Glavan,
Roženpels 4, 8211 Dobrič.
Črna z ožigi:
O: 5/I, m: 4/I, 16. 2.,
Anton Marc,
Dobje 20, 4223 Poljane.

O: 5/II, m: 4/II, 18. 2.,
Dušan Tomanič,
Grič 9, 8340 Črnomelj.
O: 5/IPO, m: 4/II, 29. 1.,
Tomaž Zajc,
Pod smreko 2, 8340 Črnomelj.

Nemški goniči (SLRNg):

O: 5/I, m: 4/I, 23. 2.,
Rudolf Černelič,
Dobrova 40, 8281 Senovo.

Bloodhoundi (SLRCSH):

O: 5/II, m: 4/I, 30. 1.,
Tomaž Šelekar,
Hotunje 15/a, 3232 Ponikva.

Nemški žimavci (SLRNŽ):

O: 4/I, m: 5/5,
PZP-53+20, JZP 179 + 27, 23. 3.,
Vlado Bogdanovič,
Kompole 112, 3220 Štore.
O: 4/5, PZP-54+20, JZP-156,
m: 4/3, PZP-45+20, JZP-170,
Stanko Antolin,
Ravenska c.10, 9231 Beltinci.

Nemški kdl. ptičarji (SLRNkp):

O: 4/PZP-53, JZP-177,
m: 4/PZP-55, JZP-191, VD-I. n. r.,
SM-I. n. r., Sv.H-I. n. r., 19. 3.,
Vilko Turk,
Lovrenc na Dravskem polju 66/a,
2324 Lovrenc na Dravskem polju.

O: 5/PZP-47, JZP-161,
m: 4/PZP-51, JZP-190, VD-I. n. r.,
ŠPP-SM-I. b., Sv. H-I. b.,
VUP-I. b, 10. 3.,
Vili Postružnik,
Krčevina pri Vurbergu 46/a,
2250 Ptuj.

Irski setri (SLRIS):

O: 4/I, m: 5/I, 1. 2.,
Urška Tavčar,
Dorfarje 6, 4209 Žabnica.
O: 4/I, m: 5/I, 11. 2.,
Alenka Pokorn,
Sora 18/a, 1215 Medvode.

Kratkodlaki madžarski ptičar

(vižla) (MVk):
O: 4/PZP-47, ŠPP-200,
m: 4/JZP-167, 19. 3.,
Luka Pečlin,
Gmajnica 58, 1218 Komenda.

Nemški prepeličarji (SLRPr):

serci:
O: 5/I, m: 5/I, 8. 3.,
Franc Svetec,
Gorjanska 15,
8311 Kostanjevica na Krki.
O: 5/I, m: 5/III, 8. 3.,
Ivan Šincek,
Prvenci 4/b, 2281 Markovci.
O: 5/I, m: 5/I, 7. 3.,
Borut Ficko,
Sp. Kamenščak 16,
9240 Ljutomer.
O: 5/I, m: 4/I, 5. 2.,
Luka Založnik,
Gotovlje 38/b, 3310 Žalec.
O: 5/I, m: 5/III, 5. 3.,
Janez Snoj,
Pot sodarjev 14, 1133 Ljubljana.
rjavci:
O: 5/I, m: 4/I, 20. 2., Zmago Mirt,
Ravnica 9T, 5251 Grgar.

Mali oglasi

Orožje in lovska optika

Prodaj rabljena str. daljnogleda Swarovski 4 x 32 (z zgornjimi Suhlovimi montažnimi deli) in Wetzlar 4 x 32 (s kompletnimi Suhlovimi montažnimi deli). Tel.: 041-749-053.

Prodaj kombinirano puško Brno, mod. 502, kal. 12/7 x 64, s str. daljnogledom Meopta 6 x 42 (Suhlova montaža), z zamenljivo rdečo piko Norkonya in **repetirko** Mauser, kal. 8 x 57 IS. Tel.: 031/631-351.

Prodaj naslednje orožje: risanice – repetirke Steyr Mannlicher Lux., kal. .30 – 06; Steyr Mannlicher Lux., kal. 7 x 64; Steyr Mannlicher Classic, kal. .308 Win.; **tricevko** Sauer & Sohn, kal. 16-16/ 8 x 57 ISR; **bokarico** ZH Brno 7 x 57 R/12 z menjalnimi cevmi 12/12, **karabinko** CZ kal. .308 Win., češko **karabinko** CZ Brno, kal. .222 Rem; **polavtomatsko risanico** Remington, mod. 750, kal. .308 Win; **pištolo** CZ Brno 9 x 19 mm; **Walther** PPK Cela Melis, kal. 7,65 mm.; **revolver** Smith & Wesson, kal. .357 Mag 6; **trap puški** Beretta 686 in Bernandeli Jagd, kal. 12/12. Tel.: (03) 588-13-83; 041/690-051.

Prodaj eno leto staro karabinko, kal. .30 – 06, **češko zbrojevko**, kal. 550 Lux, s str. daljnogledom 8 x 56 Zeiss. Vse še v garanciji. Cena po dogovoru. Tel.: 051/452-181.

Prodaj napravo za nočno opazovanje, Digital Ranger 5 x 42. Cena 350 €. Tel.: 041/763-789.

Prodaj risanico – repetirko Weatherby mod. Acumark, kal. .340 Weath. Mag., s str. daljnogledom Swarovski 3 – 12 x 50 (zasučna montaža). Cena po dogovoru. Tel.: 041/635-491.

Prodaj lepo ohranjeno polavtomatsko MK puško CZ Brno, kal. .22 l. r., s str. daljnogledom 2,5 x 25. Tel.: 051/601-935.

Ugodno prodaj strelni daljnogled Kahles Helia C, 8 x 56 (kot nov), star 4 mesece (cena 600 €), in **krogelne naboje**, kal. 8 x 57 IS Seiler & Bellot (krogla Sierra 14,26 g in 12,7 g SPCE – kos po 1 €). Tel.: 041/217-768.

Prodaj Suhlovo šibrenico, kal. 16 – 16. Tel.: 041/635-013.

Prodaj kombinirano puško Brno, mod. 502/10, kal. 12/30 – 06, s str. daljnogledom in **češko šibrenico** CZ Brno, kal. 12 – 12, s str. daljnogledom. Cena po dogovoru. Tel.: 041/604-504.

Prodaj šibrenico Miroku Sporting, kal. 12/12, mod. MK 70, z menjalnimi zadrgami. Tel.: 041/657-433.

Ugodno prodaj 100 nabojev, kal. 7 x 64 DWM, 9 g, delni plašč. Tel.: 031/331-253.

Prodaj polavtomatsko pištolo Glock 22, kal. .40 SW. Ob nakupu dodam še 100 nabojev FIOCCHI, opasač in pribor za čiščenje. Cena 500 €. Tel.: 041/657-036.

Prodaj dvogled Swarovski, kal. 7 x 42, star 1 leto, malo uporabljen; **MK puško**, s str. daljnogledom in optično piko. Tel.: 041/365-137.

Prodaj belgijsko šibrenico – petelinko, kal. 16 – 16. Tel.: 041/476-491 (ob delavnikih, dopoldne).

Prodaj karabinko, kal. .30 – 06, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42. Cena po dogovoru. Tel.: 041/824-630.

Prodaj karabinko, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom Tehnooptika 4 x 32 in angleško repetirno **šibrenico** Hingis, kal. 16 (70). Tel.: 041/337-186, Tomaž.

Prodaj trap puško Perazzi M8; Suhlovo **bok šibrenico**, kal. 12/12, in odlično ohranjeno **češko bokarico** ZH, kal. 7 x 57 R/16, z menjalnimi cevmi 16/16 in str. daljnogledom 3 – 9 x 42. Tel.: (02) 587-14-15.

Prodaj češko MK puško Brno 2 s prirejenim sprožilcem za tekmovanje. Tel.: 041/887-502.

Prodaj češko bokarico, kal. 12/7 x 57 R, z menjalnimi cevmi (daljšimi), kal. 12/12, in montiranim daljnogledom Zeiss 4 x 32. Tel.: 051/212-675.

Prodaj češko kombinirko, mod 548/2, kal. 12/7 x 57R, s str. daljnogledom Zeiss (Suhlova montaža). Tel.: 041/963-076.

Prodaj polavtomatsko risanico Heckler & Koch SLB 2000 Light, kal. .30 – 06, z rdečo piko Docter sight. Tel.: 031/372-031.

Prodaj naslednje puške: šibrenico Suhl, kal. 12 – 12 (400 €), **borovelsko šibrenico** – **petelinko**, kal. 16 – 16, izdelano leta 1955 (1000 €), **karabinko** Sauer 200, kal. 8 x 68 S, s str. daljnogledom Buschnell Elite 4200 (2,5 – 10 x 50) – zasučna montaža, s 60 naboj (2.500 €). Tel.: 051/331-877.

Kupim variabilni str. daljnogled priznane znamke in ABC naboje kal. 7 x 65 R. Tel.: 041/871-703.

Prodaj samokres Desert Eagle (IMI), kal. .357 Mag., z Millet nastavljivimi merki, ohranjen in natančen. Poleg dam strelivo, tok in po polovični ceni še **karbidno matricico** RCBS (357/38). **Prodaj tudi krogel**, kal. 6,5 (264) Barnes TSX in Sierra MK, ter **naboje** kal. 6,5 Carcano (Norma TM). Tel.: 040/737-382.

Prodaj tricevko Suhl, kal. 16 – 16/7 x 65 R, in Suhlovo **šibrenico** – brezpetelinko, kal. 16 – 16. Cena po dogovoru. Tel.: (07) 497-42-10 ali 031/511-320.

Prodaj strelni daljnogled Kahles CSX 1,1 – 4 x 24 z osvetljenim križem D – dot. Cena 800 €. Tel.: 041/973-849.

Prodaj šibrenico – brezpetelinko, kal. 12/12, znamke CZ. Je kot nova, zelo malo uporabljana. Tel.: 041/447-966.

Prodaj nemško pištolo Walther P-38 iz 2. svetovne vojne. Tel.: 041/376-491, ob delovnikih dopoldne.

Prodaj karabinko Steyr Mannlicher jagdmach, kal. .243 Win., s str. daljnogledom Swarovski 3 – 12 x 56. Puška je zelo natančna. Tel.: 041/843-994, Miha.

Prodaj dobro ohranjeno starševo tricevko, kal. 9,3 x 72 R/16 – 16, s str. daljnogledom 4 x 32 (Suhlova montaža) in **enocevnao prelamačo** Balkal, kal. 7,62 x 39, s str. daljnogledom 1,5 – 6 x 42. Tel.: 051/357-183.

Prodaj češko MK puško s str. daljnogledom in s strelivom Remington, odlično ohranjeno (cena 200 €). Tel.: (01) 283-10-40.

Lovski psi

Za paritev imam na voljo brak-jazbrčarja (jelenje barve). Tel. ocena odlično, PNZ – 146 – l. n. r.; KS – 129 t, l. oc; VP 5/1. Je oster in glasen gonič divjih prašičev. Tel.: 041/956-139.

Prodaj brak-jazbečarko, staro 3 leta, odlično za lov. Tel.: 041/645-762.

Prodaj mlade brandl brake, odličnih staršev. Za oddajo bodo primerni v začetku aprila 2008. Tel.: 041/812-772.

Na voljo za paritev je kratkodlaki jazbečar Titan, poležen 11. 5. 2005, uvožen plemenjak, CH- SLO, z vzrejnimi dovoljenjem 5/1, 1 x CAC SLO, PNZ 222 t. Tel.: 041/931-033.

Kupim psa, izšolanega za delo po krvnem sledu, ki oblajava mrtvega divjega prašiča. Tel.: 031/419-687, samo zvečer.

Pričakujem leglo nemških ostrodlakih ptičarjev – žimavcev (23. 3. 2008), vrhunskih staršev. Mati: Feja Bogvadska, tel. oc. 5/5, 4 x CACIB, 5 x CAC, 4 x BOB, PZP 53 + 20 t, JZP 179 + 27 t, SPP – Sežunov memorial 186 t, vodno delo 82 t, Sv. Hubert 117 t (kolki HD – A). Oče: nemška linija Ignatz vom Auholz, tel. oc. 5/5, 6 x CACIB, 2 x R. CACIB, 4 x CAC, 6 x BOB, SUP – 100 točk, l. n. r., JSS 220 t (kolki HD- A). Vlado Bogdanovič, tel.: (03) 577-12-84; 041/438-805.

Prodaj brak-jazbečarje, skotene 10. 11. 2007 (2 samca + 2 samic), potomci uporabnih in uspešnih krvosledcev in gonicev divjih prašičev. Tel.: 00385 98 199 3451.

Sprejemam rezervacije za mlade nemške prepeličarje – brezce, odlične in preverjene vzrejne linije. Leglo predvidoma 7. 3. 2008. Tel.: 041/657-838.

Prodaj mladiča slovaški

kopov (samčka ali samičko), starost 8 tednov; imam namreč prednost pri izbiri mladiča iz legla odličnih, delovnih staršev. Oče je evropski prvak v lepoti in je dosegel 1. mesto na mednarodni uporabnostni tekmi v delu na divje prašiče. Tel.: 041/406-471, Poljanšek.

Prodaj 6 mesecev staro resasto istrsko goničko. Tel.: 031/574-049.

Prodaj mlade nemške kdl. ptičarje, odličnih staršev (O: Egon Adin dom, PZP – 48, JZP – 174, VD – 78,5 – l. n. r., SPP – SM – II. n. r., UP – KS – II. n. r.; M. Astra Agrarska, PZP – 168). Tel.: 041/543-270, Walter.

Prodaj brak-jazbečarko, črno z rjavimi ožigi, staro 7 mesecev, odličnih staršev, ter psičko pasme **demski gonič**, staro 4 mesece. Na voljo so tudi **mladiči pasme slovaški kopov** (leglo 17. 1. 2008), **posavski gonič** (12. 1. 2008) – vrhunskih zrejših linij. Logar, tel.: (02) 884-46-33, ali 031/613-302.

Prodaj mlade resaste jazbečarje (leglo 4. 2. 2008) odličnih delovnih staršev. Tel.: 041/783-679, Jože.

Prodaj 7 mesecev starega nemškega lovskega terierja (gladki tip), za 150 €. Tel.: 031/322-212.

Prodaj mlade hanovrske krvosledce, jelenje rdeče s progami, odličnih delovnih staršev. Tel.: 040/372-493.

Prodaj nemško lovsko terierko, staro 7 mesecev. Psička je sledoglasna in že uporabna za lov. Tel.: 040/354-590.

Za paritev imam na voljo izredno lepega in kakovostnega psa zlatega prinašalca bele barve. Pes ima odlično telesno oceno, CAC Koroške. Tel.: 031/330-260, (02) 531-11-86.

Drugo

Kupim knjigo Stanko Lapuh: Črni svatje. Ponudbe sporočite na tel. številko 041/384-538.

Prodaj nemško avtomatsko krmilnico. Tel.: 041/785-656, Matjaž.

Izdelam vam umetne valilnice za ptice duplarice in zimske ptičje krmilnice (več vrst) ter **montiram lovske trofeje** na naravne podložne deščice. Tel.: (01) 895-15-96.

Izdelam gamsove čope (tudi divji prašič, jelen, jazbec). Informacije po tel.: (04) 51-41-181 ali 041/819-231, Basaj.

Izvezem vam logo vaše LD

TERMINI DRŽAVNIH STRELSKIH PRVENSTEV LZS V LETU 2008

7. junij	LOVSKA KOMBINACIJA
6. september	PRVENSTVO VETERANOV
27. september	BEŽEČI MERJASEC

Od organizatorja pričakujemo, da bo poskrbel, da bo tekmovanje potekalo tekoče, da bodo vsi rezultati razvidni tudi med tekmovanjem ter da bo razglasitev končnih rezultatov prvenstva najpozneje 30 minut po končanem tekmovanju.

Ponudbe za organizacijo prvenstev pošljite na naslov: LZS, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana, najpozneje do 15. aprila 2007

Komisija LZS za lovsko strelstvo

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

MADŽARSKA

4-dnevni program bivanja in lova
z vključenim odstrelom TREH SRNJAKOV
1.190 €

3-dnevni program bivanja in lova
z vključenim odstrelom DVEH SRNJAKOV
890 €

Začetek lova 16. aprila

NAMIBIJA

PAKET 11-DNEVNEGA POTOVANJA
s poletom, prevozi, bivanjem in hrano,
organizacijo lova ter VKLJUČENIM
ODSTRELOM SEDMIM KAPITALNIH
TROFEJNIH VRST (veliki kudu, oriks,
svinja bradavičarka, hartebeest, springbock,
šakal in samica ene od trofejnih antilop)
All inclusive Ljubljana-Ljubljana
4.200 €

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA

11-dnevni safari
All inclusive Ljubljana-Ljubljana
2.490 €
Ugodni odstrel: impala 200 €;
blesbuck 180 €; svinja bradavičarka 200 €;
bushpig 250 €; springbuck 200 € ...
Lechwe, Nyala, Reedbuck, Tsessebe,
Waterbuck, Gnu ...

na lovsko srajco, kapo, jakno,
nahrbtnik ipd. Tel.: 041/637-190.

**Prodajam ustrojene kako-
vostne kožuhe lisic za žens-
ko jakno.** Tel.: 041/844-662.

**Prodajam letnike revije Lo-
vec od 1974 do 2000.** Tel.: (04)
513-15-32 ali 041/879-210.

**Prodajam vezane letnike Lov-
ca, knjigi Naš lov in Lovski**

IZDELAVA LOVSKIH OBLEK
(KROJEV)
IN KLOBUKOV PO MERI
KAKOVOSTNO IN PO ZELO
UGODNI CENI!
PREPRIČAJTE SE SAMI!

KROJAŠTVO PEČOLER, s.p., Kranj
Tel.: 04/23-28-332
GSM: 031/711-055

kontaktni naslov: joze.pecoler@tele-cable.net

trofeje na Slovenskem. Tel.:
051/628-572.

**Kupim naslednje knjige Zla-
torogove knjižnice: št. 2, 3,
5, 6, 7, 8 in 14.** Tel.: 051/663-367.

**Kanada – Britanska Kolum-
bija:** Za septembrski lov na
snežno kozo, losa in volka,
ter v začetku junija za lov na
črnega medveda in volka,
sta prosti še dve mesti. Tel.:
041/617-253, Krže; e-mail:
sloka.bk@gmail.com.

**Prodajam letnike revije Lo-
vec, od leta 1927–1940 in od
letnika 1946–2000 (21 letnikov
je vezanih).** Tel.: 031/498-130.

**Prodajam plemenske samč-
ke navadnega jelena (letnik
2007).** Tel.: 051/652-682.

MAREC

Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)
	vzide	zalze	začet. konec
1. So	3:02	10:49	6:40 5:36 18:53
2. Ne	3:52	11:47	6:38 17:50 5:34 18:55
3. Po	4:33	12:54	6:37 17:52 5:33 18:56
4. To	5:06	14:06	6:35 17:53 5:31 18:57
5. Sr	5:33	15:21	6:33 17:54 5:29 18:59
6. Če	5:55	16:37	6:31 17:56 5:27 19:00
7. Pe	6:15	17:55	6:29 17:57 5:25 19:02
8. So	6:34	19:13	6:27 17:58 5:23 19:03
9. Ne	6:53	20:32	6:25 18:00 5:22 19:04
10. Po	7:15	21:55	6:24 18:01 5:20 19:06
11. To	7:40	23:18	6:22 18:03 5:18 19:07
12. Sr	8:12	-----	6:20 18:04 5:16 19:09
13. Če	8:54	0:39	6:18 18:05 5:14 19:10
14. Pe	9:49	1:53	6:16 18:07 5:12 19:11
15. So	10:55	2:54	6:14 18:08 5:10 19:13
16. Ne	12:09	3:41	6:12 18:09 5:08 19:14
17. Po	13:27	4:16	6:10 18:11 5:06 19:16
18. To	14:42	4:43	6:08 18:12 5:04 19:17
19. Sr	15:56	5:05	6:06 18:13 5:02 19:19
20. Če	17:06	5:24	6:05 18:15 5:00 19:20
21. Pe	18:15	5:41	6:03 18:16 4:58 19:21
22. So	19:23	5:57	6:01 18:17 4:56 19:23
23. Ne	20:30	6:14	5:59 18:19 4:54 19:24
24. Po	21:38	6:33	5:57 18:20 4:52 19:26
25. To	22:45	6:55	5:55 18:21 4:50 19:27
26. Sr	23:51	7:23	5:53 18:23 4:47 19:29
27. Če	-----	7:58	5:51 18:24 4:45 19:30
28. Pe	0:51	8:41	5:49 18:25 4:43 19:32
29. So	1:44	9:35	5:47 18:27 4:41 19:33
*30. Ne	2:28	11:36	6:46 19:28 5:39 20:35
31. Po	4:04	12:45	6:44 19:29 5:37 20:36

LOVSKA ZVEZA SLOVENIJE

razpisuje prosto delovno mesto:

direktorja Strokovne službe Lovski zveze Slovenije

Pogoji:

- univerzitetna izobrazba ustreznih smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj,
- višji nivo znanja enega svetovnega jezika,
- program dela Strokovne službe LZS.

Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za določen čas,
do izteka mandata predsednika LZS, s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo
najpozneje do 15. marca 2008 na naslov: Lovska zveza Slovenije,
Župančičeva ulica 9, 1001 Ljubljana, s pripisom
»ZA RAZPIS - DIREKTOR«.

Kandidate bomo o izbiri pisno obvestili v 15 dneh po izbiri.

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV

organizira

PRIPRAVLJALNI TEČAJ ZA POMLADANSKO VZREJNO PREIZKUŠNJO PTIČARJEV (PZP)

Pripravljalni tečaj za PZP bo obsegal predvidoma 20 do 25 ur.
Je dopolnilni tečaj k programu osnovnega šolanja lovskih psov (VP 1 in
VP 2) in se priključuje k programu šole, ko tečajniki s svojimi psi že osvojijo
osnovne vaje poslušnosti (poleg, sedi, prostor in odpoklic). Potekal bo
enkrat na teden na terenih med ljubljanskimi Dravljami in Črnučami, zunaj
termina tečaja za osnovno šolanje.

Tečaj bo sestavljen iz teoretičnega dela, na katerem bodo tečajniki
seznanjeni s Pravilnikom PZP, načinom ocenjevanja, pripravo psa na
preizkušnjo itn. Praktični del tečaja bo potekal v lovišču in bo zajemal
učenje sistematičnega iskanja ter utrjevanje stoje ptičarja na divjad.

**Začetek tečaja in teoretični del bosta v petek, 14. 3. 2008, ob 18. uri na
sedežu Društva ljubiteljev ptičarjev (DLP), Župančičeva 9, Ljubljana.**

Cena tečaja: 50 € za vse člane DLP, 90 € za nečlane.
V ceno je vključena tudi vsa divjad, ki jo bomo uporabljali pri šolanju.

Prispevek za tečaj naj bo plačan pred začetkom tečaja in nakazan
na račun Društva ljubiteljev ptičarjev: **0201 0025 3852 458,**
s pripisom »za tečaj PZP - 2008«.

Vse dodatne informacije: **Andreja Strajnar;**
tel.: (01) 5343-112, GSM: 041/484-242.

Udeležbo psa na tečaj je treba prijaviti **pisno** na naslov:
DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV, Župančičeva 9, 1000
Ljubljana ali na elektronski naslov: **info@pticarji.net.** Ob prijavi
priložite **fotokopijo rodovnika** oziroma navedite natančno ime psa, pasmo
in rojstni datum psa ter naslov in kontaktno telefonsko številko vodnika,
hkrati pa priložite **potrdilo o plačilu tečaja.**

Več informacij: **www.pticarji.net**

Zadnji rok prijave in plačila: **10. 3. 2008.**

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV

v sodelovanju z LD Boris Kidrič

prireja

v nedeljo, 25. maja 2008,
v lovišču LD Boris Kidrič
(zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Zgornji Hajdini pri Ptuj)

6. DRŽAVNO RAZSTAVO PTIČARJEV

s podelitvijo CAC – SLO

in

VZREJNI PREGLED PTIČARJEV.

Predvidena sodnika bosta **Vlado Bogdanovič** za nemške kratkodlake
ptičarje, nemške žimavce in madžarske vižle ter **Ivan Traven** za vse
druge pasme ptičarjev.

Začetek razstave bo ob **10. uri.** Po končani razstavi bosta tudi **pred-
stavitev vzrejnih linij in vzrejni pregled,** zato vse vzreditelje in lastnike
plemen/plemenjakov vabimo, da zagotovijo udeležbo potomcev svojih
psic/psov. Vse lastnike ptičarjev obveščamo, da je **vzrejni pregled
obvezen** za vse psice/pse, ki še niso bili uporabljeni pri vzreji, a bi
lastniki želeli z njimi vzrejati oz. jih uporabljati za plemo. Za te psice/pse
naj lastniki s seboj obvezno prinesejo originalni rodovnik, potrdilo o
slikanih kolkah ter ocenjevalne liste s preizkušenjem in telesnih ocenjevanj.

Uvoženi psi morajo biti vpisani v slovensko rodovno knjigo.

Natančnejše informacije o prireditvi, vključno s prijavnico na razstavo
in prijavnico na vzrejni pregled, dobite na spletni strani **www.pticarji.net**
ali pri članih Društva ljubiteljev ptičarjev.

Dodatne informacije o razstavi:

Alenka Pokorn, tel. 041/594-644 in 01/3612-726, po 20. uri.

Dodatne informacije o vzrejnem pregledu:

Andreja Strajnar, tel. 041/484-242.

Zadnji rok prijave:

10. 5. 2008! (neprijavljeni psi ne bodo mogli sodelovati na razstavi).

Opazovanje sloke in goloba grivarja v letu 2007

VRNITE IZPOLNJENE VPRAŠALNIKE!

Vodstva lovskih družin, ki nam še niste vrnila poslanega vprašalnika o opazovanju sloke in goloba grivarja za lani, prosimo, da to storite čim prej, da bomo lahko pripravili skupno letno poročilo o stanju teh dveh vrst v naših loviščih.

Strokovna služba LZS,
Župančičeva 9, Ljubljana

OROŽARNA

Trgovina in servis orožja
Vladimir Huber, s. p.

- odkup in prodaja novega ter rabljenega orožja
- večje število pištol in revolverjev
- Suhlova montaža (od 250 €)

MARIBOR,
Ulica heroja Šaranoviča 29
Tel.: (02) 252-78-85
(od 8.30 do 15.30).

LOVSKI DALJNOGLED 7 X 42 WP

- vrhunska kakovost slike
- izvrstna vidljivost v mraku
- široko vidno polje
- polnjen z dušikom
- natančna nastaviteljivost
- 10-letna garancija
- cena: **207,00 €**

BELOGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

Preživite prvomajske praznike s PASAT-om na afriškem safariju!

Lovili bomo od 24. 4. do 2. 5. 2008 v savani province Karoo v Južnoafriški republiki. Cena safarija s 5 dnevi lova in odstrelom 3 glav trofejne divjadi (gnu, riedbok ali blesbok in springbok) je 2.290 €. Na voljo še tri prosta mesta.

Thabazimbi: 7 dni, s 5 dnevi lova in odstrelom 3 merjascev za 1.990 €.

Namibija: 7 dni, s 5 dnevi lova za 1.290 €. Odstreli: kudu 780 €, oriks 450 €, hartebeest 450 €, merjasec bradavičarke 390 €, eland 1.290 € ...

Medved v Sloveniji: od 2.200 € naprej. Hrvaška: v medalji za 3.300 €.

Srnjak (Madžarska) že s 15. 4. 08: 3 dni lova, odstrel 3 srnjakov za 1.290 €.

Črni medved, Kanada: lov skupine PASAT v času od 30. 6. do 8. 7. na Novi Funlandiji.

Cena je 2.499 €. Mogoč odstrel kar dveh črnih medvedov!

Kanada: lov od 6. do 12. septembra ob reki George River, z odstrelom črnega medveda in dveh karibuev za 4.495 €, skupaj z vsemi prevozi od/do Montreala. Samostojen lov (brez vodnika) le 3.495 €.

Mongolija: 2.300 € za 7 dni lova. Sibirski kozorog 1.650 €, sibirski srnjak 1.200 €.

Rusija: 10 dni lova na evropskega losa v roku (10. do 19. september), vključno z odstrelom, za 2.990 €.

Pasat, d.o.o.

<http://www.pasat.si> > tel.: 01/428 37 40 > GSM: 041/728-143
> faks: 01/428 37 44 > e-pošta: info@pasat.si

TEHNOOPTIKA
SMOLNIKAR, d.o.o.

1000 Ljubljana, Novi trg 2
tel. +faks: 01 426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

SERVIS

DALJNOGLEDI - SPEKTIVI

NIKON - SWAROVSKI
MEADE - BRESSER - ZEISS

KROJASTVO

ROŽMAN

Slavnostne
lovske kroje,
srajce (tudi
z dolgimi
rokavi),
telovnike,
hubertus
plašče
in pelerine
izdelujemo
po meri.

Branko Rožman, s.p.
Erjavčeva 5, Brežice
GSM: 031/544 808
www.krojastvo-rozman.si
e-pošta: krojastvo.rozman@siol.net

**Pri nas vemo,
kaj lovci potrebujejo!**

JORDAN

4x4+reduktor

SUZUKI Avtošola Jordan - Škofljica • 01/266 63 48 • www.avtošola-jordan.si

OPTIČNE PIKE

Optične pike so namenjene za hitro
streljanje in za streljanje
v razmerah slabše vidljivosti.

RD 42 RD 30H RD 30 RD 25H

Optična pika 3. generacije
Pasatova

dolžina 102 mm, teža: 125 g,
4 velikosti merilne pike, 7 jakosti
optične, agnata optika

108,50 €

BELOGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

ceed sporty wagon
bogato opremljen
12.990
www.kia.si
(01) 586 3001

KIA MOTORS

POPOLNOMA NOVI, LEGENDARNI JEEP
WRANGLER
2 ali 4 vrat, 2.8 DIESEL,
dvojna streha
29.990 EUR

Jeep
Autocenter Jeep, C.J.I. d.d., Leskovaška 2, Ljubljana 01/ 5843-318

NEPREMAGLJIVA PONUDBA
27.490
4x4
Novi **KYRON KRIPAN**
2.8 XDI diesel, 184 KM, 8a airbag, ABS, ESP, EBD,
TSC, ASR, BAS, HSC, ARF, senzorji in naprave varnosti,
popolni električni paket, CD radio s 8 zvočniki, ALU platišča.

ACTYON **4x4** **19.990 EUR**
ACTYON **4x4** **22.990 EUR**
SSANGYONG
4x4 expert
SSANGYONG - C.J.I. d.d., Leskovaška 2,
LJUBLJANA 01/584-33-33, 01/5843-416

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena
LOVSKI SPEKTIV SANJU 15 - 45 x 60 WP
Izvrstna vidljivost v miraku • vrhunska kakovost slike • polnjen z dušikom
dolžina: 33 cm • teža: 980 g • neoprenska torbica

CENA:
270,80 €
Beluga, d.o.o. • Ljubljana
Naročila in informacije: 01/ 25 10 880 ali 041/ 72 60 11

B-O-C-K
puškarstvo
lovska in ribiška trgovina

Podjetje za izdelavo in prodajo lovskega orožja, Dražgoška 2,
4000 Kranj, Tel.: 04/202-33-20, Faks: 04/202-60-00,
Email: bock.kranj@siol.net, Url: www.bock.si

MEDO šport
TRGOVINA ZA LOV, RIBOLOV IN REKREACIJO

Cesta Toneta Kralja 2, Grosuplje. Tel.: 01/787 37 01
(Obrtna cona pod Slivniškim hribom)

GLADIUS
Ruger
Remington, MERCURY
SWAROVSKI
Ruger

- Puške: kal. .308. Win., .243. Win., .223. Rem., 20(76)/.30-06
- Pištole, revolverji: kal. .357 Mag., .44 Mag., .45 Col.
- Strelivo: Sellier&Bellot, RWS, Geko, Norma, FIOCCHI
- Vse vrste lovskega tekstila in pokrival PAJK
- Strelni daljnogledi, dvogledi ...

Odprto od ponedeljka do petka
od 8.00 - 12.00 13.00 - 17.00, sobota od 9.00 - 11.30

www.biros.si

Rechargeable Flashlight System RX4019E

MAGLITE **114 €**
poštnina plačana mi

3DIM
3 DIM, d.o.o., Zaloška 269, 1000 Ljubljana
041 691 819 | info@3dim.si | www.3dim.eu

STRELNI DALJNOGLEDI
ANGLEŠKE FIRME HAWKE

Velika izbira strelnih daljnogle-
dov z osvetlitvijo ali brez. Dalj-
nogledi so polnjeni z dušikom,
so odporni proti odsunu
in imajo 5-letno garancijo.

ME 2x-44 W 164,83 €
ME 1.5-8x44 W 188,62 €
ME 3.5-10x40 W 224,09 €

Informacije in naročila: BELUGA, d.o.o., Ljubljana; Tel: 01 25 10 880 ali 041 72 60 11

Carl Zeiss

Victory 8 x 45 T* RF

Victory 10 x 45 T* RF

Prvi vrhunski daljnogled na svetu z vgrajenim laserskim daljinomerom in balističnim informativnim sistemom BIS™:

- s pritiskom na gumb se prikaže oddaljenost do objekta,
- elektronsko računalno v odvisnosti od oddaljenosti in uporabljenega streliva lovcu izračuna potreben ciljni popravek,
- izjemno oblikovan: kompaktno, ergonomično, robustno in lepo; teža z baterijo (CR2) 995 g,
- priznana vrhunska optična kakovost,
- premer objektiva 45 mm, pov. 8 ali 10 x,
- vidno polje 125 ali 110 m na 1000 m,
- doomet las. daljinomera 1200 m/nat. +/- 1 m,
- LED merilni krog, jakost avtom. prilagodljiva,
- enostopenjska meritev oddalj. (One Touch),
- LotuTec® zaščitni sloj – kapljičasti odboj vode,
- zatemnitveno število 19 ali 21,2,
- prizma Abbe-König, obj. 4-lečni akromat,
- polnjen z dušikom, vodotesen ...

Carl Zeiss, d.o.o.
Cesta Ljubljanske brigade 9a
1000 LJUBLJANA
Tel.: 031 687 576
E-mail: info@zeiss.si

**SVETOVNA
NOVOST!**

Vam jelenjad in srnjad povzročata škodo?

Rešitev je:

- Je popolnoma naravno sredstvo, namenjeno odvrčanju jelenjadi in srnjadi pred objedanjem vršičkov in listnih pogankov v gozdu in vinogradih.
- Enostavna uporaba in ugodna cena.
- Ne povzroča ožigov na rastlinah.
- Takojšen učinek in dolgotrajno delovanje.
- Zelo učinkovit naravni pripravek na osnovi ovčje maščobe.

TRICO®

Informacije o pripravku:
02 54 59 417

Proizvajalca: Kwizda Agro GmbH

Agrosaat

Zastopa in trži: Agrosaat, d.o.o.
Devova 5, 1000 Ljubljana
www.agrosaat.si